



KUHMO

Kuhmon kaupunki

**TALOUSARVIO 2026
JA
TALOUSSUUNNITELMA 2027-2028**

Kansikuvassa visualisointi Kalevalankankaan matkailualueesta.

Sisällys

1	Kaupunginjohtajan katsaus	5
2	Kuhmon kaupungin strategia	6
2.1	Kaupunkistrategia	6
2.2	Strategiset ja toiminnalliset tavoitteet	6
2.3	Strategiset mittarit	7
2.4	Strategiset riskit	8
3	Talousarvion ja taloussuunnitelman lähtökohdat	10
3.1	Talousarvion rakenne ja periaatteet lainsäädännössä	10
3.2	Kuntatalous	10
3.3	Kuhmon kaupungin talous	14
3.4	Talouden ja toiminnan seuranta	22
3.5	Talouden sitovuustaso ja lainanottoon liittyvä ratkaisuväli	22
3.6	Tilivelvollisuus	23
4	Tavoitteet vuodelle 2026	24
4.1	Keskushallinto	25
4.2	Vetovoimaisuuden palvelualue	32
4.3	Työllisyyden edistämisen palvelualue	40
4.4	Kasvun ja oppimisen palvelualue	44
4.5	Kaupunkiympäristön palvelualue	57
5	Kuhmon kaupunkikonsernin taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet	65
6	Tuloslaskema	73
7	Investoinnit palvelualueittain	74
8	Rahoituslaskelma	75
9	Kiinteistöpalvelut liikelaitos	76

Liitteet

Liite 1	Kuhmon kaupungin avustuspäärahat ja yhtiövastikkeet 2025	78
Liite 2	Rahoitusarvopaperit	79
Liite 3	Elinkeinojen kehittämispäärahat	82
Liite 4	Investoinnit vuodelle 2026 sekä vuodet 2027-2028, hankeluettelo	84
Liite 5	Yhteistoimintasuhteet 2026	88
Liite 6	Kuhmon kaupungin henkilöstö, htv:t	91
Liite 7	Hankkeet 2026	92

1 Kaupunginjohtajan katsaus

Kaupunginjohtajan katsaus – talousarviovuosi 2026 sekä jatkovuodet

Vuosi 2026 on Kuhmon kaupungille erityinen – juhlimme 40-vuotista taivaltamme kaupunkina. Vaikka Kuhmo kuntana on huomattavasti vanhempi, kaupungiksi tuleminen vuonna 1986 oli tärkeä askel Kuhmon kehityksessä. Juhlavuosi on hyvä hetki pysähtyä katsomaan sekä taakse että eteenpäin. Kuhmo tunnetaan kulttuurista, luonnosta, puuteollisuudesta ja yhteisöllisyydestä. Olemme säilyttäneet vahvan paikallisidentiteetin ja kyenneet vastaamaan ajan tuomiin haasteisiin. Juhlavuosi näkyy monin eri tavoin talousarviovuotena.

Talouden tasapainottaminen on poikkeuksetta ollut haastavaa, mutta erityisen haastavaa se on ollut tällä kertaa. Talousarviovuoden 2026 näkymät ovat kohtuullisen vakaat, vaikka alun perin ennustettu yli miljoonan euron alijäämä on vaatinut erittäin vaikeita, mutta välttämättömiä ratkaisuja. Kaupunginhallituksen tavoite tasapainoisesta taloudesta saavutetaan, ja vuoden 2026 tilikauden tulosennuste on 221,9 tuhatta euroa ylijäämäinen.

Vuoden 2026 talousarvion laadintaohjeen lähtökohtana oli noin -1,043 miljoonan euron alijäämäinen tulosennuste. Kaupunginhallituksen linjauksen mukaisesti talousarviota työstettiin tavoitellen plus–miinus nolla -tulosta. Tulosparanus on saavutettu useiden eri säästötoimien kautta. Yksi yksittäisistä tekijöistä on ollut vaikea päätös poistaa työntekijöiden työterveyshuollosta sairaanhoidon osuus, mikä tuo kustannussäästöä.

On kuitenkin syytä korostaa, että vuosien 2027 ja 2028 tulosennusteet ovat edelleen vahvasti alijäämäisiä, joten pitkäjänteinen talouden tasapainottaminen ja rakenteelliset säästöt ovat jatkossakin välttämättömiä. Rakenteellinen talouden sopeuttaminen on siis yhä ajankohtaista. Talouden tasapainottaminen haastaa meitä hakemaan uusia ratkaisuja – samalla kun huolehdimme peruspalveluista ja elinvoimasta. Valtionosuusjärjestelmästä on syytä muistaa, että se ei ole kaikilta osiltaan kunnossa. On siis varmaa, että järjestelmää tullaan uudistamaan, vaikka se ei toteutunutkaan tällä hallituskaudella. On syytä katsoa pidemmälle kuin vain talousarviovuoteen 2026.

Kuhmon vahvuudet ovat edelleen selkeitä: puunjalostus, kulttuuri ja erityisesti kamarimusiikki, luonto, hiljaisuus ja turvallisuus. Näihin vahvuuksiin meidän tulee nojata myös tulevaisuuden kehittämistyössä. Elinvoimainvestoinnit, yritysyhteistyö, matkailun mahdollisuudet ja kaupungin omat panostukset matkailurakentamisen perusedellytyksiin Kalevalan alueella ja vetovoimaan asuinpaikkana ja yrityksen sijaintipaikkana ovat osa tätä kokonaisuutta. Kalevalan alueen matkailurakentaminen pääsee kunnolla vauhtiin talousarviovuotena lumien sulettua.

Kiitän kaupungin työntekijöitä, luottamushenkilöitä, yrityksiä ja kaikkia kuhmolaisia siitä työstä, jota on tehty yhteisen kaupungin eteen. Juhlavuosi tarjoaa mahdollisuuden katsoa menneeseen arvostaen – ja tulevaan toiveikkaasti. Juhlavasti, mutta jalat maassa – näin Kuhmo jatkaa kohti tulevaa.

Kuhmossa 3.12.2025

Juhana Juntunen
kaupunginjohtaja
Kuhmon kaupunki
p. 044 725 5222
juhana.juntunen@kuhmo.fi

2 KUHMON KAUPUNGIN STRATEGIA

2.1 Kaupunkistrategia

Kuhmon kaupungin kaupunkistrategia kuvaa keskeiset tavoitteet, joihin valtuuston johtamana Kuhmon päätökset perustuvat strategiakaudella. Kuhmon Strategiasta on laadittu erillinen asiakirja. Kaupunkistrategia on elävä asiakirja ja sitä uudistetaan tarpeen mukaan. Vuosittaiset tavoitteet vahvistetaan valtuuston hyväksymässä talousarviossa ja niitä seurataan tilinpäätöksessä. Operatiivinen toteutus tapahtuu kaupunginhallituksessa ja valiokunnissa sekä kaupunkiorganisaation toimesta.

Kuhmon kaupungin visio

Täyttää elämää metsän ja kulttuurin valtakunnassa

Kuhmon kaupungin missio

Luomme mahdollisuuksia – Kuhmo on turvallinen ja avoin kotikaupunki toteuttaa unelmia sekä ajatella isosti

Kuhmon kaupungin arvot

Turvallisuus, Yhdenvertaisuus, Luonto- ja kulttuurikeskeisyys, Kestävä kehitys, Avoimuus, Palvelevuus, Yhteisöllisyys, Uudistuminen

2.2 Strategiset ja toiminnalliset tavoitteet

Kuhmon kaupungin strategiset tavoitteet ja toiminnalliset tavoitteet

1. Kestävä kaupunki

- 1.1 Rakennamme puusta
- 1.2 Vaikutamme hankinnoilla
- 1.3 Hyödynnämme vihreän siirtymän mahdollisuuksia
- 1.4 Sopeutamme infrastruktuuria
- 1.5 Pitkän aikavälin talouden tasapaino
- 1.6 Fiksu omistaminen

2. Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne

- 2.1 Kestävä matkailu ja luovat alat kasvavat
- 2.2 Woodpolis = Kainuun metsäbiotalouden keskus
- 2.3 Julkisia ja yksityisiä investointeja tehdään
- 2.4 Saamme osaajia
- 2.5 Tulomuuttopalvelut kunnossa
- 2.6 Yrittäjämysteinen kaupunki

3. Täyttää elämää keskustassa ja kylissä – hyvinvoivat Kuhmolaiset

- 3.1 Turvallinen ja avoin kaupunki
- 3.2 Aktiiviset toimijat
- 3.3 Osalliset ihmiset
- 3.4 Työllisyyden edistäminen
- 3.5 Monipuoliset ja ajassa elävät harrastusmahdollisuudet
- 3.6 Elämän murroskohdat ja ikä huomioidaan
- 3.7 Kuhmon kaupunki varmistaa kuntalaisten turvallisuuden ja palveluiden jatkuvuuden kaikissa tilanteissa vahvistamalla riskienhallintaa sekä kehittämällä kriisivalmiutta yhteistyössä paikallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa.

4. Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki

- 4.1 Kuhmon aluebrändi tunnetaan
- 4.2 Luotettava yhteistyökumppani
- 4.3 Metsään liittyvät verkostot ovat hallussa
- 4.4 Toimimme kansainvälisissä kulttuuriverkostoissa
- 4.5 Kuhmo tarjoaa lapsille ja nuorille kansainvälisyyskokemuksia

5. Inhimillinen kehitys on mahdollista kaikille

- 5.1 Kannustava varhaiskasvatus
- 5.2 Yhteisöllinen ja turvallinen perusopetus
- 5.3 Vetovoimainen oma lukio
- 5.4 Ammattiin voi opiskella Kuhmossa
- 5.5 Laadukkaat elinikäisen oppimisen palvelut ja taiteen perusopetus

6. Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö

- 6.1 Hyvä palveluasenne
- 6.2 Valmentava johtajuus
- 6.3 Itseohjautuvat tiimit
- 6.4 Salliva kokeilukulttuuri
- 6.5 Yhteisöllinen, muutosjohtava ja yhdessä onnistumisia juhlista työyhteisö

Kuhmon kaupungin strategian uudistuttua keskushallinto ja palvelualueet toteuttavat toiminnallaan kaikkia strategisia tavoitteita. Jokaisen palvelualueen on mahdollista valita strategiset toiminnalliset tavoitteet, jotka ohjaavat vuoden 2025 käytännön tekemistä. Strategian lisäksi käytännön tekemistä ohjaavat mm. poikkisektoraaaliset suunnitelmat kuten hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma ja kunkin toimialan lainsäädäntö.

2.3 Strategiset mittarit

Kuhmon kaupungin strategiset mittarit

Kestävyysdynamiikka
Energian kulutus pienenee
Puu materiaalina julkisissa rakennuksissa
Lainakanta €/asukas lähtee laskuun
Alijäämä katettu
Veto- ja pitovoimadynamiikka
Nettomuutto positiivinen
Naisten lkm suhde miesten lkm nousee
Yritys- ja työllisyysdynamiikka
Työttömien osuus työvoimasta
Työllisyysaste kohenee
Taloudellinen huoltosuhde ei heikkene
Aloittaneiden yritysten toimialarakenne monipuolinen
Koulutus- ja hyvinvointidynamiikka
Peruskoulun 1. vuosiluokan oppilaiden määrä ei alene
Lukio on Kuhmossa
Ammatillisen koulutuksen voi suorittaa Kuhmossa
Perustoimeentulon saajien määrä ei nouse
Korkea-asteen koulutettuja nykyistä enemmän
Kuhmolaisella on vähintään yksi ystävä ja yksi harrastus
Tunnettuus- ja verkostodynamiikka
Brändistrategia jalkautus on viety läpi
Sosiaalisen median kanavien seuraajien määrä kasvaa 1/3
Valtuustokaudella käynnistyy vähintään kaksi kansainvälistymishanketta ja ne ovat vaikuttavia
Työpaikka- ja palveludynamiikka
Työhyvinvointi paranee
Sairaspoissaolot vähentyvät
Valmentava johtajuus -koulutus kaikille esihenkilöille
Palvelevuutta mitataan asiakastutkimuksilla vuosittain

2.4 Strategiset riskit

päivitys 11/2025

Strategiset ja toiminnalliset tavoitteet	Riski	Syy	Seuraus	Riskiluku			Toimenpiteet
				TN	VS	RL	
Kestävä kaupunki - Rakennamme puusta - Vaikutamme hankinnoilla - Hyödynnämme vihreän siirtymän mahdollisuuksia - Sopeutamme infrastruktuuria - Pitkän aikavälin talouden tasapaino - Fiksu omistaminen	Talouden (epätasapaino) ja <u>ylivelkaantuminen</u>	Velkaantuneisuus, investointipaineet, korkojen nousu	Joudumme karsimaan palveluja, emme pysty tekemään haluamiamme investointeja	4	5	20	Investointien ajoittaminen, kiinteistöstrategian toimenpiteistäminen.
	Epönnistumme säännöllisesti hankinnoissa	Ei ole riittävää osaamista ja resursseja hankintoihin Huono hankintaosaaminen	Syntyy välillisiä kustannuksia ja aikaa kuluu hukkaan valituksissa Kehittäminen kärsii	3	4	12	Uudenlainen hankintayhteistyö Kainuun kuntien kanssa. Tulevat rekrytoinnit ja hankintaosaamisen kasvattaminen, edunvalvonta. Markkinavuoropuhelujen järjestäminen.
	Emme pysty hyödyntämään vihreän siirtymän mahdollisuuksia	Osaamisen puute, vihreän siirtymää ei ymmärretä laajasti	Kehitys taantuu	2	5	10	Osaamisen lisääminen. Puu ja matkailu hankkeet. Biokaasulaitoksen valmisteluhanke.
	Ei ostajia tyhjiille kiinteistöille, epätoivotut kiinteistösijoittajat, yksityisten omistamia tiloja siirtyy ”väärin käsiin” ja tyhjiilleen; valtion omistamat tilat siirtymässä kunnan omistukseen	Markkinatilanne; emme kykene tekemään valintoja ajoissa; epätoivottuja ostajia liikkeellä Hva:n kiinteistöratkaisut?	Turhat kustannukset; kaupunkikuvan ja katukuvan heikkeneminen Lisää tyhjeneviä kiinteistöjä	4	4	16	Kiinteistöstrategian toteuttaminen; viestintä riskeistä kiinteistöasioissa myös yksityisille kiinteistöjen omistajille. Rantaraitin yleissuunnitelma ja kehitys. Torin alueen yleissuunnitelma ja kehitys.
	Valtiojohtoiset normimuutokset	Valtion talouden tasapainottaminen; Kainuun hyvinvointialueen talous ja selviytyminen	Emme voi itse vaikuttaa kuntamme palveluiden tuottamiseen, palvelut tuotetaan keskitetyksi ja etäällä kuntalaisistamme; tyhjiilleen jäävät sote-tilat	2	2	4	Edunvalvonta; strateginen ja operatiivinen yhteistyö kuntien ja Kainuun hyvinvointialueen välillä
Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne - Kestävä matkailu ja luovat alat kasvavat - Woodpolis = Kainuun metsäbiotalouden keskus - Julkisia ja yksityisiä investointeja tehdään - Saamme osaajia - Tulomuuttopalvelut kunnossa - Yrittäjämysteinen kaupunki	Työvoiman saatavuus, emme saa osaajia Kuhmoon ja Kuhmon kaupungille	Kansallinen tilanne, syrjäinen sijainti, palkkataso Kuhmossa; saavutettavuus, ei riittävästi veto- ja pitovoimaa	Yritysten menettäminen, laajennusinvestointien estyminen	5	5	25	Kuhmon brändin jalkauttamisen jatkaminen, verkottuminen rekrytoinnissa. Työllisyys- ja elinkeinopalvelujen yhteistyön lisääminen. Kotouttamistyön ottaminen haltuun, muuttajaprofiloinnit.
	Yrittäjyyden vaje ja yrityspohjan kapeus, matkailun investoinnit eivät toteudu; markkinatilanne, hintojen ja korkojen nousu	Väestöpohja, kysyntä, yrittäjäaineen puute, rahoituksen saatavuus	Investoinnit ja yritysten liiketoiminnan kasvu estyy Kuhmossa	5	5	25	Yrittäjystävällinen elinkeinopolitiikka, Kuhmon brändin jalkauttamisen jatkaminen, hanketoiminnalla uutta liiketoimintaa (Vastuullinen Woodpolis), yritysneuvonta, ideapajat, yrittäjärekrytointi, investorihaikinta, edunvalvonta,
	Kalevalan alueen investoinnit ja matkailun kehittyminen Kuhmossa ei toteudu						Uusi matkailuhanke, jossa investorihaikinta jatkuu. Hanketoiminnalla pyritään taklaamaan riskejä.
	Kuhmon petotilanne (onko jo toteutunut)	Petopolitiikka, kaatolupa-tilanne; negatiivinen mediajulkisuus	Metsästysmatkailun kehittäminen vaarantuu	5	3	15	Aktiivinen viestintä ja edunvalvonta; yhteistyö
	Kainuun muut kunnat eivät sitoudu puu-/hybridirakentamiseen (onko todellinen riski? rakentaminen aika vähäistä Kainuussa)	Yritysvaihtokuvia ei tunneta	Tiedottaminen/osaamisen lisääminen				
Täyttä elämää keskustassa ja kylissä – hyvinvoivat kuhmolaiset - Turvallinen ja avoin kaupunki - Aktiiviset toimijat - Osalliset ihmiset - Monipuoliset ja ajassa elävät harrastusmahdollisuudet - Elämän murroskohdat ja ikä huomioidaan	Resurssit eivät riitä palveluiden tuottamiseen (totuttu/haluttu palvelutaso)	Verotulojen ja valtion-osuuskien kehitys	Palvelujen tai toimintatapojen muuttuminen; vaihtoehtona talouden tasapainon järkkäminen	4	3	12	Palvelujen tuotanto; toimintatapojen muuttuminen, toimintojen digitalisointi soveltuvin osin, sopimusperustaisuus yhteistyössä yhdistysten kanssa
	Kuntalaiset eivät tunne voivansa vaikuttaa riittävästi Kuhmon palveluihin ja päätöksiin	Emme löydä tai käytä riittävän monipuolisia ja aktiivisia viestintä- ja vaikuttamiskanavia	Heikko asukastytytyisyys ja passiivisuus	2	1	2	Liikkuminen kuntalaisten parissa, www-sivujen ja sähköisten mahdollisuuksien hyödyntäminen, hyvinvointijohtaminen, vanhus- ja vammaisneuvosto, nuorisovaltuusto, Vetovoima- ja tulevaisuusjaosto-työskentelyssä onnistuminen. Rajaseudun muistojen hankkeen osallistaa ihmisiä. Kyläturvallisuushanke.
	Elinvoimaisen yhdistystoiminnan hiipuminen	Liian monia yhdistyksiä, aktiivisia toimijoita ei riitä	Negatiivinen vaikutus elinvoimaan ja osallisuuteen	4	2	8	Tulevaisuus-työpaja; keskustelu yhdistysten kanssa. Kestävän kehityksen sopimukset.

- Asiointiliikenne - Työllisyyden edistäminen	Yksittäisten asiakkaiden kuljetus Kaupungille siirtyneet te-palvelut eivät juurro oikealla tavalla	Samalle reitille ei tarpeeksi kysyntää Eri toimijoiden välinen yhteistyö ei toimi, valtiolähtöiset normi-muutokset vaikuttavat paikallista työllisyysekosyö-teemiä heikentävästi, kunta ei saa/löydä riittävästi osaavia vi-ranhaltijoita työllisyysohjaajiksi, riittä-mätön rahoitusvo-lyymi valtiolta.	Kaupungin osuus kustannuksista suuri KELA:n passiivityö-markkinatuen maksut kasvavat hallitsematto-masti, työnhakijoille ja yrityksille ei pystytä tuottamaan vaikuttavaa ja riittävän nopeasti tarjottavaa palvelua, palveluita joudutaan karsimaan alle tarvit-tavan minimin.	2	2	4	Kimppakyytien ym. hyödyntäminen. Kimppakyytihanke. Yhteistyön syventäminen ja vakiinnutta-minen Kainuun-Koillismaan työllisyysalu-teen kuntien välillä ja Kuhmon paikallisten toimijoiden välillä. Lainsäädäntöön vaikuttaminen yhteistyössä Kuntaliiton ja muiden työllisyysalueen kuntien kanssa.
Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki - Kuhmon aluebrändi tunnetaan - Luotettava yhteistyö-kumppani - Metsään liittyvät verkos-tot ovat hallussa - Toimimme kansainvälisis-sä kulttuuriverkostoissa - Kuhmo tarjoaa lapsille ja nuorille kansainvälisyys-kokemuksia	Kuhmolaiset eivät ota brändiä omakseen ja osallistu viestimiseen. Emme vakuuta toimijoi-ta Suomen metsäkes-keisimpänä kaupunkina. Menetämme Unescon kirjallisuuskaupunki-statuksen Raja on kiinni pitkään ja emme löydä korvaavia tapoja yhteistyöhön Metsähallituksen Luontopalvelujen ratkaisut?	Brändin jalkauttaminen jää kesken emmekä vie sitä systemaattisesti käytäntöön. Sisältö ei vastaa brändikuva. Emme ole kyenneet toiminnallamme vakuuttamaan arvioijia. Oma laisuus miettiä yhteistyön muotoja. Muutokset retkeilyreit-tien palvelurakenteissa (laavut, nuotiopaikat, pitkospuut ym.)	Emme saavuta kohde-ryhmiämme ja häviäm-me veto- ja pitovoimas-sa. Bränditunnettuus heikko. Negatiivinen imago statuksen menettämi-sestä. Resurssien hukkaa, kun yhteistyö-verkosto, johon on panostettu, häviää. Yhteistyökumppani panostaa sinne, missä on kykyä uusia toiminta-tapoja. Palvelutason lasku tai, jos kaupunki huolehtii jatkossa -> lisää kaupungin kuluja	2	4	8	Brändin systemaattisen jalkauttamisen jatkaminen, brändilähtetilat, Sammon takaja 2025. Syvennetään brändin syvempää olemusta toimintatapana. Verkkoisu uudistus. Valmistaudutaan hyvin arviointiin ja toteutetaan systemaattisesti sovitua suunnitelmaa yhteistyökumppaneiden kanssa. Otetaan KV-verkostosta kaikki hyöty irti. Rajaseudun muistoja hanke. Uusi kirjallisuuskaupunkityötä edistävä hanke. Ei vain selviytymistä kirjallisuusta-pahtuma. Rajakuntayhteistyö, lasten- ja nuorten kansainvälisyys.
Inhimillinen kehitys on mahdollista kaikille - Kannustava varhaiskasva-tus - Yhteisöllinen ja turvallinen perusopetus - Vetovoimainen oma lukio - Ammattiin voi opiskella Kuhmossa - Laadukkaat elinikäiset oppimisen palvelut ja taiteen perusopetus	Pätevien työntekijöiden rekrytoinnissa ei onnistuta kasvun ja oppimisen palvelualu-eella. Lukioon hakeutuvien suhteellinen osuus ikäluokasta vähenee. Taitotehtaan toiminta-malli kiihtuu Käyttäjien määrä vähenee ennakoitua nopeammin ja sitä ei kyetä huomioimaan. Taiteen perusopetuksen valtionosuus pienenee. Reittien optimointi Työn riittäminen ny-kiselle henkilöstölle	Kuhmon kaupunkia ei koeta kiinnostavaksi työntantajaksi. Nuoret haluavat pois Kuhmosta tai opiskella toisella asteella Kuhmon ulkopuolella. Opiskelijat haluavat opiskella isommissa yksiköissä tai sellaisia aloja, jotka eivät ole mahdollisia Taitoteh-taassa, yrittäjien innostus toimintamalliin laantuu. Kuhmo kärsii kovasta muuttotappiosta tai kiinnostus itsensä kehittämiseen vähenee voimakkaasti tai aalloissa. Taiteen perusopetuksen tuomia hyötyjä ei havaita. Kustannusten hallinta Ikäluokkien pieneni-minen	Kasvatuksen ja ope-tuksen laatu kärsii ja nuorten jatko-opin-tomahdollisuudet vaarantuvat. Lukion rahoitus pienenee merkittävästi ja toiminta kiihtuu, Taitotehtaan toiminta loppuu. Työvoimapula pahenee ja yritysten toiminta-edellytykset häviävät. Palveluja ei pystytä tarjoamaan, koska opettajia ei saada vähäisten tuntimäärien vuoksi. Pätevä henkilös-tö muuttaa paikkakun-nalta. Opettajien työpanosta ei voida käyttää, he muuttavat pois paikka-kunnalta. Koulumatkojen kesto pitenee, lukiolaiset eivät mahdu kyytiin Työikäisten muutto toisille paikkakunnille	3	3	9	Panostetaan kehittämiseen ja mielekkäi-siin tehtäväkokonaisuuksiin sekä työvoin-tiin, tiedotetaan hyvistä käytänteistä. Kehitetään uutta markkinointimateriaalia, kohdennetaan markkinointia myös ulkomaille. Kehitetään oppilaitosyhteis-työtä. Taitotehdasta markkinoidaan aktiivisesti monilla kanavilla. Yhteistyön tiivistäminen KAO:n kanssa + jatkokehityshankkeelle saatu rahoitus. Kehitetään yritysten ja oppilaitosten välistä yhteistyötä. Tarjotaan monipuolisia mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen sekä taiteen perusopetukseen, murretaan raja-aitoja uuden kokeilussa, tiivistetään kaupungin yksiköiden yhteistyötä ja yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Muuttajien profilointi ja palvelupolkujen luominen Kuhmon hyvien asioiden jatkuva esiin nostaminen.
Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö - Hyvä palveluasenne - Valmentava johtajuus - Itseohjautuvat tiimit - Salliva kokeilukulttuuri - Yhteisöllinen, muutostous-tava ja yhdessä onnistumi-sia juhlija työyhteisö	Epäonnistuminen osaamisen hallinnassa, epäonnistuminen rekrytoinneissa, pitovoima? Henkilöstön jaksaminen ja työtyytyväisyys Työyhteisö ei halua tehdä mitään yhdessä	Eläköitymiset ja taloudelliset paineet pakottavat vähentä-mään rekrytointeja Esimies- ja alaitaidot, työyhteisöosaaminen Yhdessä toimimista ja tilaisuuksia ei suunnitel-la.	Palvelujen laadun heikkeneminen, henkilöstön jaksaminen, tyytymättömät asiak-kaat Huonosti motivoitunut henkilöstö, huono työnantajakuva Työnimua ja kollektiivis-ta tukea ei tunneta organisaatiossa	3	3	9	Strategisten osaamisen määrittäminen, henkilöstö-/ koulutussuunnitelma, tehtäväkuvien muotoilu vastaamaan uutta tarvetta, positiivinen viestintä rekrytointien yhteydessä Työkykyjohtaminen. Esihenkilöaitojen kehittäminen. Alaitaitojen kehittäminen Yhteiset ja vetovoimaiset tapahtumat ja tilaisuudet, yhdessä kehittäminen

TN = riskin toteutumisen todennäköisyys (1 – 5)

VS = riskin vaikuttavuus (1 – 5)

RL = riskiluku (todennäköisyys- ja vaikuttavuuslukujen tulo)

3 Talousarvion ja taloussuunnitelman lähtökohdat

3.1 Talousarvion rakenne ja periaatteet lainsäädännössä

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidystä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

3.2 Kuntatalous

Taulukko: Kuntatalouden kehitysarvio 2024-2029

Lähde: VM Kuntatalousohjelma 2026, Syksy 2025, julkaisu 2025:53

	Mrd. €	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Toimintakate		-14,3	-15,4	-16,2	-16,6	-17,1	-17,5
Verotulot		14,1	14,1	14,8	15,4	16,0	16,6
Valtionosuudet		3,4	4,1	4,2	4,2	4,5	47,0
Vuosikate		3,6	3,0	3,2	3,1	3,7	4,1
Poistot		-2,9	-3,0	-3,1	-3,2	-3,3	-3,4
Tilikauden tulos		1,1	0,4	0,1	0,0	0,4	0,7
Lainakanta		20,5	21,5	22,9	24,4	25,6	26,5
Kuntien ansiotason muutos,%		3,4	3,2	3,6	4,3	4,0	3,1
Rakennuskustannusindeksin muutos,%		0,0	0,6	1,0	1,1	1,8	1,8
Peruspalveluujen hintaindeksin muutos,%		3,2	2,5	3,5	3,6	3,5	2,8

Taulukko: Talouden kehitystä kuvaavien tunnuslukujen muutos 2024-2029

Lähteet: VM Kuntatalousohjelma 2026, Syksy 2025, julkaisu 2025:53; VM Taloudellinen katsaus Syksy 2025 julkaisu 2025:49

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
%-muutos						
BKT	0,4	1,0	1,4	1,7	1,6	1,6
Yleinen ansiotaso, muutos	3,1	3,0	3,6	3,0	3,2	3,0
Kuntien ansiotaso, muutos	3,4	3,2	3,6	4,3	4,0	3,1
Työlliset (määrä), muutos	-1,0	-0,3	0,8	1,3	1,3	1,4
Rakennuskustannusindeksi	0,0	0,6	1,0	1,1	1,8	1,8
Kuluttajahintaindeksi	1,6	0,4	1,4	1,9	2,0	2,0
%-yksikköä						
Työttömyysaste	8,4	9,4	9,0	8,4	7,9	7,6
Euribor 3 kk, %	3,6	2,1	1,8	2,0	2,0	2,0
10 vuoden korko, %	2,9	3,0	3,0	2,9	2,9	2,8

Poukkoileva tullipolitiikka ja siitä aiheutuva huomattava epävarmuus leimaa maailmantaloutta. Lisäksi uhka Geopoliittisten jännitteiden kärjistymisestä äärimmilleen on edelleen olemassa. Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen kauppasopimus nostaa tullitasoja huomattavasti (yleinen tullitaso kauppasopimuksessa 15 %). Suomen talous matelee edelleen, mutta talouskasvu on hiljalleen piristymässä. Heikon suhdanteen vuoksi vuoden 2025 työttömyysaste nousee 9,4 prosenttiin. Inflaation on 1,8 prosenttia ja hintojen nousuvauhti jää alle kahteen prosenttiin myös seuraavina vuosina. (Lähde: Suomen Pankki 9/2025)

Euro-alueen talous on elpymässä odotettua hitaammin. Suomen vientiä on heikentänyt vaisu kysyntä Euroopassa. Talouskasvua hidastaa kauppapolitiikkaan liittyvä epävarmuus, vaikka kysyntää tukevat Euroopan panostukset puolustukseen ja infrastruktuuriin. Vuonna 2025 Suomen bkt:n odotetaan kasvavan 1,0 %, vuonna 2026 1,4 % ja vuonna 2027 1,7 %. Valtiovarainministeriön raportin mukaan inflaation hidastuminen ja korkojen lasku ovat parantaneet kotitalouksien ostovoimaa, mutta kulutuksen kasvua hidastaa yhä talouden epävarmuus. Reaaliensiot ovat kääntyneet kasvuun palkankorotusten myötä, mutta heikko työllisyystilanne, sosiaalietuuksien leikkaukset ja kulutusverojen korotukset vaikutus näkyvät. Reaalitulojen kasvun odotetaan nopeutuvan työllisyystilanteen parantuessa ensi vuonna.

Talouden ennustamiseen liittyviä riskitekijöitä:

- tullisopimukset vähentävät epävarmuutta kauppapolitiikasta, mutta eivät poista sitä
- Euroopan maiden puolustus- ja infrastruktuuri-investoinnit kasvavat oletettua suuremmiksi
 - o suotuista vaikutus myös Suomen talouden kasvuun
- geopolitiittinen epävarmuus edelleen suuri
 - o Venäjän hyökkäyssote ja Ukrainan mahdollinen jälleenrakennus (riski molempiin suuntiin)
- Nato-linjaukset ja +5 % puolustusmenotavoite ennustejakson ulkopuolella kasvattaa julkista velkaa
- reaalitalouden muutoksien vaikutus verotuloihin, yritysten toimintaylijäämään ja yksityiseen kulutukseen
 - o heikosta suhdanteesta riippumatta lyhyet korot 2 % paikkeilla
- rahoitusmarkkinoiden myllerryksen ja yleisen talouden epävarmuuden haitallinen vaikutus työeläkerahastojen omaisuustulojen kehitykseen
- vihreän siirtymän investointien toteutumiseen liittyy suurta epävarmuutta

Julkisyhteisöjen velkasuhde nousi viime vuonna 82,1 prosenttiin ja ennustetaan kasvavan tänä vuonna 87 prosenttiin ja edelleen yli 90 prosenttiin vuonna 2029. Vuonna 2025 velan ottoa kasvattavat syvän alijäämän lisäksi valtion velanottoon liittyvät emissiotappiot sekä muut alijäämästä riippumattomat syyt. (Velan tilastoinnin periaatteisiin tehty muutos: laskelmissa mukana mm. eläkerahastojen velat ja ARA-korkotukilainat). Velkasuhde voi laskea, mikäli puolustusmenojen lisäys rahoitetaan muulla kuin velalla.

Kuntatalouden alijäämä syvenee kuluvana vuonna kulutusmenojen ja investointien kasvusta, vaimeasta verotulojen kehityksestä ja valtionosuuksiin tehtävien leikkauksien vuoksi. Kulutusmenoja kiihdyttävät erityisesti palkkatarkistuksista johtuvat henkilöstömenojen sekä kuntien laajentuneet tehtävät (mm. Te-palvelu-uudistus). Sote-kiinteistöjen

vuokrasopimusten päättyminen ja uudelleen neuvotteluiden tulokset heikentävät kuntien vuokratuottoja 150 miljoonaa euroa vuodesta 2026 alkaen. Sopeutustoimissa epäonnistuminen (henkilöstömenot, palveluverkko) tai muut menolisäykset (esim. arvioitua suuremmat sote-kiinteistöjen vuokramenetykset) voivat heikentää tilannetta edelleen.

Hyvinvointialueet olivat alijäämäisiä vuonna 2024. Tänä vuonna menojen kasvu on hidastunut ja valtion rahoitusta on kasvatettu. Sopeutustoimien epäonnistuminen tai uudet menolisäykset voivat heikentää alueiden taloudellista tilannetta.

Lähde: VM Taloudellinen katsaus syksy 2025

Kuntatalouden tilanne heikkeni vuonna 2024 sote-uudistukseen liittyvien kertaluonteisten erien poistuttua ja heikkenee edelleen vuonna 2025. Toimintakuluja kasvattavat erityisesti palkankorotukset ja te-uudistus. Valtionosuudet eivät kata uudistuksesta aiheutuvia kustannuksia. Lisäksi kuntahallinto on aiempaa suhdanneherkempi pitkään jatkuvien työttömyysjaksojen nostaessa kuntien osuutta työttömyysetuuksien rahoituksesta. Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksiennuste vuodelle 2026 on 3,5 prosenttia ja 2027-2029 keskimäärin 3,3 prosenttia vuodessa. Toimintatuottoja pienentää sote-kiinteistöjen vuokrasopimusten uudelleenneuvottelut. Valtionosuuksien kasvua hidastaa pysyvät valtionosuusleikkaukset sekä 1 %-yksikön indeksijarru. Sote-siirtoeriä takaisinperintä vähentää valtionosuuksia vielä vuonna 2027. (Kuva: Valtion toimet heikentävät kuntataloutta 2025-2027)

Verotulot muodostavat suurimman osan kuntien tuloista ja suhdannetilanteen kohentuessa verotulojen kehityksen odotetaan vahvistuvan vuonna 2026 5,2 prosenttia. Painelaskelman perusteella kuntatalouden tulot eivät riitä kattamaan kasvavia menoja eikä vuosikate riitä tulevana vuosina nettoinvestointeihin. Negatiivisten vuosikatteiden kuntien määrän odotetaan kasvavan merkittävästi vuosina 2026-2027 (32 kuntaa). Negatiivinen vuosikate kertoo kehityksestä, jossa käyttötalous on rakenteellisissa ongelmassa. Toiminnan ja investointien rahavirrat näkyvät kuntatalouden lainakannan kehityksessä, joka uhkaa kasvaa 26,5 mrd. vuonna 2029. Korkomenot lisääntyvät lähivuosina, vaikka lyhyet markkinakorot ovat kääntyneet laskuun.

Kunnan tuloveroprosentti vuodelle 2026 nousi 38 kunnassa ja laski 5 kunnassa. Tuloveroprosentin painotettu keskiarvo Manner-Suomessa on 7,57 %. Yhden prosenttiyksikön korotus kunnan tuloveroprosenttiin tuottaa Merijärvellä noin 130 euroa/asukas ja Kauniaisissa 460 euroa/asukas. Valtaosa Manner-Suomen kuntien tuloveroprosenteista on 8,4 ja 9,4 prosentin välillä. Kiinteistöverossa maapohjan verotusarvon vaikutus on kytköksissä korotuksen määrään (vrt. esim. maapohja Kustavissa arvokkaampaa vrt. Kuhmossa).

Väestörakenteen muutos, kyky hallita työvoimakustannuksia ja sopeuttaa investointeja vaativat rakenteellisia uudistuksia. Tulojen ja menojen epätasapaino edellyttää kuntien omia sopeutustoimia ja tiukkaa menokuria. Palvelut ja palveluverkko on sopeutettava kuntien tulorahoitukseen. Tulopohjan vahvistaminen voi johtaa paineeseen nostaa erityisesti kunnallisveroa. Lähde: VM, Kuntatalousohjelma 2026-2029, syksy 2025 sekä Kuntaliitto

Kuva: **Valtion toimet heikentävät kuntataloutta vuosina 2025-2027**

Valtion toimet heikentävät kuntataloutta vuosina 2025-2027

	2025	2026	2027
Maapohjan kiinteistöveron alarajan korotus	108	108	108
Indeksijarru (1 %-yksikkö)	-49	-80	-111
Sote-siirtolaskelman Black Friday -valtionosuuskompensaatio	277	277	277
Normien purkuun liittyvä valtionosuusleikkaus	-23	-21	-21
Leikkaus TE-palveluiden rahoitukseen	-37	-37	-37
Leikkaus kuntien laskennallisiin koto-korvauksiin	-58	-58	-58
75 miljoonan euron valtionosuusleikkaus (kehysriihi 2025)		-75	-75
Leikkaus laskennallisiin koto-korvauksiin (budjettiriihi 2025)			-30
Orpon hallituksen keskeiset toimet yhteensä	218	114	53
Lisätarkastelu:			
Sote-siirron jälkikäteisperintä vuodelta 2023	-167	-167	-167
Sote-siirron jälkikäteisperintä vuodelta 2024	-64	-64	-64
Valtion toimien vaikutukset yhteensä, ml. sote-jälkiperintä	-13	-117	-178
Plus: Paineet TE-uudistuksesta ja toimeentulotuesta (kertaluonteinen)	-200		-200

Kompensaatio työttömyysturvan rahoitusuudistuksesta jää -100 milj. euroa vakaaksi v. 2025

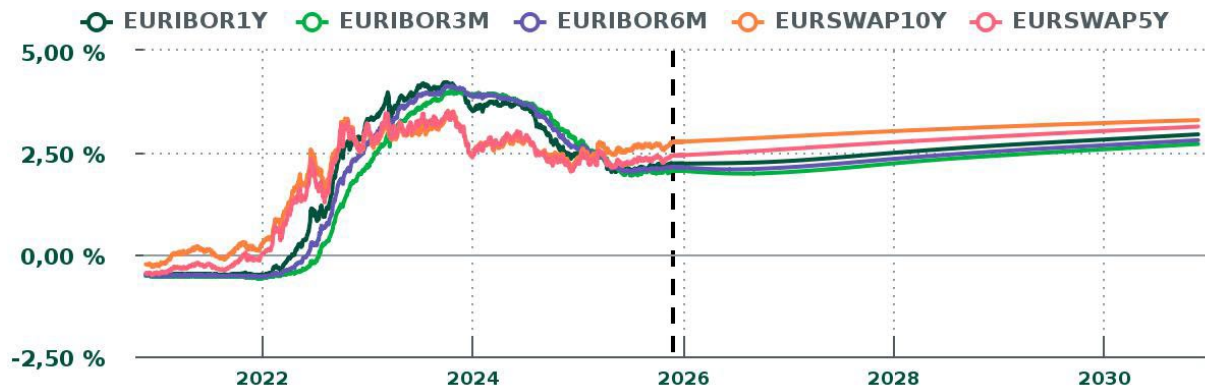
TE-palvelut siirtyivät kuntiin 100 miljoonaa euroa alirahoitettuna vuonna 2025

Kuntien rahoittama toimeentulotuki kasvaa vuonna 2027 noin 200 milj. euroa.

Euroopan keskuspankki (EKP) laski talletuskorkoa kesäkuussa 2025 kahdeksannen kerran vuoden sisällä ja korko on puolittunut neljästä prosentista kahteen prosenttiin. Korkotaso on nyt neutraali ja pysynee kahden prosentin korkotasossa. Inflaatio on hidastunut selvästi ja korkojen lasku on parantanut kotitalouksien ostovoimaa sekä Suomessa että vientimarkkinoilla. Inflaation odotetaan pysyvän lähivuosina maltillisena. Euroalueen inflaation arvioidaan olevan keskimäärin 2,1 % vuonna 2025, 1,7 % vuonna 2026 ja 1,9 % vuonna 2027. Tavoitetaso on 2 %. Vuodelle 2026 ennustetaan lyhyeksi koroksi 1,8 % ja 10 vuoden pitkäksi koroksi 3,0 %

Kuntarahoituksen ennusteen mukaan 3 kk:n euribor olisi 1,8 % ja 10 vuoden pitkä korko 2,2 %.

Kuvio: Korkojen kehitys 2021–2031 (Lähde: Kuntaliitto 20.11.2025)



Kunta-alalle on neuvoteltu kolmivuotinen palkkaratkaisu tuo sopimuskaudelle 2025–2028 (34 kk) 7,36 prosentin palkan korotukset. Korotukset jakautuvat siten, että vuonna 2025 palkat nousevat 2,5 prosenttia, vuonna 2026 2,47 prosenttia ja vuonna 2027 2,4 prosenttia. Lisäksi on sovittu palkkauksen kehittämisohjelmasta vuosille 2026–2028, joka sisältää yhteensä 1,8 prosentin (2026 0,4 %, 2027 1 %) korotuksen kolmen vuoden aikana. Kehittämisohjelman korotukset ovat paikallisesti sovittavia eriä ja se mahdollistaa palkkauksen uudistamisen jatkamisen. Kehittämisohjelmalla (2023–2025) pystytty parantamaan kunta- ja hyvinvointialan työpaikkojen kilpailukykyä, tuloksellisuutta, laatua ja henkilöstön saataavuutta. Lisäksi se on kaventanut naisten ja miesten välisiä palkkaeroja.

Ennakkotiedon 10/2025 mukaan Kuel-tasausmaksu on 415 tuhatta euroa.

Kuva: Kuntatyönantajan sosiaalivakuutusmaksut sekä eläkemaksut (Kuntaliitto 21.11.2025)

Kuntatyönantajan sosiaalivakuutusmaksut

prosenttia maksun perusteena olevasta palkasta, keskimäärin

MAKSU	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Sairausvakuutusmaksu	1,16	1,87	1,91	1,84	1,81
Työttömyysvakuutusmaksu	1,09 ^{a)}	0,80 ^{b)}	1,23 ^{c)}	1,23 ^{d)}	1,23 ^{d)}
Kuntien eläkemaksu yhteensä, keskimääräinen työnantajan osuus	20,42	19,99	19,94	19,95	19,94
Työnantajan osuus palkkaperusteisesta ^{e)} eläkemaksusta	16,88	16,88	17,10	17,10	17,10
Kuntien tasausmaksu, euromääräinen ^{f)} , (euromäärä suhteutettu kuntien palkkasummaan)	3,54	3,11	3,84	2,85	2,84
Valtion eläkejärjestelmän kuntasektorin maksu, keskimääräinen työnantajan osuus	16,43	16,53	17,23	17,23	17,24
Muut erät (keskimäärin)	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
KUNTIEN MAKSUT KESKIMÄÄRIN	23,21	23,22	23,67	23,6	23,6
Maksumuutos, %-yksikköä ed. vuodesta		0,0	+0,45	-0	0
Kevassa vakuutettujen keskimääräinen eläkemaksu	7,52	7,53	7,30	7,30	7,3

- a. 0,27 % palkkasumman 2 337 000 euroon asti
b. 0,20 % palkkasumman 2 455 500 euroon asti
c. 0,31 % palkkasumman noin 2,5 miljoonaan euroon asti
d. Palkkasummarajan ylittävältä osalta.
e. Palkkaperusteinen eläkemaksu on kokonaiseläkemaksu (viime vuodet TyEL-tasoinen), joka sisältää työnantajan ja työntekijän eläkemaksun sekä työkyvyttömyyseläkemaksun.
f. Kunnilta ja hyvinvointialueilta perittävä tasausmaksu säädettiin vuonna 2023. Kuntien osuus tasausmaksulla kerättävästä euromäärästä on 48,7 %. Taulukossa kuntien osuus tasausmaksusta on suhteutettu kuntien palkkasummaan. Työnantajakohtainen maksu löytyy Kevan verkkopalvelusta.

* ennuste

Kevan valtuutetut ovat päättäneet kuntien vuoden 2026 eläkemaksuista

Prosenttia kuntien palkka-summasta	2024	2025	2026	2027*	2028*
Työansio pohjainen eläkemaksu (kaikilla jäsenyhteisöillä sama)	23,60	23,70	23,60	23,60	23,50
Työkyvyttömyyseläkemaksu, keskimäärin (jäsenyhteisökohtainen)	0,80	0,70	0,80	0,80	0,90
Palkkaperustelinen eläkemaksu yhteensä	24,40	24,40	24,40	24,40	24,40
Palkkaperusteinen maksu sisältää työntekijän eläkemaksun:					
17-52 -vuotiaat ja 63-67 vuotiaat	7,15	7,15	7,30	7,30	7,30
53-62 -vuotiailta	8,65	8,65	7,30	7,30	7,30
Työntekijän eläkemaksu keskimäärin (Keva)	7,52	7,53	7,30	7,30	7,30
Tasausmaksu**, maksu suhteessa KUNTIEN palkkasummaan	3,54	3,11	2,84	2,85	2,84
KUNTIEN MAKSUT KEVALLE	27,93	27,51	27,24	27,2	27,2

Kuntien eläkemaksutaso laskee vuonna 2026

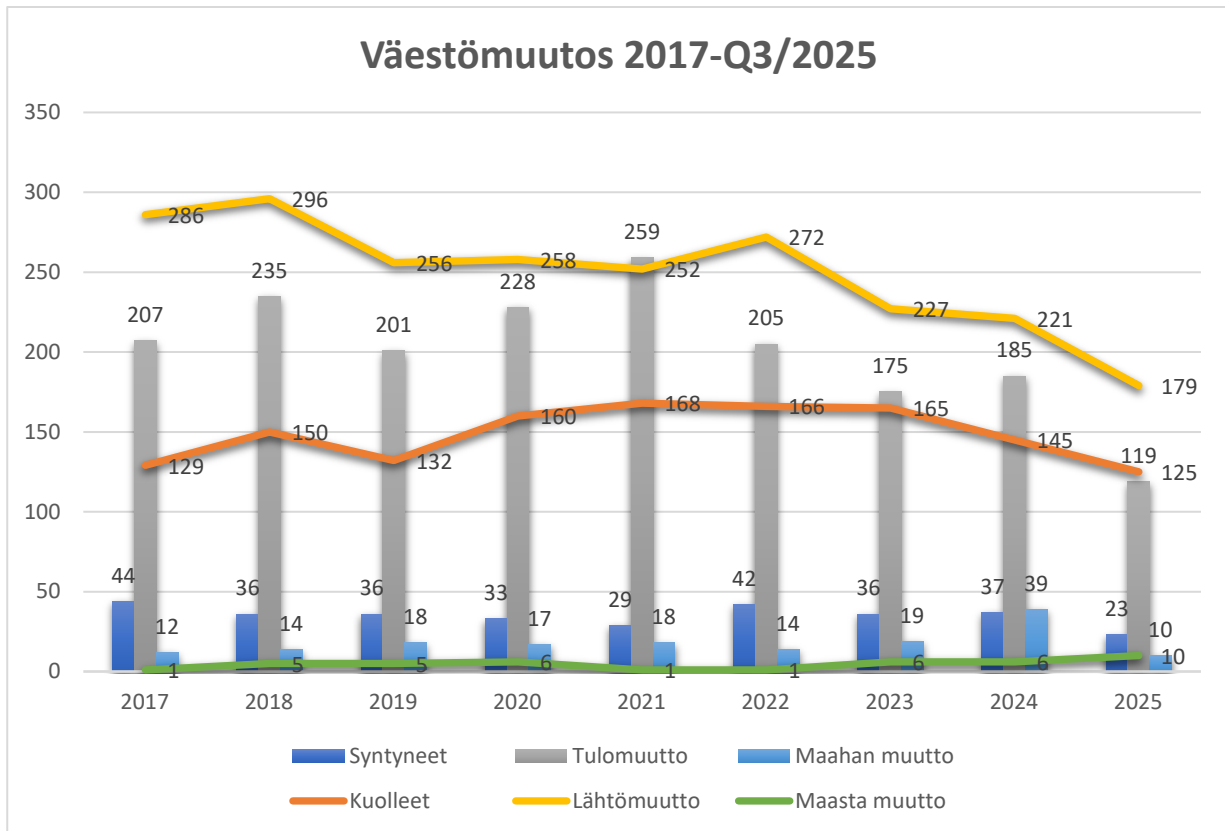
48 Lähde: Eläketurvakeskus, Valtiovarainministeriö, Keva 22.11.2025
* ennuste **kuntien tasausmaksu noin 269 milj. euroa vuonna 2026

KUNTA LITTO

3.3 Kuhmon kaupungin talous

Taulukko: Kuhmon väestömuutos 2017-Q2025

Lähde: Tilastokeskus



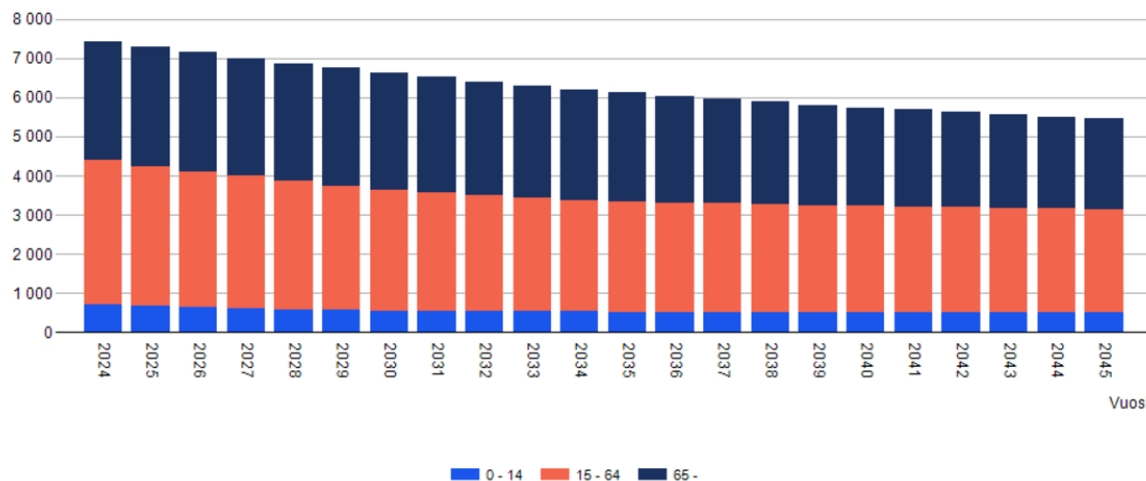
Taulukko: Kuhmon väestökehitys ja ennuste vuosina 2024-2028

Lähde: Kuntaliiton verokehikko 9/2025

	2024	2025**	2026**	2027**	2028**
VÄESTÖ ikäryhmittäin, 31.12.					
0 - 18 vuotiaat	998	961	910	877	826
Muutos %	-3,5	-3,8	-5,3	-3,6	-5,9
19 - 64 vuotiaat	3 419	3 318	3 233	3 140	3 060
Muutos %	-2,9	-2,9	-2,6	-2,9	-2,5
+ 65 vuotiaat	3 066	3 058	3 050	3 037	3 032
Muutos %	1,3	-0,3	-0,3	-0,4	-0,2
Asukasluku vuoden lopussa	7 483	7 337	7 193	7 054	6 918
Muutos %	-1,3	-2,0	-2,0	-1,9	-1,9

Taulukko: Väestöennuste 2024-2045, Kuhmo (Lähde: Tilastokeskus)

Väestöennuste 2024: Väestö 31.12. muuttujina Ikä ja Vuosi. Kuhmo, Yhteensä, Väestö 31.12. (ennuste 2024).

**Taulukko: Kuhmon asukaslukuennuste sekä väestöllinen huoltosuhde vuosina 2025, 2026, 2030, 2035, 2040 ja 2045**

Lähde: Tilastokeskus, ennuste 2024

Vuosi	0-14 v.	15-65 v.	65-v.	Yhteensä	Väestöllinen huoltosuhde
2025	669	3580	3041	7290	103,6
2026	643	3471	3042	7156	105,9
2030	554	3081	2993	6628	115,1
2035	522	2818	2779	6119	117,1
2040	509	2722	2514	5745	111,1
2045	505	2645	2299	5449	106,0

Väestöllinen huoltosuhde 2024, koko maa 61,6.

Taloudellinen huoltosuhde vuonna 2023 on ollut 196,3 eli sataa työssä käyvää henkilöä kohti oli 196 työntöntä tai työvoiman ulkopuolista henkilöä.

Taloudellinen huoltosuhde, koko maa 131,8.

Taloudellinen huoltosuhde = ei-työllisten määrä (työttömät ja työvoiman ulkopuolella olevien) määrän suhde työllisten määrään.
Väestöllinen huoltosuhde = alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden määrän suhde 15-64-vuotiaiden määrään.

Taulukko: Työttömät työnhakijat ja avoimet työpaikat kunnittain/Kainuu

(Lähde: Työllisyyskatsaus, Kainuu, syyskuu 2025)

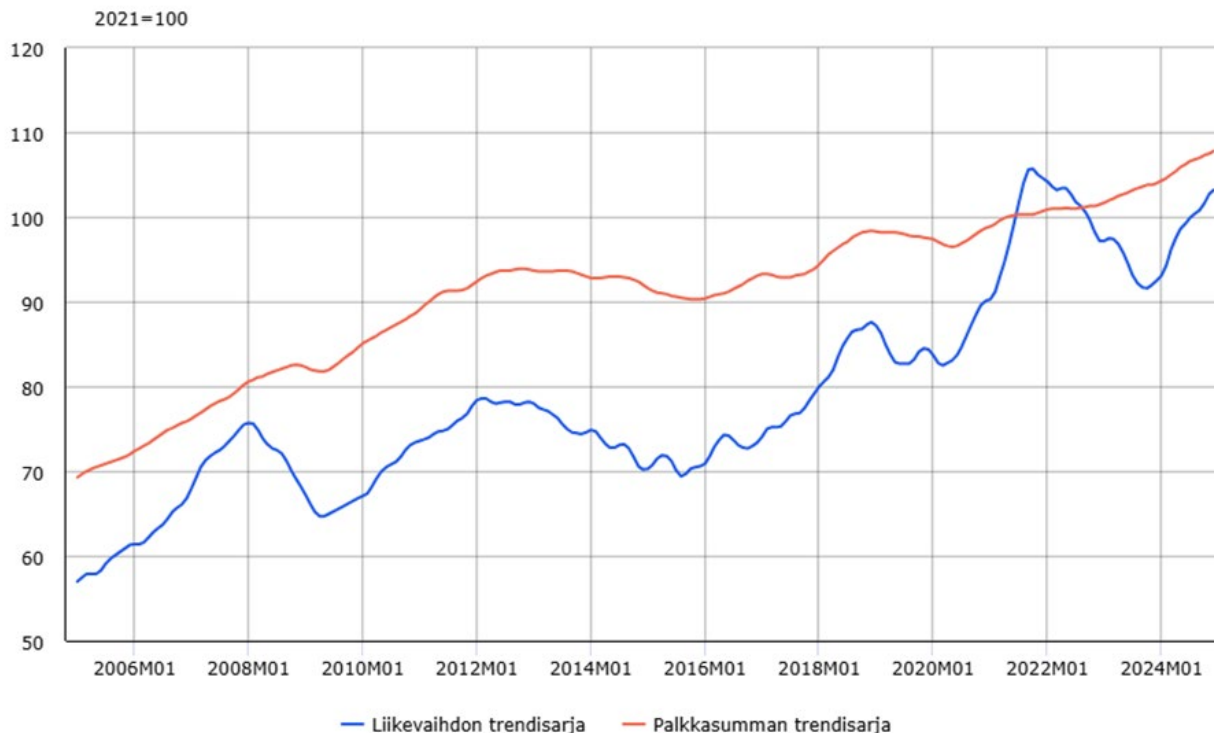
Kunta	Muutos		Muutos		Muutos		Muutos		Muutos		Muutos	
	Syys 2025	Elo 2025	Syys 2024	Syys 2025 Syys 2024	Syys 2025 Syys 2024	Työttömistä hakijoista lomautetut	Työttömien hakijoiden osuus työvoimasta	Syys 2025	Elo 2025	Syys 2024	Syys 2025 Syys 2024	Syys 2025 Syys 2024
Kunta	Työttömät työnhakijat				%	%		Avoimet työpaikat				%
Hyrnsalmi	74	65	79	-5	-6	-	10,6	11	10	9	2	22
Kajaani	1 622	1 676	1 517	105	7	76	9,7	253	345	260	-7	-3
Kuhmo	277	269	294	-17	-6	29	9,5	27	9	18	9	50
Paltamo	103	102	102	1	1	8	8,7	-	-	-	-	-
Puolanka	104	104	132	-28	-21	8	12,4	-	5	13	-	-
Ristijärvi	24	25	46	-22	-48	-	5,4	5	-	-	-	-
Sotkamo	263	246	292	-29	-10	24	5,6	58	30	59	-1	-2
Suomussalmi	290	287	317	-27	-9	48	10,8	16	30	11	5	45
Kainuu	2 757	2 774	2 779	-22	-1	198	9,1	377	434	379	-2	-1

Kuhmossa syyskuussa 2025 työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 9,5 prosenttia koko Kainuun työttömyysasteen ollessa 9,1 prosenttia. Vastaavasti koko maan työttömyysaste oli 11,4 prosenttia.

Kuhmon oli syyskuun 2025 lopussa yhteensä 277 työtöntä työnhakijaa, josta yli 50-vuotiaita 55 prosenttia. Lisäksi Kuhmon kaupungin työllisyyspalvelujen asiakkaina on noin 300 muuta työnhakijaa (sairauslomalla olevat, osa-aikaiset työlliset työnhakijat, sekä työvoiman ulkopuolella olevat henkilöt, joita laki velvoittaa hakemaan töitä).

Taulukko: Liikevaihdon ja palkkasumman trendivertailu Kuhmo

Liikevaihdon ja palkkasumman trendivertailu Kuhmon kaupungissa, A-X Koko talous 2005M01-2024M12



Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Kaikkien toimialojen liikevaihto kasvoi vuonna 2021 yhteensä 16,7 prosenttia verrattuna edelliseen vuoteen. Liikevaihto kasvoi vielä vuoden 2022 ensimmäisellä puoliskolla 11,9 prosenttia, mutta sen jälkeen kääntyi laskusuuntaan.

Liikevaihdon kasvu jäi vuonna 2022 1,8 prosenttiin. Vuoden 2023 aikana liikevaihto laski yhteensä 7,1 prosenttia, ja vuonna 2024 kääntyi uudelleen 4,5 prosenttia kasvusuuntaan.

Kaikkien toimialojen palkkasumma kasvoi vuonna 2021 yhteensä 3,1 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Vuonna 2022 palkkasumma kasvoi 0,9 prosenttia, vuonna 2023 4,7 prosenttia ja vuonna 2024 0,7 prosenttia.

Verotus ja verotulot Kuhmossa

Vuodelle 2024 veroporosentti pyöristettiin 9,40 %:iin. Kuhmon **kunnallisveroprosentti** vuonna 2026 on **9,40 %**.

Kuhmon kaupunginvaltuusto (10.11.2025) pysytti vuoden 2026 kiinteistöveroprosentit vuoden 2025 tasolla:

Kiinteistöveroprosentit Kuhmossa vuonna 2026

- yleinen kiinteistövero 0,98 % (0,98 %)
- yleinen maapohjan kiinteistövero 1,3 %
- vakituinen asuinrakennus 0,54 % (0,54 %)
- muu asuinrakennus 1,08 % (1,08 %)
- voimalaitos 3,1 % (3,1 %)
- yleishyödyllinen yhteisö 0,98 % (0,98 %)
- rakentamaton rakennuspaikka 2,0 % (2,0 %)

Valtiovarainministeriön laskelmien mukaan Kunnallisveroprosenttiin kohdentuu laskennallinen korotuspaine. 5 001-10 000 asukkaan kunnissa korotuspaine vuodelle 2026 0,7 %-yksikköä, 2027 0,86 %-yksikköä ja vuodelle 2028 0,1-prosenttiyksikköä.

Taulukko: **Verotulot 2023-2028** (Lähde: Kuntaliiton verokehikko 9/2025)

TILIVUOSI	2023	2024	2025**	2026**	2027**	2028**
Verolaji						
Kunnallisvero	12,695	12,867	12,428	13,072	12,995	13,300
Muutos %	-48.6	1.3	-3.4	5.2	-0.6	2.3
Yhteisövero	3,455	3,324	2,879	2,980	3,152	3,309
Muutos %	-31.6	-3.8	-13.4	3.5	5.8	5.0
Kiinteistövero	2,307	2,517	2,514	2,518	2,518	2,518
Muutos %	-0.1	9.1	-0.1	0.2	0.0	0.0
VEROTULOSSI KIRJATTAVA	18,458	18,708	17,822	18,570	18,666	19,127
Muutos %	-42.4	1.4	-4.7	4.2	0.5	2.5

Talousarviossa käytämme Kuntaliiton verokehikon mukaisia ennusteita.

Valtakunnan tasolla vuoden 2024 joulukuussa tehty virheellinen ryhmäoikaisu nosti verotuloja +140 miljoonan euron edestä. Vuoden 2025 toukokuussa sama osuus oikaistiin takaisin noin -150 miljoonan euron edestä. Tämän vuoksi kunnallisveroa kertyi vuonna 2024 ennustettua enemmän ja vastaavasti vuonna 2025 vähemmän. Kyseinen rytmihäiriö yhdessä heikomman työllisyyskehityksen kanssa aiheuttavat yleisesti ennustettua pienemmän kunnallisverokertymän vuodelle 2025. Tämä näkyi Kuhmon kunnallisverokertymässä vuonna 2025 budjetoituun nähden -91 tuhannen euron pienennyksenä. Kunnallisverotuoton 2026 odotetaan kasvavan 644 tuhatta euroa vuoteen 2025 verrattuna ja 205 tuhatta euroa vuoteen 2024 nähden.

Vuoden 2025 alusta ansiotulovähennys korvautui työtulovähennyksellä ja eläketulovähennys pieneni. Ansiotuloverotuksen indeksivähennys pienentää kunnallisveron tuottoa. Kaikki veroperusteiset muutokset huomioidaan nettomääräisesti valtionosuusmaksatusten yhteydessä. Työllisyyden odotettua heikompi kehitys vuonna 2025 näkyy palkkatulojen kehitysarvion heikentymisenä. Palkkatulojen odotetaan kasvavan vain 2,5 prosenttia, kun keskimääräinen yleinen ansiotaso nousee noin 3 prosenttia.

Yhteisöverokannan muutos vuodelle 2027 ja yhteisöveron kaikki muut veroperustemuutokset on huomioitu verokehikossa. Yhteisöveron veroperusteisiin tehtävät muutosten vaikutukset kompensoidaan nettomääräisesti kunnille.

muuttamalla ryhmäosuuksia ja näin ollen niiden vaikutus on kuntien rahoitusaseman näkökulmasta neutraali. Yhteisöverokehitykseen liittyy kuitenkin paljon epävarmuutta, sillä talouskasvua ja erityisesti vientimarkkinoita hidastavat muun muassa Yhdysvaltojen asettamat tullit.

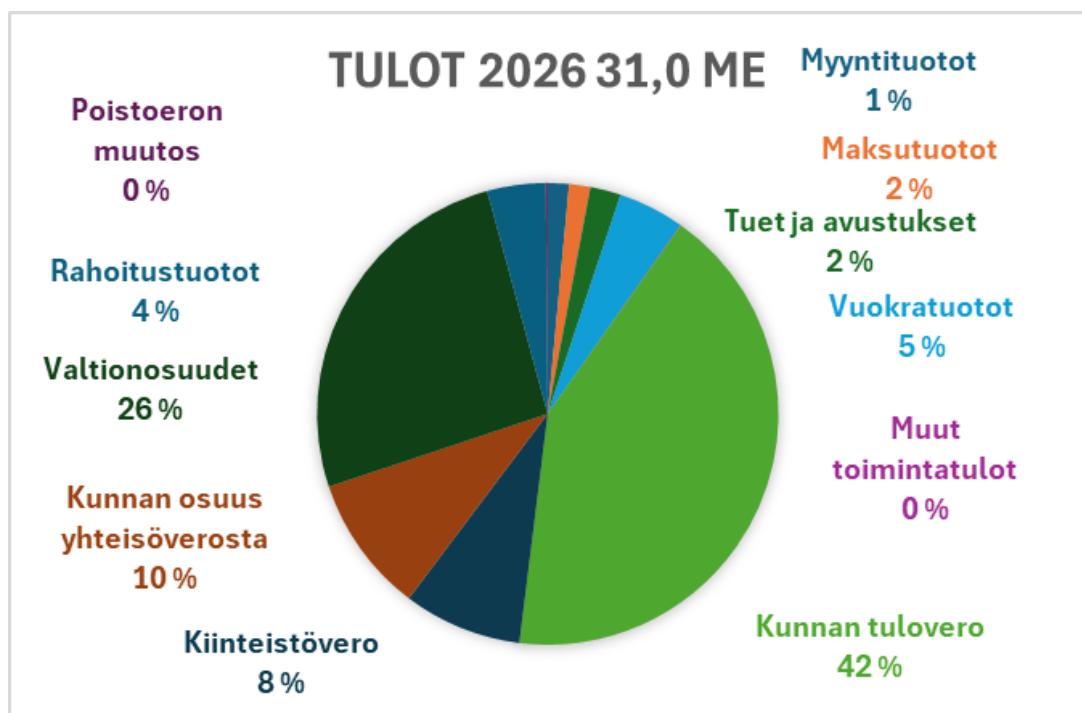
Verokehikon 9/2025 ennuste vuodelle 2026 heikkeni 8/2025 kehikkoon nähden -44 tuhatta euroa ja 5/2025 ennusteseen -92 tuhatta euroa. Suhdannetilanteen kohentuessa verotulojen kehityksen odotetaan vahvistuvan vuonna 2026 5,2 prosenttia. Yhteisöverotuoton odotetaan paranevan Kuhmossa 101 tuhatta euroa vuoteen 2025 nähden, mutta se jää vielä -344 tuhatta vuotta 2024 pienemmäksi.

Kuhmon saama valtionosuus vuodelle 2026 sisältäen Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuden (-197 t€) on 8.023 tuhatta euroa. Kotikuntakorvaus on -39 tuhatta euroa (netto). Talousarvioon tehty päivitys 26.11.2025 tiedon mukaisiksi. Lopulliset vuotta 2026 koskevat valtionosuuspäätökset saadaan joulukuussa.

Taloussuunnitelmavuosien valtionosuuksia on vaikea arvioida. Talousarviossa ne on budjetoitu varovaisuussyistä -100 tuhatta euroa edelliseen vuoteen nähden. Marraskuun loppupuolella 2025 saadun tiedon mukaan vuoden 2027 alussa voimaan suunnitelluksi tuleva valtionosuusuudistus siirtyy seuraavalle vaalikaudelle. Uudistus on tarkoitus toteuttaa kustannusneutraalisti ts. olemassa olevia rahoja jaetaan uudelleen kuntien kesken. Uudistuksen lykkääntyminen on Kuhmon kannalta hyvä asia, sillä oletettavaa on, että uudistuksen vaikutus on Kuhmolle negatiivinen.

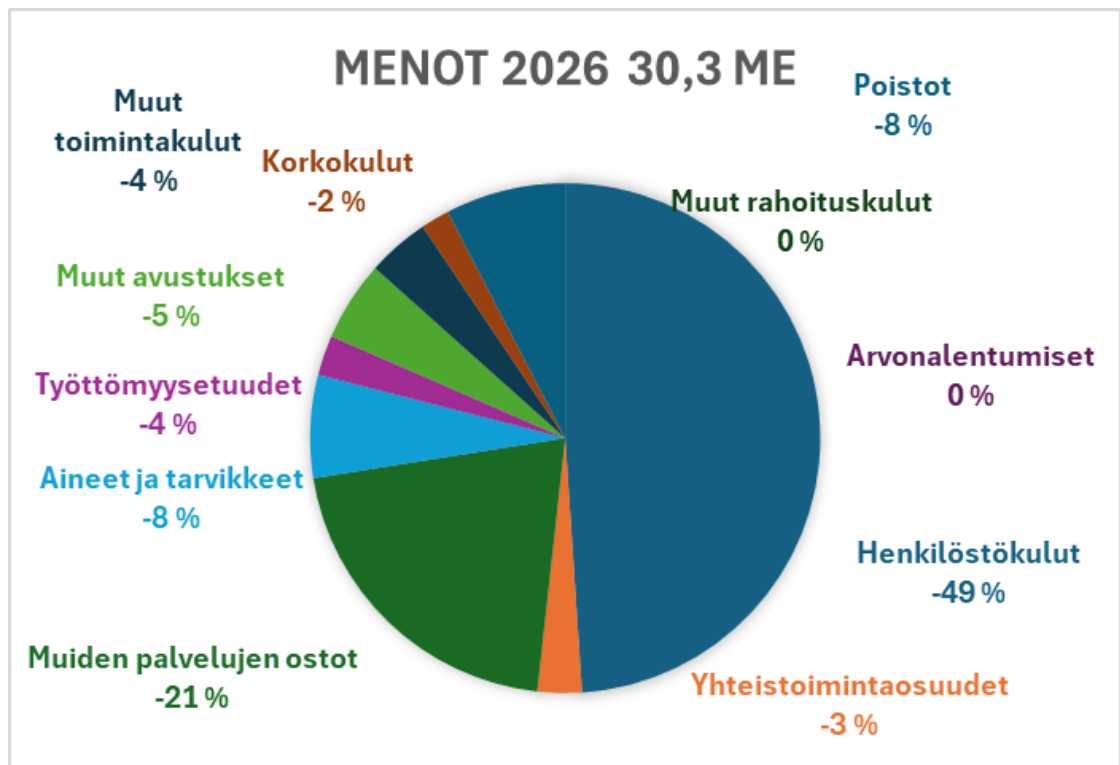
Taulukko: Kuhmon kaupungin tulot Ta 2026

Kuhmon kaupungin tulot 2026	€
Myyntituotot	459 145
Maksutuotot	462 500
Tuet ja avustukset	662 418
Vuokratuotot	1 442 279
Muut toimintatulot	10 800
Kunnan tulovero	13 072 000
Kiinteistövero	2 554 783
Kunnan osuus yhteisöverosta	2 980 000
Valtionosuudet	8 022 742
Rahoitustuotot	1 268 226
Poistoeron muutos	42 448
	30 977 341



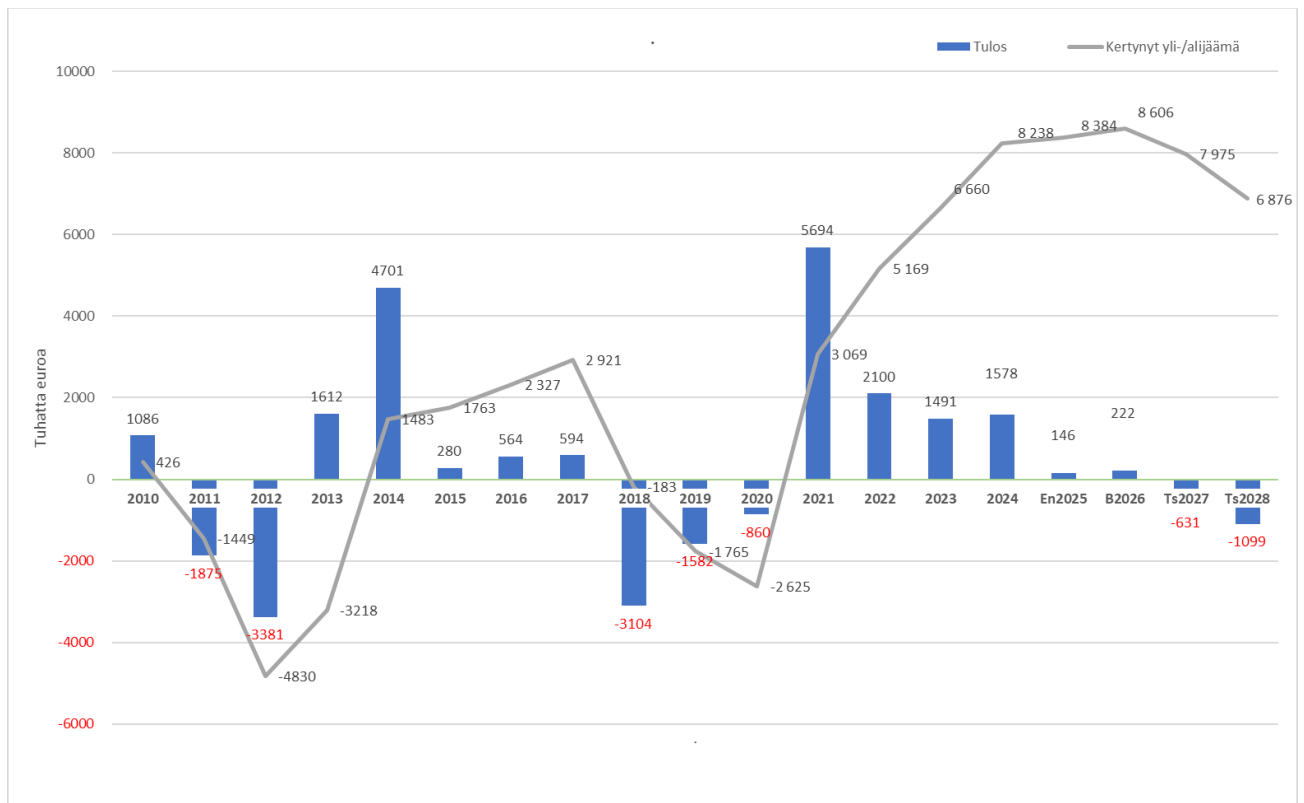
Taulukko: Kuhmon kaupungin menot Ta 2026

Kuhmon kaupungin menot 2026	€
Henkilöstökulut	-14 813 995
Yhteistoimintaosuudet	-847 968
Muiden palvelujen ostot	-6 589 591
Aineet ja tarvikkeet	-1 975 086
Työttömyysetuudet	-767 602
Muut avustukset	-1 534 520
Muut toimintakulut	-1 371 708
Korkokulut	-549 346
Muut rahoituskulut	0
Poistot	-2 305 600
Arvon alentumiset	0
	-30 755 416



Taulukko: Kuhmon kaupungin tuloskehitys, taseen yli-/alijäämä.

Ennusteessa 2025 sijoitusten tuotto arvioitu varovaisuusperiaatetta noudattaen. 2.12.2025



Vuoden 2025 tulos on ennusteen mukaan muodostumassa noin 146 tuhatta euroa ylijäämäiseksi, talousarvion oltua --68 tuhatta euroa alijäämäinen. Sovintosopimus Peruspaasi Oy:n kanssa aiheuttaa 155 tuhannen euron kuluerän, mitä ei ole huomioitu talousarviossa. Merkittävä poikkeama talousarvioon verrattuna näyttää olevan verotuottojen toteuma, joka on tämän hetken tietojen mukaan alittamassa budjetoidun tason -550 tuhannella eurolla. Yksityistiepalvelujen avustusmenojen odotetaan toteutuvan noin 100 tuhatta euroa budjetoitua pienempänä. Sijoitusten tuotto-odotukseksi oli budjetoitu miljoona euroa. Sijoitusten arvonalentumisten palautumiskirjaus oli elokuun lopussa yhteensä 908 tuhatta euroa. Arvopapereiden myyntivoittoja oli kertynyt 127 tuhatta euroa ja myyntitappioita 360 tuhatta euroa. Rahoitusarvopapereille arvioidussa tuotto-odotuksessa vuodelle 2025 on pitäyditty budjetoidussa 1.000 tuhannessa eurossa. Vuonna 2025 tytäryhtiöiltä ei saada osinkoa. Yhteismetsän myynnin toteutuminen vuoden 2025 puolella tuo verojen jälkeen noin puoli miljoonaa euroa. Kuhmon Yrityssammon osakkeiden arvonalennuksesta (yhteensä 1500 tuhatta euroa) kohdennetaan vielä vuodelle 2025 -440 tuhatta euroa.

Talousarvio 2026 näyttää tällä hetkellä (30.11.2025) vuodelle 2026 ylijäämää 222 tuhatta euroa. Hyvinvointialueelle vuokrattavien kiinteistöjen yhtiöittämisvelvoitteen myötä kaupunki menettää vuositasona noin miljoona euroa vuokratuloja. Yhtiöittäminen lykkääntyy neljällä kuukaudella, mikä hieman pienentää talouspainetta vuodelle 2026. Palkankorotukset ja kustannusten nousu kasvattavat toimintamenoja. Lisäksi verotulojen ja valtionosuuksien kehitys on vaimeaa. Kaupunki on ennakoinut heikkenevää taloustilannetta aloittaen sopeuttamistoimet jo vuonna 2025. Sopeuttamistoimia vuonna 2025 olivat Tahko-halli-kokeilun päättymine 31.12.2025, Lentuan ja Hietaperän koulujen lakkauttaminen 31.7.2025, tehtävien täyttämättä jättäminen, oppimiskeskuksen asuntolarakennuksen purkamisen, oppimiskeskuksen päärakennuksen ylläpitokustannusten säästö kesällä 2025 puusiiven valmistuttua Tuupalaan. Palvelualueille kohdennettiin -500 tuhannen euron lisäleikkaukset toimintakatteeseen suhteutettuna. Vakuutukset kilpailutettiin alkuvuodesta 2025. Sopeuttamistoimia on jatkettu budjetoitaessa vuotta 2026, henkilöstömenoista tinkimisen lisäksi muun muassa leikkaamalla avustusmenoja ja muuttamalla työterveyshuollon sopimusta siten, että sairaudenhoidon osa irtisanotaan päättymään 31.12.2025. Koska varhaiskasvatusmaksut pienenevät lakimuutoksen myötä, kaupunki ottaa käyttöönsä maksuttoman varhaiskasvatuksen 1.8.2026 alkaen. Uudelle valtuustokaudelle nimetty kiinteistöstrategiatyöryhmä jatkaa työtä tilatarpeen sopeuttamiseksi. Kaupunki pidättäytyi veroprosenttien korottamisesta vuodelle 2026.

Sol-Vireko-yhtymältä saadaan vuokratuloja Tuuplalan keittiön tiloista. Lisäksi Kainuun hyvinvointialueelta saadaan vuokratuloja niistä sote-kiinteistöistä, joita yhtiöittämisvelvoite ei koske. Avustustuotot pienenevät elinvoimapaalvelujen

kaksivuotisten projektien päättyessä 2025. Toimintamenoissa palvelujen ostomenoja kasvattavat ateria- ja puhtauspalvelujen hankkiminen Sol-Vireko-yhtymältä. Palveluun kohdentuu hinnankorotuspaineita, mutta samalla lapsimäärä pienenee.

Ympäristöterveydenhuollon vastuukuntana toimii Sotkamo. Ympäristöterveydenhuollon osalta ennakoitu Kuhmon kaupungin osuus vuodelle 2026 on 410,7 tuhatta euroa, kasvua vuoteen 2025 nähden 30,9 tuhatta euroa. Kuhmon maksuosuus on budjetoitu Vetovoimaisuuden palvelualueen elinvoimapalveluiden vastuuyksikön alle. Te-uudistuksen isäntä-/vastuukuntana toimii Kajaani, maksuosuus vuonna 2026 130,3 tuhatta euroa (2025 151 tuhatta euroa). Kainuun Liiton maksuosuus on 292,7 (288) tuhatta euroa.

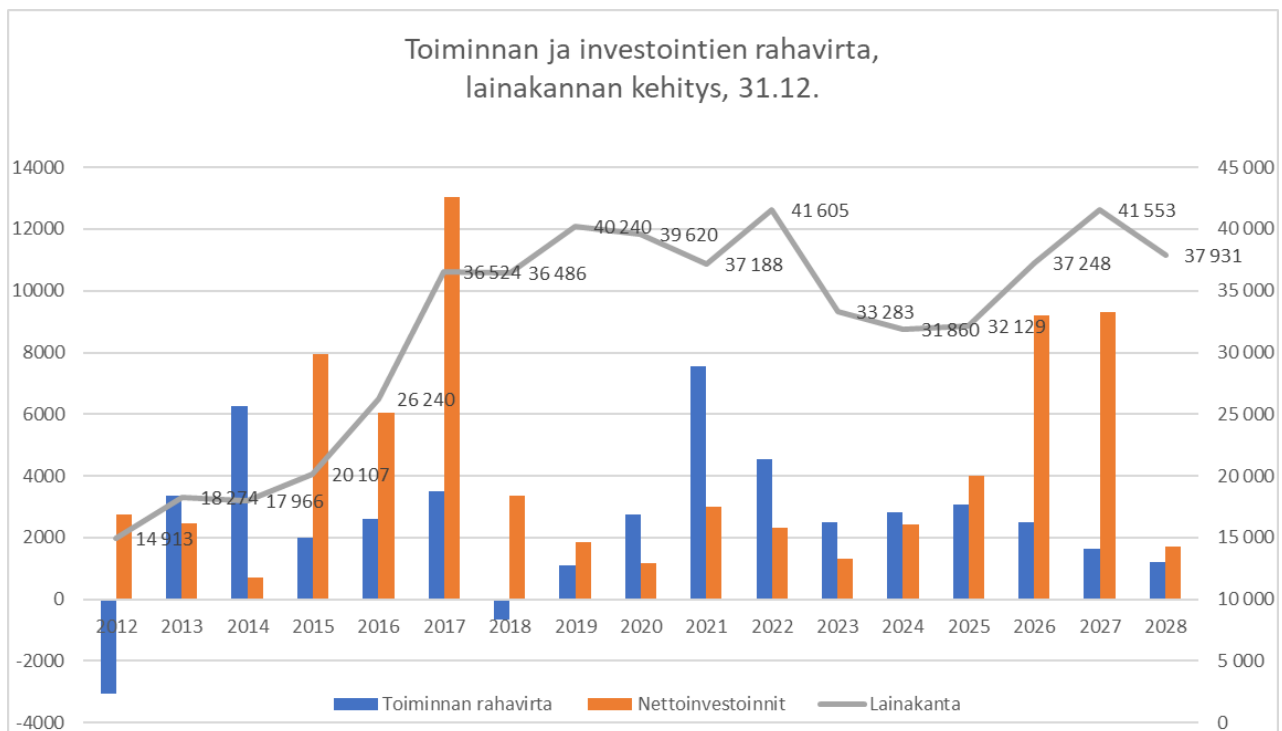
Te-palvelut siirtyvät kokonaan kunnan vastuulle 1.1.2025 alkaen. Muutos ei toteutunut kustannusneutraalisti ja valtionosuudet (2025: 1,1 me) eivät riitä kattamaan palvelun tuottamisesta aiheutuvia menoja. Kansaneläkelaitokselle maksettava kunnan rahoitusosuus työttömyystuista odotetaan kasvavan (ta2026: 767,6 tuhatta euroa).

Verotuotot on budjetoitu verokehikon 9/2024 mukaisesti ja valtionosuudet päivitetty 27.11.2025 saadun viimeisimmän ennakkotiedon pohjalta. Veroprosentit 2026 kaupunginvaltuusto pysytti samoina kuin vuonna 2025. Sijoitustuotto-odotus on noin 1 miljoonaa euroa. Korkomenoissa on huomioitu 9,1 miljoonan euron talousarviolaina 2026 nostaminen. Lainasta 6,2 miljoonaa kohdentuu terveysaseman ja paloaseman rakentamiseen. Uudisrakennusten valmistuttua ne siirretään kaupungin taseesta apptortina perustettavalle tytäryhtiölle.

Valtionosuusuudistuksen siirtyessä seuraavalle vaalikaudelle tuo hieman helpotusta talouspaineeseen. Hyvinvointialuetta varten tehtävät investoinnit lisäävät rakentamisvaiheessa korko- ja lainanlyhennysmenoja kaupunkiemolle. Lainanhoitokuluja vastaavat menot voidaan laskuttaa perustettavalta tytäryhtiöltä viiveellä. Lainapääomasta peritään 2 %:n takausprovisio.

Rahoitusarvopapereiden tuotolla on Kuhmon talouteen erittäin merkittävä ja suhteellisesti ottaen ratkaisevasti kasvava vaikutus. Siltä osin ennustaminen on tällä hetkellä vaikeaa ja tuo merkittävän riskin talousarvion toteumaan.

Kuvio: Toiminnan rahavirta investointien rahavirta investointipainelaskelman mukaisena (2.12.2025)



Velkaantumista on saatu hillittyä muutaman viime vuoden aikana maltillisten investointien myötä. Ilman uusia investointeja vuotuinen lainojen lyhennysmäärä on noin 3,5 miljoonaa euroa aina vuosikymmenen 2030 vaihteeseen saakka 2010-luvulla tehdyistä mittavista investoinneista (hoivakoti ja puukoulu) johtuen. Investointiohjelma 2026-2030 toteutuessaan kasvattaa velkataakkaa huomattavasti. Samaan aikaan toiminnan rahavirta heikkenee merkittävästi vuokratuottojen pienenemisen, palkkoihin sekä palvelujen ostoihin tehtyjen indeksikorotusten myötä. Lisäksi verotulojen ja valtionosuuksien kasvu on vaikeaa.

Talousarvio 2026-2027 sisältää noin 13,8 miljoonan euron lainavarauksen uuden terveysaseman ja paloaseman rakentamiseen kaupungin taseeseen. Kaupungin oma lainatarve vuonna 2026 on 3,0 miljoonaa euroa. Investointipaine vuosille 2026-2030 on yhteensä 32,9 miljoonaa euroa sisältäen myös uimahallin, teknisten töiden tilat ja liikuntasalin.

Kuhmon tavoitteena on ollut taseen tasapainon lisäksi myös kaupungin lainakannan kasvun taittaminen ja pienentäminen. Valtiovarainministeriön ennusteen (syksy 2025) mukaan lainojen korkotason arvioidaan olevan noin 3,0 prosenttia (10 v. korko 2026). Investointiohjelman 2026-2028 mukainen lainakannan kasvu yhdistettynä nykyiseen lainojen lyhennysohjelmaan luo merkittävän riskin maksuvalmiuteen. Kiinteistöstrategian toimeenpano on tärkeä osa lainakannan kasvun taittamista ja käyttötalouden sopeuttamista.

Talousarviovuodelle 2026 ja taloussuunnitelmavuosille 2027-2028 on huomioitu yleiset kuluttajahintaindeksin nousut ja ansiotason nousut.

Kuhmon kaupungin rahoitusarvopaperit ovat kahden varainhoitoyhtiön, Evli Pankki Oy:n ja OP Varainhoito Oy, hoidossa. Salkkujen markkina-arvo 31.10.2025 oli 31,4 (31.12.2024 28,5) miljoonaa euroa. Kuhmon kaupungin vuotuinen tuotto-odotus sijoituksille on keskimäärin 4,5-5,0 %. Kaudella 1.1.-31.10.2025 sijoitusten tuotto on ollut Evlillä 4,54 (8,1) % ja OP:lla 8,5 (6,8) %. Sijoitukset ovat eritelty talousarviokirjan liitteessä (Liite 3). Rahoitusarvopapereiden tuotoksi on budjetoitu miljoona euroa. Vaikka rahoitusarvopapereiden tuotto-odotukset näyttävät tällä hetkellä suotuisilta, talousarvioon liittyy tältäkin osin merkittävä riski.

3.4 Talouden ja toiminnan seuranta

Kuhmon kaupungin taloutta raportoidaan hallitukselle kuukausittain. Talouden ja toiminnan seurannasta laaditaan kolmannesvuosittain (1-4 ja 5-8) osavuosisikatsaus, joka käsitellään hallituksessa ja valtuustossa. Osavuosisikatsaukset julkaistaan verkossa. Tilinpäätös laaditaan 31.3. mennessä ja julkaistaan tilinpäätöstä käsittelevän kaupunginhallituksen materiaalin julkaisun yhteydessä.

3.5 Talouden sitovuustaso ja lainanottoon liittyvä ratkaisuvälä

Lainojen ja tilapäisen luoton ottamisesta sisältyvät määräykset kaupunginhallituksen johtosääntöön.

Näitä määräyksiä täydennetään seuraavasti:

1. Talousarviolainaa voidaan ottaa enintään talousarvion mukainen määrä. Lainojen laina-aika voi olla enintään 20 vuotta.
2. Kuntatodistusohjelman maksimilimiitti kaupunginhallituksen tekemän päätöksen mukaan tällä hetkellä 7,0 M€. Muu tilapäinen luotto enintään 3,4 milj. euroa.

Talousarviomäärärahat ovat sitovia valtuustoon nähden seuraavasti:

Käyttötalous

Toimielin netto, sisältäen sisäiset erät. Talousarvioraami on laadittu ulkoisilla toimintatuotoilla ja -kuluilla.

Investoinnit

Investointien osalta sitovuustaso on määrärahojen esitystasolla, paitsi talonrakennuksen osalta yli 300.000 euron hankkeet hankekohteittain. Mikäli investointikohteeseen on budjetoitu avustuksia, hankkeen käynnistäminen edellyttää tällöin budjetoidun mukaista avustusta. Ennen hankkeen käynnistämistä on tarkistettava hankkeen kustannusarvio ja laajuus ja sopeutettava se hyväksyttyihin kustannusarvioihin ja määrärahoihin. Mikäli hanke toteutetaan ulkopuolisen käyttöön tai ulkopuolisen omistuksessa oleviin tiloihin, on hankkeeseen liittyvä käyttö-, vuokra- tai lunastussopimukset yms. hyväksyttävä etukäteen ja niiden on oltava riittävän pitkiä.

Rahoitus

Rahoitustulojen ja -menojen netto. Otto- ja antolainojen osalta rahoituslaskelman mukaisesti.

3.6 Tilivelvollisuus

Kuntalain mukaan tilintarkastuskertomuksessa annetaan mm. lausunto sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä esitys vastuuvapauden myöntämisestä sekä mahdollisesta tilivelvolliseen kohdistuvasta muistutuksesta. Kuntalain mukaan tilivelvollisia ovat kaupunginhallituksen, valiokuntien jäsenet sekä johtavat viranhaltijat. Tilivelvollisia viranhaltijoita ovat kaupunginjohtaja, hallintojohtaja, elinkeinopäällikkö, työllisyysasiantuntija, sivistystoimenjohtaja ja tekninen johtaja.

4 Tavoitteet vuodelle 2026

Kaupungin yhteisiksi painopistealueiksi on vuodelle 2026 valittu alla luetellut tavoitteet. Talousarviota valmisteltaessa palvelualue valitsee jokaisen strategisen tavoitteen alta vähintään yhden yhteisistä painopistealueista. Sen lisäksi on mahdollista valita muita tavoitteita. Tavoitteiden toteuttamiseksi palvelualue esittää toimenpiteitä. Toimenpide voi olla jatkoa edellisiltä vuosilta ja jatkoa tuleville vuosille. Toimenpiteen aikataulutus on hyvä avata tekstissä.

1. Kestävä kaupunki

- 1.5 Pitkän aikavälin talouden tasapaino
- 1.6 Fiksu omistaminen

2. Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne

- 2.4 Saamme osaajia
- 2.6 Yrittäjämysteinen kaupunki

3. Täyttä elämää keskustassa ja kylissä – hyvinvoivat kuhmolaiset

- 3.1 Turvallinen ja avoin kaupunki
- 3.3 Osalliset ihmiset

4. Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki

- 4.2 Luotettava yhteistyökumppani
- 4.5 Kuhmo tarjoaa lapsille ja nuorille kansainvälisyyskokemuksia

5. Inhimillinen kehitys on mahdollista kaikille

- 5.1 Kannustava varhaiskasvatus
- 5.2 Yhteisöllinen ja turvallinen perusopetus
- 5.3 Vetovoimainen oma lukio
- 5.4 Ammattiin voi opiskella Kuhmossa

6. Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö

- 6.1 Hyvä palveluasenne
- 6.5 Yhteisöllinen, muutosjoustava ja yhdessä onnistumisia juhliva työyhteisö

4.1 Keskushallinto

Talous

Tili	Tilin nimi	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026
4NLT10 - Keskusvaalilautakunta				
TTUOTOT	TOIMINTATUOTOT	46 766	15 000	0
30003199	Myyntituotot/Liikevaihto	46 766	15 000	
TKULUT	TOIMINTAKULUT	-77 790	-34 240	
40004299	Henkilöstökulut	-59 092	-23 875	
40004099	Palkat ja palkkiot	-55 949	-22 000	
41004229	Henkilösivukulut	-3 143	-1 875	
41004149	Eläkekulut	-2 704	-1 338	
41504229	Muut henkilösivukulut	-439	-537	
43004499	Palvelujen ostot	-12 706	-7 315	
43404499	Muiden palvelujen ostot	-12 706	-7 315	
45004699A	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 868	-1 200	
45004699B	Ostot tilikauden aikana	-1 868	-1 200	
47004799	Avustukset	-626		
47004739	Avustukset kotitalouksille	-626		
48004995	Muut toimintakulut	-3 497	-1 850	
48004899	Vuokrakulut	-2 305	-1 600	
49004995	Muut kulut	-1 193	-250	
TKATE	TOIMINTAKATE	-31 024	-19 240	0

Tili	Tilin nimi	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026
4NLT20 - Tarkastuslautakunta				
TKULUT	TOIMINTAKULUT	-31 526	-32 895	-32 903
40004299	Henkilöstökulut	-6 713	-6 295	-6 303
40004099	Palkat ja palkkiot	-6 293	-6 000	-6 000
41004229	Henkilösivukulut	-420	-295	-303
41004149	Eläkekulut	-367	-167	-172
41504229	Muut henkilösivukulut	-53	-128	-131
43004499	Palvelujen ostot	-24 707	-26 500	-26 500
43404499	Muiden palvelujen ostot	-24 707	-26 500	-26 500
45004699A	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-106	-100	-100
45004699B	Ostot tilikauden aikana	-106	-100	-100
TKATE	TOIMINTAKATE	-31 526	-32 895	-32 903

Tili	Tilin nimi	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026
4NLT30 - Kaupunginvaltuusto				
TKULUT	TOIMINTAKULUT	-47 306	-64 467	-64 518
40004299	Henkilöstökulut	-31 960	-43 467	-43 518
40004099	Palkat ja palkkiot	-30 212	-41 500	-41 500
41004229	Henkilösivukulut	-1 748	-1 967	-2 018
41004149	Eläkekulut	-1 560	-1 087	-1 117
41504229	Muut henkilösivukulut	-188	-880	-901
43004499	Palvelujen ostot	-14 293	-20 400	-20 400
43404499	Muiden palvelujen ostot	-14 293	-20 400	-20 400
45004699A	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 054	-600	-600
45004699B	Ostot tilikauden aikana	-1 054	-600	-600
TKATE	TOIMINTAKATE	-47 306	-64 467	-64 518

Tili	Tilin nimi	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026
4NLT31 - Valiokunnat ja jaosto				
TKULUT	TOIMINTAKULUT	-29 114	-34 915	-34 960
40004299	Henkilöstökulut	-28 154	-34 115	-34 160
40004099	Palkat ja palkkiot	-26 102	-32 500	-32 500
41004229	Henkilösivukulut	-2 052	-1 615	-1 660
41004149	Eläkekulut	-1 794	-920	-945
41504229	Muut henkilösivukulut	-258	-696	-715
45004699A	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-961	-800	-800
45004699B	Ostot tilikauden aikana	-961	-800	-800
TKATE	TOIMINTAKATE	-29 114	-34 915	-34 960

Kaupunginhallitus, hallinto-, talous- ja hr- sekä toimistopalvelut

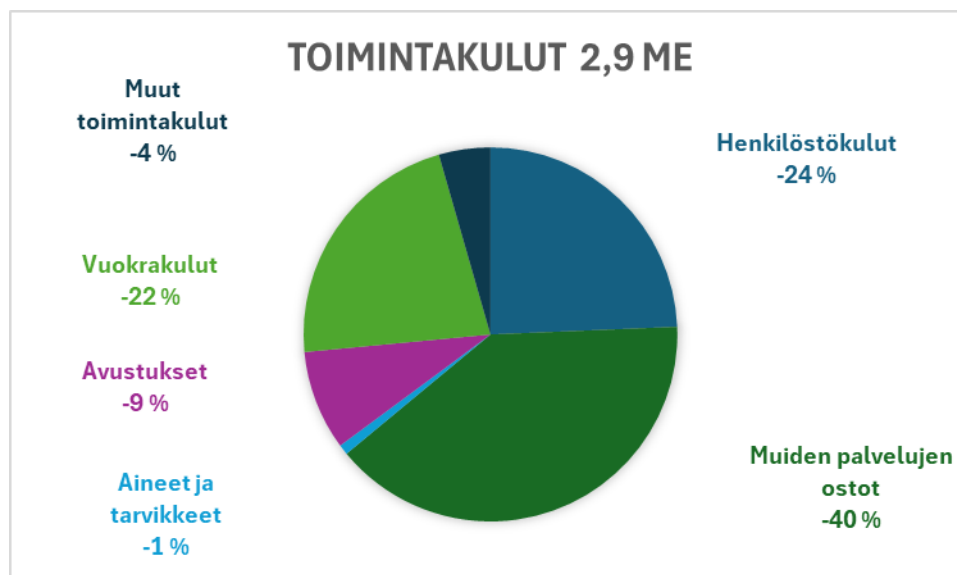
Tili	Tilin nimi	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026
4NTA350 - Kaupunginhallitus				
TTUOTOT	TOIMINTATUOTOT	2 610		
30003199	Myyntituotot/Liikevaihto	151		
33003399	Tuet ja avustukset	2 120		
34003559	Muut toimintatuotot	339		
35003559	Muut tuotot	339		
TKULUT	TOIMINTAKULUT	-1 504 527	-1 346 083	-1 411 432
40004299	Henkilöstökulut	-349 503	-228 402	-228 775
40004099	Palkat ja palkkiot	-294 159	-194 766	-194 054
41004229	Henkilösivukulut	-55 345	-33 636	-34 721
41004149	Eläkekulut	-48 498	-27 899	-28 410
41504229	Muut henkilösivukulut	-6 847	-5 737	-6 311
43004499	Palvelujen ostot	-357 653	-349 087	-337 087
43404499	Muiden palvelujen ostot	-357 653	-349 087	-337 087
45004699A	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15 381	-10 000	-14 600
45004699B	Ostot tilikauden aikana	-15 381	-10 000	-14 600
47004799	Avustukset	-240 933	-228 119	-219 519
47004739	Avustukset kotitalouksille	-907		
47424799	Avustukset yhteisöille	-240 027	-228 119	-219 519
48004995	Muut toimintakulut	-541 056	-530 475	-611 451
48004899	Vuokrakulut	-467 685	-460 475	-491 451
49004995	Muut kulut	-73 372	-70 000	-120 000
TKATE	TOIMINTAKATE	-1 501 916	-1 346 083	-1 411 432
VKATE	VUOSIKATE	-1 501 916	-1 346 083	-1 411 432

Tili	Tilin nimi	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026
4NTA450 - Keskushallinto				
TTUOTOT	TOIMINTATUOTOT	48 589	117 800	118 300
30003199	Myyntituotot/Liikevaihto	21 141		2 500
33003399	Tuet ja avustukset	27 448	117 800	115 800
TKULUT	TOIMINTAKULUT	-1 463 240	-1 526 088	-1 540 268
40004299	Henkilöstökulut	-437 512	-504 373	-489 869
40004099	Palkat ja palkkiot	-346 085	-404 580	-389 453
41004229	Henkilösivukulut	-91 427	-99 793	-100 416
41004149	Eläkekulut	-83 305	-86 073	-85 442
41504229	Muut henkilösivukulut	-8 123	-13 721	-14 974
43004499	Palvelujen ostot	-845 827	-816 015	-833 099
43404499	Muiden palvelujen ostot	-845 827	-816 015	-833 099
45004699A	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 550	-10 300	-11 300
45004699B	Ostot tilikauden aikana	-9 550	-10 300	-11 300
47004799	Avustukset	-26 466	-35 000	-35 000
47424799	Avustukset yhteisöille	-26 466	-35 000	-35 000
48004995	Muut toimintakulut	-143 885	-160 400	-171 000
48004899	Vuokrakulut	-133 118	-156 500	-159 500
49004995	Muut kulut	-10 767	-3 900	-11 500
TKATE	TOIMINTAKATE	-1 414 651	-1 408 288	-1 421 968

Toimintaympäristö

Keskushallinto muodostuu seuraavista tehtävistä:

- vaalit
- tarkastustoimi
- poliittinen ja strateginen johtaminen
- kaupunkiorganisaation operatiivinen johtaminen
- keskushallinto (hallintopalvelut, talous- ja henkilöstöpalvelut ja toimistopalvelut)



Toimintatuotot ja -kulut kuvioissa van kaupunginhallitus, hallintopalvelut sekä talous-hr- ja toimistopalvelut.

Valtuusto on kaupungin ylin päättävä elin. Kaupunginhallitus luo edellytyksiä kaupunkilaisten hyvinvoinnille johtamalla ja kehittämällä strategista suunnittelua ja kaupungin hallintoa sekä ohjaamalla ja yhteensovittamalla organisaation toimintaa kaupunkistrategian ja valtuuston hyväksymien strategisten tavoitteiden mukaisesti. Kaupunginhallitus vastaa kaupungin taloudesta.

Keskusvaalilautakunta vastaa vaalien järjestämisestä kaupungissa.

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päättämät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa toteutuneet.

Keskushallinnon palvelualueen tehtävänä on tuottaa kaupunkiorganisaation tarvitsemat arkisto-, laki- ja hallintopalvelut sekä keskitetysti kaupunginhallituksen, valtuuston ja valiokuntien kokousjärjestelyt sekä vastata niiden toimivuudesta ja päätöksenteon lainmukaisuudesta. Palvelualue vastaa tehtyjen päätösten toimeenpanosta toimielinten osalta. Keskushallinnon palvelualue tuottaa operatiiviselle johdolle ja luottamushenkilöjohdolle ajantasaista ja analysoitua raportointitietoa päätöksenteon tueksi, vastaa kaupunkikonsernin talousarvio- ja tilinpäätösprosessista, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessista sekä rahoituksesta. Palvelualue vastaa myös henkilöstösuunnitelmien laadinnasta ja raportoinnista, toimii esimiesten ja johdon tukena työsuhteasioissa sekä henkilöstökäytänteiden ja organisaation kehittämisessä.

Kuhmon hallintosäännön mukaan hallitus ja valiokunnat vastaavat eri palveluista seuraavasti:

Vetovoima- ja tulevaisuusjaosto	- ohjaa esittelijän aloitteesta asioiden valmistelua ja käy niistä keskustelua. - vastuulla on erityisesti eri palvelualueiden välinen ennakointi-, strategia-, ohjelma- ja tulevaisuustyö, jolla tähdätään veto- ja pitovoiman sekä osallisuuden lisäämiseen - tekee esityksiä ja toimenpidesuosituksia valiokunnille ja kaupunginhallitukselle
Hyvinvointi- ja sivistysvaliokunta	- hyvinvointityö - varhaiskasvatus - perusopetus - nuorisopalvelut - lukiokoulutus - oppivelvollisuuslaissa säädetyt tehtävät - musiikkiopisto - kansalaisopisto - kulttuuri-, museo-, tapahtuma- ja kirjastopalvelut - terveysliikunta ja liikuntapalvelut - koulukuljetukset
Elinvoimavalikunta	- matkailu - elinvoimapalvelut - Woodpolis - työllisyyden edistäminen - kuljetuspalveluiden osalta reittiliikenne ja saavutettavuus - rakentamisen neuvonta ja valvonta - ympäristönsuojelu - väestönsuojelu sekä öljyntorjunta siltä osin kuin kyseisiä tehtäviä ei alueellisen pelastustoimen yhteistoimintasopimuksella ole siirretty pelastuslaitokselle. - rakennushankkeiden suunnittelu ja toteuttaminen - rakennetun omaisuuden ja yleisten alueiden ylläpito - kaavoitus- ja maankäyttö - mittaustoimi - hulevesiasiat - yksityistiepalvelut - kunnallisten laitosten vaatimat tukitoiminnot - liikuntapaikat
Kaupunginhallitus	- kaupungin toiminnan johtaminen ja kuntalaissa säädetyistä tehtävistä vastaaminen - strateginen johtaminen ja konserniohjaus - maa- ja maankäyttöpolitiikka - keskushallinnon palvelualue - kaupungin edustaja Kainuun liitto -kuntayhtymässä ja Ympäristöterveydenhuollossa (Sotkamo isäntäkuntana)

	Te-palvelu 2024 uudistus (Kajaani isäntäkuntana) • Kuhmon kaupungin tutkimusrahasto • viestintä
--	--

Painopistealueet 2026

Kaupunginhallitus ohjaa kaupungin kehitystä ja kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisesti. Kaupunkistrategian mukaiset 6 laajaa strategista tavoitetta ovat toiminnan painopistealueina lähivuodet. Kaupunginhallitus johtaa talousarvion valmistelua ja talouden hallintaa kaupunkistrategian mukaisesti pitäen tulot ja menot tasapainossa. Talousarviovuoden ja suunnitelmavuosien osalta talouden tulee olla tasapainossa vuosittain. Myös kaupungin velkaantuminen pyritään taittamaan suunnitelmakaudella. Toimintaympäristön muutoksiin ja investointeihin varaudutaan kiinteistöstrategian mukaisesti.

Ateria- ja puhtauspalvelujen ulkoistuksen (1.2.2024) myötä saadun palvelun laatua seurataan ja kehitetään aktiivisesti yhdessä palveluntarjoajien kanssa.

TE-palvelujen järjestämisvastuu siirtyi kunnalle 1.1.2025. Palvelun laatua ja riittävyttä sekä kustannusvaikutusta kuntatalouteen seurataan.

Kaupunki on valmistellut sote-kiinteistöjen yhtiöittämistä kaupunginvaltuuston 19.5.2025 tekemän periaatepäätöksen mukaisesti. Lakisääteiseen vuokraamisvelvoitteen päättyessä kunnan tulee ottaa huomioon Kuntalain 126 §:n yhtiöittämismahdollisuus kunnan toimiessa kilpailuilla markkinoilla. Uuden yhtiön perustaminen toteutuu alkuvuodesta 2026. Perustettava yhtiöön siirtyy alkuvaiheessa kiinteistöt Hoitokoti Honkalinna, Levälahtikoti ja Louhela. Terveysasema ja pelastusasema rakennetaan kaupungin taseeseen (2026-2027) ja valmistuttuaan siirretään perustettavalle yhtiölle.

Kiinteistönhoito eriytetään taloushallinnassa omaksi taseyksiköksi, jolloin kaupunki voi myydä kiinteistönhoitopalveluita markkinaehtoisesti tytäryhtiölleen kuntalain 127 §:n mukaisesti. Valmistelut tältä osin aloitettiin marraskuussa 2025 ja uudistus toteutetaan 1.1.2026 alkaen vaihteittain siten, että palvelua myydään aluksi perustettavalle sote-yhtiölle sekä Yrityssampo Oy:lle.

Kaupunkistrategiaa päivitetty syksyllä 2024. Strategisiin tavoitteisiin kohtaan ”Täyttä elämää keskustassa ja kylissä – hyvinvoivat kuhmolaiset” lisätty: Kuhmon kaupunki varmistaa kuntalaisten turvallisuuden ja palveluiden jatkuvuuden kaikissa tilanteissa vahvistamalla riskienhallintaa sekä kehittämällä kriisivalmiutta yhteistyössä paikallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa. Mittaristossa kohtaan 6. Työpaikka- ja palveludymiikka: Työhyvinvointi paranee ja sairauspoissaolot vähenevät.

Turvallisuusympäristömme on viimeisten vuosien aikana kokenut merkittäviä muutoksia. Koronapandemia, Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa sekä ääriliikkeiden aktivoituminen ovat muuttaneet riskiarvioita ja tehneet uhista todellisempia. Perinteiset uhat, kuten esimerkiksi laajat sähkökatkot, metsäpalot ja palvelunestohyökkäykset kuitenkin edelleen osa uhkaskenaariota. Kunnilla on keskeinen tehtävä yhteiskunnan tärkeiden toimintojen suojaamisessa. Tämä edellyttää Kuhmon kaupungin avainhenkilöiltä kykyä toimia häiriötilanteissa sekä organisaation ajantasaista valmiussuunnittelua. Erityisesti rajakuntien on tärkeää ylläpitää tietoa, taitoa, tahtoa ja tarvittavat välineet, jotta ne voivat varmistaa kuntalaistensa turvallisuuden ja hyvinvoinnin myös häiriö- ja poikkeusoloissa. Uhkakuvat laittomasta maahantulosta Vartiuksen kansainvälisen rajanylityspaikan tai maastorajojen kautta eivät kuitenkaan toteutuneet.

Kuhmon kaupungin varautumisen johtoryhmä osallistuu valmiusharjoituksiin sekä aktiivisesti kehittää organisaation valmiutta poikkeustilanteiden varalta.

Keskushallinnon palvelualueen painopisteenä on palvelevuus, toiminnan ja toimintatapojen kehittäminen ja viisas uudistuminen.

Keskushallinnon strategiset ja toiminnalliset tavoitteet 2025

	Strateginen tavoite		Toiminnallinen tavoite	Toimenpide, jolla tavoitteeseen vaikutetaan
1.	Kestävä kaupunki	1.2 1.5	Vaikutamme hankinnoilla Pitkän aikavälin talouden tasapaino	Hankintalain muutokset -> ajantasainen hankintaohjeistus. Tekoälyn hyödyntäminen.

2	Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne	2.4 2.5 2.6	Saamme osaajia Tulomuuttopalvelut kunnossa Yrittäjämönteinen kaupunki	Palveluasenteella vaikuttaminen Kuhmokuvaan ja Kuhmon työnantajakuvaan. Tuki KV-toiminnalle, kotouttamisen tuki.
3	Täyttää elämää keskustassa ja kylissä - hyvinvoivat Kuhmolaiset	3.1 3.3	Turvallinen ja avoin kaupunki Osalliset ihmiset	Palvelukanavista tiedottaminen ja edelleen kehittäminen. Valtuuston kokoukset striimataan. Yhteisöllisen tapahtuman järjestäminen. Kaupungintalon avoimien ovien päivä. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman valmistelun tukeminen. Lasten parlamentti.
4	Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	4.1 4.2 4.4	Kuhmon aluebrändi tunnetaan Luotettava yhteistyökumppani Toimimme kansainvälisissä kulttuuri-verkostoissa	Palvelemme laadukkaalla prosessilla hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti
5	Inhimillinen kehitys on mahdollista kaikille	5.3 5.4	Vetovoimainen oma lukio Ammattiin voi opiskella Kuhmossa	Oppimisympäristöt, kuntatyön tutuksi tekeminen, rekrymessut oppilaitoksille, TET-päivien organisointi. Kuntatyö tutuksi -paketti kokeiluun.
6	Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö	6.1 6.2 6.3 6.4 6.5	Hyvä palveluasenne Valmentava johtajuus Itseohjautuvat tiimit Salliva kokeilukulttuuri Yhteisöllinen, muutosjoustava ja yhdessä onnistumisia juhliva työyhteisö	Palveluista tiedottaminen. Tiimityöskentelyn edelleen kehittäminen. Perehdyttämisen kehittäminen. Kouluttautuminen, proaktiivisuus toiminnassa. Kevan työhyvinvointikysely.

Keskushallinnon toiminta vuonna 2026

Työhyvinvoinnin johtamiseen kiinnitetään huomiota. Vuonna 2025 toteutetun Vaikuttavampaa työkykyjohtamista -hankkeen puitteissa luodut työkyvyn ja osatyökyvyn tukemisen malli otetaan käyttöön. (Kevan hyvinvointikysely, sekä Kevan pulssi-kysely toteutettu vuonna 2025).

Perehdyttämis- ja rekrytointilisää hyödynnetään aktiivisesti rekrytoinneissa.

Vuonna 2024 käyttöön otettu sähköpolkupyörä työsuhde-etu poistuu 1.1.2026.

Vuonna 2026 ei vaaleja.

Poikkihallinnollinen työryhmä aloitti Kuhmon kaupungin juhluvuoden 2026 suunnittelun loppuvuodesta 2025. 24.1.2026 järjestettävä henkilöstöjuhla on yksi juhluvuoden tapahtumista. Juhlassa palkitaan ja muistetaan henkilöstöä. Kaupunki muistaa viirillä 25 vuotta palvelleita ja Suomen Kuntaliiton ansiomerkin voi saada, jos kunnallista palvelua on kertynyt 30 tai 40 vuotta.

Keskushallinnon kärkitoimenpiteet 2026

Tavoite	Kärkitoimenpiteet
1.5	Tekoälysovellusten hyödyntäminen ja käyttöönotto pohjaten laadittavaan tekoälypolitiikkaan ja tekoälyohjeistukseen
3.1	Kaupungin juhluvuosi 2026: kuntatyön merkityksen esilletuominen, työpaikkaesittelyjä kuukausittain
3.3	Lasten parlamentti
4.1	Matkailuinfon toiminnan sujuvoittaminen
4.2	Palveluprosessien yhtenäistäminen > hyvä hallintotapa, hallinnon läpinäkyvyyden vahvistaminen, asiakaspalvelu ja neuvonta, olemassa olevien palvelujen kuvaaminen, Sähköisen arkistoinnin käyttöönotto.

	Henkilötietojen suojaaminen ja riskienhallinnan kehittäminen > Tietoturvallisuus ja tietosuoja > Dpia työ jatkuu, henkilöstölle koulutukset tietosuojaan, ohjeen ottaminen käyttöön
5.4	Ammattiin voi opiskella Kuhmossa: Oppilaitosyhteistyön kehittäminen > Taitotehtaan kanssa, Kuntatyö tutuksi-paketti.
6.2	Työhyvinvoinnin ja työkykyjohtamisen malli > (viedään käyttöön ja tuodaan henkilöstön tietoisuuteen) työsuojelu ja työturvallisuus Henkilöstöjohtamisen mallien tarkastelu ja päivittäminen > Henkilöstöpolitiikan päivitys
6.5	Palkkajärjestelmien kehittäminen > tasopalkkamalli otettu käyttöön, teknisen puolen uudistus tulossa, henkilökohtaisen lisän arvioinnin käyttöönotto, OVTES tva-potista tehtäväkohtaisiin tva-malleihin Hyvinvointiryhmä > järjestetään koko henkilökunnan tapahtuma, ryhmä kehittää jatkuvasti työhyvinvointia tukevaa toimintaa Kuhmon kaupungin juhlavuosi 2026, mihin liittyy myös henkilöstöjuhla, missä palkitaan ja muistetaan henkilöstöä.

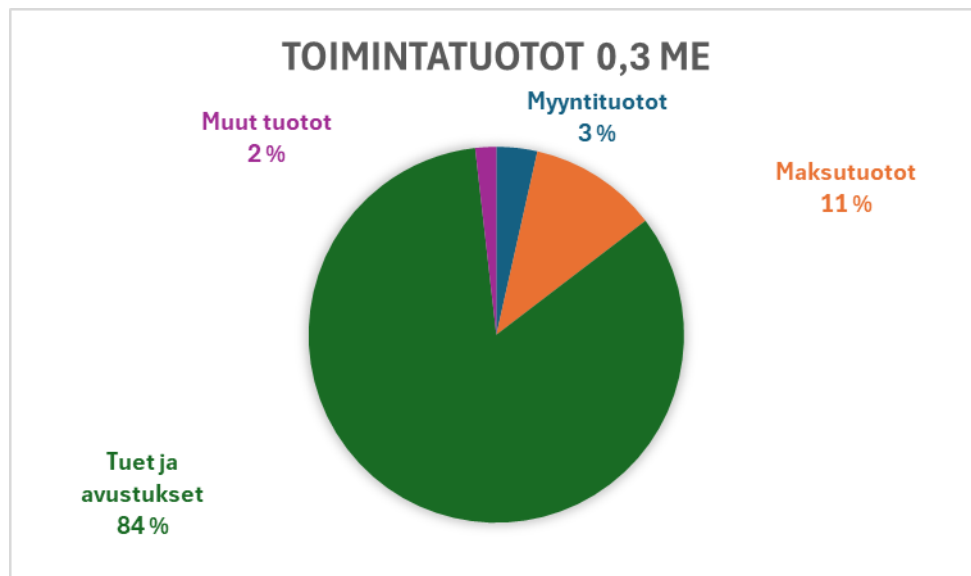
Mittarit ja informatiiviset tunnusluvut Kuhmon kaupunki

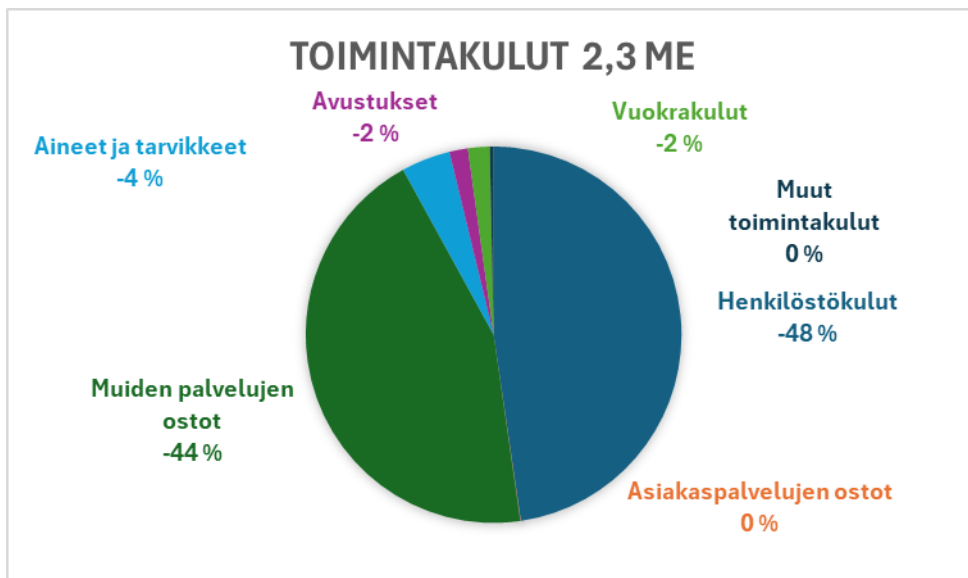
Tehokkuusmittarit	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintakulut €/as	8 515	8972	3714	3770	3890			

Informatiiviset tunnusluvut	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Vuosikate €/as	1 008	524	629	646	368			
Vuosikate/poistot-%	72,2	341,7	165,0	143,6	146,7			
Investointien tulorahoitus-%	181,4	260,7	176,6	332,7	333,0			
Lainakanta €/as	4 926	4 691	5365	4 390	4 261			
Palkkaa saavan henkilöstön määrä (v. ka)		326	339	350				
Henkilötyövuodet	307,5	297,3	309,6	313,62	282,02			
Henkilöstökulut (1000 €)	14 737	14 947	15 647	15 786	14 993			
Sairauspoissaolot: tavoite 2025					Sairauspoissaolot vähenevät			
Työtyytyväisyys: tavoite 2025					Työhyvinvointi paranee			
Äänestys-aktiivisuus vaaleissa	Kunta-vaalit	Aluev.	Edus-kunta-vaalit	Presi-dentin vaalit, I kierros	Kunta-vaalit			
%	49,9	49,3	69,1	64,8	48,0			
Hietaperä		50,9	69,8	67,6	48,9			
livantiira		55,6	69,7	64,4	55,1			
Korpisalmi-Saarikoski		46,7	66,6	67,4	47,8			
Lentiira		44,1	70,4	71,1	47,2			
%				II kierros				
Hietaperä				58,7				
livantiira				62,7				
Korpisalmi-Saarikoski				63,1				
Lentiira				58,2				
				65,0				
				Euro-parla-mentti-vaalit	Alue-vaalit			
%				30,3	46,3			
Hietaperä				37,6	47,9			
livantiira				44,0	53,5			
Korpisalmi-Saarikoski				29,2	46,0			
Lentiira				39,9	46,3			

4.2 Vetovoimaisuuden palvelualue

Tili	Tilin nimi	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026
4NTA480 - Vetovoimaisuuden palvelut				
TTUOTOT	TOIMINTATUOTOT	579 650	661 333	333 046
30003199	Myyntituotot/Liikevaihto	13 446	8 300	11 700
32003299	Maksutuotot	25 669	39 500	37 000
33003399	Tuet ja avustukset	533 999	607 533	278 346
34003559	Muut toimintatuotot	6 537	6 000	6 000
34003499	Vuokratuotot	600		
35003559	Muut tuotot	5 937	6 000	6 000
TKULUT	TOIMINTAKULUT	-2 407 357	-2 646 173	-2 308 661
40004299	Henkilöstökulut	-1 271 300	-1 386 854	-1 100 982
40004099	Palkat ja palkkiot	-1 031 369	-1 129 531	-884 736
41004229	Henkilösivukulut	-239 931	-257 323	-216 246
41004149	Eläkekulut	-212 856	-218 711	-181 932
41504229	Muut henkilösivukulut	-27 076	-38 611	-34 314
43004499	Palvelujen ostot	-880 834	-1 084 545	-1 022 924
43004339	Asiakaspalvelujen ostot			-1 000
43404499	Muiden palvelujen ostot	-880 834	-1 084 545	-1 021 924
45004699A	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-109 204	-100 700	-97 350
45004699B	Ostot tilikauden aikana	-109 204	-100 700	-97 350
47004799	Avustukset	-82 987	-39 300	-36 800
47004739	Avustukset kotitalouksille	-12 378	-15 800	-15 800
47424799	Avustukset yhteisöille	-70 609	-23 500	-21 000
48004995	Muut toimintakulut	-63 031	-34 775	-50 605
48004899	Vuokrakulut	-42 384	-30 625	-42 925
49004995	Muut kulut	-20 647	-4 150	-7 680
TKATE	TOIMINTAKATE	-1 827 707	-1 984 840	-1 975 615
60006999	Rahoitustuotot ja -kulut	-40		
61006199	Muut rahoitustuotot	-40		
63006399	Muut rahoituskulut	0		
VKATE	VUOSIKATE	-1 827 747	-1 984 840	-1 975 615
70007299	Poistot ja arvonalentumiset	-10 839		
71007199	Suunnitelman mukaiset poistot	-10 839		
TTULOS	Tilikauden tulos	-1 838 586	-1 984 840	-1 975 615
8800	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 856 353	-1 984 840	-1 975 615





Toimintaympäristö

Vetovoimaisuuden palvelualue muodostuu seuraavista tehtävistä:

- kulttuuripalvelut
- kirjastopalvelut
- museopalvelut
- viestintä ja matkailu
- elinvoiman kehittäminen
- elinkeinopalvelut
- markkinointi
- maaseutuelinkeinojen palvelut
- Woodpolis

Kuhmon kaupungin vetovoimaisuuden palvelualueen tehtävänä on pitää yllä ja lisätä Kuhmon vetovoimaisuutta sekä paikkakunnalla asuvien että sinne muuttoa harkitsevien ihmisten ja yritysten näkökulmasta. Vetovoimaisuuden palvelualue järjestää ja tuottaa Kuhmon strategian mukaisia matkailu-, elinkeino-, kulttuuri- ja tapahtumapalveluja yhteistyössä yritysten, asukkaiden ja kulttuuritoimijoiden kanssa. Vetovoimaisuuden palvelualueeseen kuuluvat yrityspalvelut, Woodpolis, maaseutupalvelut, kirjasto- ja museopalvelut sekä kulttuuri- ja tapahtumapalvelut. Lisäksi palvelualue koordinoi kaupungin viestintää ja kaupunkilaisten hyvinvoinnin edistämistä. Vetovoimaisuuden palvelualueen toiminnan luonne on erityisen poikkisektoraalinen.

Tili	Tilin nimi	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026
4NTY4800	Viestintä- ja kulttuuripalvelu			
TTUOTOT	TOIMINTATUOTOT	121 279	72 800	71 700
30003199	Myyntituotot/Liikevaihto	4 379	2 300	3 700
32003299	Maksutuotot	25 669	39 500	37 000
33003399	Tuet ja avustukset	85 294	25 000	25 000
34003559	Muut toimintatuotot	5 937	6 000	6 000
35003559	Muut tuotot	5 937	6 000	6 000
TKULUT	TOIMINTAKULUT	-888 246	-833 072	-874 369
40004299	Henkilöstökulut	-576 429	-517 730	-549 624
40004099	Palkat ja palkkiot	-462 981	-417 536	-440 670
41004229	Henkilösivukulut	-113 447	-100 195	-108 954
41004149	Eläkekulut	-101 355	-85 921	-91 856
41504229	Muut henkilösivukulut	-12 093	-14 273	-17 098
43004499	Palvelujen ostot	-166 703	-162 642	-178 065
43404499	Muiden palvelujen ostot	-166 703	-162 642	-178 065
45004699A	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-97 464	-97 600	-94 250
45004699B	Ostot tilikauden aikana	-97 464	-97 600	-94 250
47004799	Avustukset	-17 962	-23 500	-21 000
47424799	Avustukset yhteisöille	-17 962	-23 500	-21 000
48004995	Muut toimintakulut	-29 688	-31 600	-31 430
48004899	Vuokrakulut	-23 391	-28 600	-24 900
49004995	Muut kulut	-6 297	-3 000	-6 530
TKATE	TOIMINTAKATE	-766 968	-760 272	-802 669
60006999	Rahoitustuotot ja -kulut	-40		
61006199	Muut rahoitustuotot	-40		
VKATE	VUOSIKATE	-767 008	-760 272	-802 669
70007299	Poistot ja arvonalentumiset	-7 584		
71007199	Suunnitelman mukaiset poistot	-7 584		
TTULOS	Tilikauden tulos	-774 592	-760 272	-802 669
8800	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-779 928	-760 272	-802 669

Tili	Tilin nimi	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026
4NTY5000	Elinvoimapalvelut			
TTUOTOT	TOIMINTATUOTOT	458 371	588 533	261 346
30003199	Myyntituotot/Liikevaihto	9 067	6 000	8 000
33003399	Tuet ja avustukset	448 704	582 533	253 346
34003559	Muut toimintatuotot	600		
34003499	Vuokratuotot	600		
TKULUT	TOIMINTAKULUT	-1 519 110	-1 813 101	-1 434 292
40004299	Henkilöstökulut	-694 872	-869 123	-551 358
40004099	Palkat ja palkkiot	-568 388	-711 995	-444 066
41004229	Henkilösivukulut	-126 484	-157 128	-107 292
41004149	Eläkekulut	-111 501	-132 790	-90 076
41504229	Muut henkilösivukulut	-14 983	-24 338	-17 216
43004499	Palvelujen ostot	-714 131	-921 903	-844 859
43004339	Asiakaspalvelujen ostot			-1 000
43404499	Muiden palvelujen ostot	-714 131	-921 903	-843 859
45004699A	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 740	-3 100	-3 100
45004699B	Ostot tilikauden aikana	-11 740	-3 100	-3 100
47004799	Avustukset	-65 025	-15 800	-15 800
47004739	Avustukset kotitalouksille	-12 378	-15 800	-15 800
47424799	Avustukset yhteisöille	-52 646		
48004995	Muut toimintakulut	-33 343	-3 175	-19 175
48004899	Vuokrakulut	-18 993	-2 025	-18 025
49004995	Muut kulut	-14 350	-1 150	-1 150
TKATE	TOIMINTAKATE	-1 060 739	-1 224 568	-1 172 946
60006999	Rahoitustuotot ja -kulut	0		
63006399	Muut rahoituskulut	0		
VKATE	VUOSIKATE	-1 060 739	-1 224 568	-1 172 946
70007299	Poistot ja arvonalentumiset	-3 255		
71007199	Suunnitelman mukaiset poistot	-3 255		
TTULOS	Tilikauden tulos	-1 063 994	-1 224 568	-1 172 946
8800	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 076 425	-1 224 568	-1 172 946

Vetovoimaisuuden palvelualueen strategiset ja toiminnalliset tavoitteet 2026

Vetovoimaisuuden palvelualueen toiminnan luonteen vuoksi sen toiminta tukee kaikkia strategisia tavoitteita ja monia toiminnallisia tavoitteita. Listasta on tummennettu vuoden 2026 tavoitteiden tärkeimpiä kokonaisuuksia, sekä lisätty viimeiseen sarakkeeseen sitä millä toimenpiteillä tavoitteisiin vaikutetaan.

	Strateginen tavoite		Toiminnallinen tavoite	Toimenpide/hanke jolla tavoitteeseen vaikutetaan
1.	Kestävä kaupunki	1.2 1.3 1.5	Vaikutamme hankinnoilla Hyödynnämme vihreän siirtymän mahdollisuuksia Pitkän aikavälin talouden tasapaino	Hanketoiminta yleensä Vastuullinen Woodpolis hanke Sivuvirtojen hyödyntäminen ja biokaasulaitos hankkeen valmistelu.
2.	Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne	2.1 2.2 2.3 2.4 2.5 2.6	Kestävä matkailu ja luovat alat kasvavat Woodpolis = Kainuun metsäbiotalouden keskus Julkisia ja yksityisiä investointeja tehdään Saamme osajia Tulomuuttopalvelut kunnossa Yrittäjämönteinen kaupunki	Matkailuviestinnän vuosikellon luominen ja toteuttaminen UUSI matkailuhanke, Kuhmon erityiskalastuskohteet hanke Vastuullinen Woodpolis hanke. Yrittäjäyhteistyön tehostaminen Yrittäjäjilta
3.	Täyttää elämää keskustassa ja kylissä -hyvinvoivat Kuhmolaiset	3.1 3.2 3.3 3.4 3.5 3.6	Turvallinen ja avoin kaupunki Aktiiviset toimijat Osalliset ihmiset Työllisyyden edistäminen Monipuoliset ja ajassa elävät harrastusmahdollisuudet Elämän murroskohdat huomioidaan	Rajaseudun muistot- ja YHESSÄ kyläturvallisuushanke osallistavat ihmisiä. Kuhmon erityiskalastuskohteet hanke. Kestävän kehityksen sopimukset.
4.	Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	4.1 4.2 4.3 4.4 4.5	Kuhmon aluebrändi tunnetaan Luotettava yhteistyökumppani Metsään liittyvät verkostot ovat hallussa Toimimme kansainvälisissä kulttuuriverkostoissa Kuhmo tarjoaa lapsille ja nuorille kansainvälisyyskokemuksia.	Tuodaan aluebrändiä esille ja hyödynnetään uusia verkkosivuja kampanjoissa ja viestinnässä. Vastuullinen Woodpolis hanke. Rajaseudun muistoja -hanke
5.	Inhimillinen kehitys on mahdollista kaikille	5.3 5.4	Vetovoimainen oma lukio Ammattiin voi opiskella Kuhmossa	Taitotehdas- ja oppilaitosyhteistyön edistäminen.
6.	Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö	6.1 6.2 6.3 6.4 6.5	Hyvä palveluasenne Valmentava johtajuus Itseohjautuvat tiimit Salliva kokeilukulttuuri Yhteisöllinen, muutosjoustava ja yhdessä onnistumisia juhliva työyhteisö	Elinkeinopalvelujen ja työllisyyspalvelujen yhteistyön kehittäminen. Kirjasto- ja museotoimintojen ja prosessien kehitys. Viestinnän poikkihallinnollinen kehittäminen.

Vetovoimaisuuden palvelualueen 2026 toiminta

Vetovoimaisuuden palvelualueen painopisteet vuodelle 2026 ovat

- investointien edistäminen Kalevalan kankaalle ja Mäntymäelle ja Sormulan alueen investointimateriaalin valmistelu ja markkinointi
- yrityspalvelujen kehittäminen yhteistyössä työllisyyden hoidon palvelualueen kanssa

- Elinkeino-ohjelmatyö ja kehitysyhtiöyhteistyön selvittäminen Sotkamon kunnan kanssa
- kirjaston ja talvisotamuseon toimintojen kehitys, kirjastoautoyhteistyöselvitys ja kulttuuriohjelmatyö
- uusien hankkeiden valmistelu
 - Biokaasuinvestoinnin valmisteluhanke
 - Puun sivuvirtojen biojalostamohankkeen selvitykseen osallistuminen
 - Unescon kirjallisuuskaupunkityötä edistävä hanke
 - YHESSÄ-kyläturvallisuutta ja maaseudun kehittämistä edistävä hanke Sotkamon kanssa

Hankekanta pienenee vuoteen 2025 verrattuna. Hankeyhteistyötä tehdään lähikuntien kanssa ja erityisesti matkailussa osallistumalla alueellisiin hankkeisiin. Budjetissa on varattu sitomatonta omarahoitusosuutta (90 000 euroa) uusille hankkeille.

Palvelualueen henkilöstöresurssi pienenee 2026 aikana hankemäärän supistuessa. Vuoden 2026 aikana hankkeissa työskentelee n. 6,4 henkilöä (2025; 10,5).

Matkailussa keskitytään Kalevalan alueen kehittymiseen, kaupungin näkyvyyden ja saavutettavuuden parantamiseen, matkailustrategian hyväksyttämiseen ja sen toimeenpanon käynnistämiseen.

Viestintä ja matkailu

Viestintää johtaa Kuhmossa kaupunginjohtaja ja sitä koordinoi viestintä- ja matkailukoordinaattori. Kaikki palvelualueet ja yksiköt tekevät käytännön viestintää ja niistä on edustus viestintätiimissä, jossa käsitellään ajankohtaisia asioita ja kouluttaudutaan.

Viestintätiimi hioutui nettisivu-uudistuksessa yhteen ja poikkihallinnollista toimintaa jatketaan edelleen. Lisäksi jatketaan brändin sekä selkeän visuaalisen ilmeen jalkauttamista, sekä toteutetaan lyhytvideomarkkinointia. Uusia verkkosivuja nostetaan esille viestinnässä ja tehdään olemassa olevin resurssein mm. muuttajakampanja.

Visit Kuhmo -kanavien kehittämistä jatketaan osana matkailua ja viestintää. Osallistutaan edellisvuosien tapaan Matkamessuille ja tehdään yhteistyötä suoraan kuhmolaisten matkailuyritysten, Arctic Lakeland –verkoston sekä Wild Taigan kanssa. Yritysyhteistyötä ja keskustelua vahvistetaan erityisesti matkailun kehittämisen saralla. Kehitetään matkailuviestinnän vuosikelloa ja toteutetaan sitä yhteistyössä tapahtumatuotannon kanssa.

Kirjasto-, kulttuuri- ja museopalvelut

Kirjastopalvelut

Kirjasto järjestää säännöllisesti tapahtumia (lukupiirit, novellikoukku ja kirjailijavierailut) vuosikellon mukaan. Kulttuuri-palveluja tarjotaan säännöllisesti perukan asukkailla kirjastoautoa hyödyntäen. Loppuvuodesta 2025 käynnistetään selvitys Kuhmon ja Sotkamon välisestä kirjastoautoyhteistyöstä. Asian edistämistä jatketaan vuonna 2026.

Lasten ja nuorten kirjavinkkausta ja yhteistyötä koulujen ja päiväkotien kanssa jatketaan. Lasten- ja nuortenkirjastotyön puitteissa järjestetään satu- ja lorutuokioita, sekä koululaisten kirjavinkkausta ja kirjastonkäytön opetusta.

Aikuisten lukemisedistämistyötä kehitetään kokoelmatyön, lukupiiritoiminnan, kirjailijavierailuiden ja hoivayksiköihin vietävien toimintojen, kuten lukuhetkien kautta. Muulla kuin suomen kielellä kirjoitettua aineistoa hankkimalla edistetään maahanmuuttajien ja matkailijoiden pääsyä kulttuuripalveluiden piiriin. Lukivaikeuden omaaville asiakkaille on tarjolla selkokirjoja ja apua Celia-palvelun käyttäjäksi rekisteröitymiseen. Kotipalvelun kautta edistetään niiden asiakkaiden lukuharrastusta, joille asiointi kirjastossa on fyysisten rajoitteiden vuoksi haastavaa.

Vuonna 2026 kirjasto toteuttaa kirjallisuutta kriisien kuvaajana ja selviytymisen tukena tarkastelevan Ei vain selviytymistä -tapahtuman, jossa yhteiskunnan vakauden kannalta keskeisten alojen asiantuntijat, kirjailijat ja yleisö syvenyvät aiheeseen yhdessä. Tapahtuma kytkeytyy kaupungin juhluvuoteen ja Oulu2026-ohjelmaan, johon kirjasto osallistuu mahdollisuuksien mukaan. Ei vain selviytymistä -tapahtuma tukee kulttuurihyvinvoinnin vahvistamista, sekä asukkaiden osallistamista kulttuurityöhön. Kumppaniksi kutsutaan paikallisia, hyvinvointityötä tekeviä järjestöjä. Tapahtuman

pohjalta kehitetään teemaa hyödyntävää matalan kynnyksen palveluja, kuten kulttuurihyvinvointia vahvistavan lukupiirin toimintakonseptia.

Kirjastolle suunnitellaan asiakaspalautekysely, jonka avulla voidaan mitata vuosittain tyytyväisyyttä palvelutarjontaan.

Lisäksi kirjasto osallistuu kirjallisuuskaupunkitoiminnan toteuttamiseen, ja koordinoi työn suunnittelua ja viestintää. Toiminnan kehittämiseksi pyritään suunnittelemaan hanke, joka tuo asukkaille ja paikallistoimijoille entistä laajempia mahdollisuuksia monipuoliseen kulttuuri- ja kirjallisuustoimintaan.

Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut

Läpi vuoden järjestetään tapahtumia vuosikellon mukaan, matalan kynnyksen tapahtumia painottaen. Talveksi suunnitellaan viikko-ohjelma, joka tuo sisältöjä paikallisille ja matkailijoille. Kesällä järjestetään Suomi Soi –konsertteja, syyskaudella Taiteiden Taikayö, ja marraskuussa Römppäviikko. Alkupalvesta toteutetaan Kuhmon joulun ja uudenvuoden tapahtumat, sekä 40-vuotisjuhluvuoden avajaiset. Tapahtumien suunnittelua ja ennakointia pyritään kehittämään ja aikaistamaan, ja työtä tukevia aineistoja kokoamaan.

Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut osallistuvat aktiivisesti 40-vuotisjuhluvuoden ja Oulu2026 kulttuuripääkaupunkivuoden ohjelman toteutukseen. Osana tätä työtä suunnitellaan Kuhmon vahvuuksia esiin nostavia tapahtumia monipuolisesti eri ikäryhmille. Rönttösen rypytyksen MM-kisat pyritään käynnistämään uudelleen.

Osallisuuden edistämistä ja kehittämistä jatketaan. Työhön haetaan uusia näkökulmia kestävän kehityksen sopimusmallista, jolla kaupunki sitoutuu tukemaan yhdistyksiä kaupungin strategiaa tukevassa toiminnassa. Paikallisia yhdistyksiä, kulttuuritoimijoita ja kaikkia asiasta kiinnostuneita kutsutaan ideoimaan ohjelmaa Taiteiden Taikayöhön ja Römppäviikoille, sekä kumppaneiksi Kuhmon 40-vuotisjuhluvuoden ja Oulu2026-ohjelman toteutukseen.

Kulttuurikasvatussuunnitelman uudistetaan yhteistyössä Kuhmon kulttuuritoimijoiden kanssa. Vuonna 2026 käynnistetään kokonaisvaltaisen kulttuuriohjelman laatiminen, joka huomioi kaikki ikäryhmät. Yhteistyöverkostoissa ja sidosryhmissä, kuten Kulttura:ssa, Kaikukortti-verkostossa, Taikusydän -verkostossa, Oulu2026 kulttuuripääkaupunki -verkostossa ja UNESCO:n Luovien kaupunkien verkostossa, jatketaan, ja osallistutaan Kainuun kulttuuriohjelman toteuttamiseen. Matkailutoimijoiden kanssa tehtävää yhteistyötä lisätään kulttuurimatkailun vahvistamiseksi.

Kirjallisuuskaupunkityötä vahvistetaan kirjallisuuden merkitystä kriisien kuvaajana ja selviytymisen tukena tarkastelevan Ei vain selviytymistä -tapahtuman kautta. Tuloksena syntyvää tapahtumakonseptia ja kävijäpalautetta hyödynnetään osallistamistyössä, sekä hyvinvointisuunnitelmaa tukevassa toiminnassa. Tapahtuman pohjalta kehitetään teemaa hyödyntävää matalan kynnyksen toimintaa.

Kulttuuripalvelujen avustuksiin on lisätty 15.000 euroa kamarimusiikin kesäyönteekijöiden palkkakustannuksiin. Kulttuurin kehittämisavustuksiin ja kestävän kehitysmallin mukaisten sopimusten solmimiseen on varattu 6000 €. Tätä rahoitusta käytetään kestävän kehityksen sopimuksiin ja kulttuuritoiminnan kehittämistoiminnan avustusten jakoon. Kulttuuritoiminnan kehittämisavustusten kriteereitä uudistetaan päätöksenteon läpinäkyvyyden ja tasa-arvoisuuden tukemiseksi.

Museopalvelut

Talvisotamuseo palvelee vieraita ympärivuotisesti, ja Tuupalan museo kesäkaudella. Museon toiminnassa huomioidaan Kansainvälisen museopäivän, Talvisodan syttymis- ja päättymispäivän, ja Taiteiden Taikayön kaltaiset teemapäivät. Kesällä Tuupalan museolla järjestetään koirapäivä, ja lapset huomioidaan museotyössä muun muassa leikkipisteen ja kuvasuunnistuksen avulla.

Museoesineiden luettelointia edistetään, ja selvitetään mahdollisuutta lisätä kokoelmat Finnaan. Talvisotamuseo toimii aktiivisesti Kalevala –alueen kehittämisessä. Talvisotamuseo on mukana Suomen museokortti –verkostossa, ja kansainvälisessä Liberation Route Europe –verkostossa. Sotahistoriallisten maastokohteiden ja Talvisotamuseon esiintuontia kehitetään, ja uudistettuja verkkosivuja nostetaan esille viestinnässä.

Talvisotamuseon näyttelyn ja digitaalisten palveluita kehitystoimet valtion jakovarasta myönnetyn rahoituksen turvin viedään päätökseen alkuvuodesta 2026. Tähän liittyen Kuhmon Talvisotamuseota tuodaan esiin Ilomantsin sekä Mikkelin Sodan ja rauhan keskus Muistin yhteisellä osastolla Matkamessuilla.

Selvitetään Talvisotamuseon mahdollisuutta hakea valtionavustusjärjestelmän piiriin. Museoiden viestintää kehitetään, ja uudistuneita verkkosivuja tuodaan esiin tapahtumatyössä.

Kesällä 2023 aloitetut Tuupalan museon korjaukset jatkuvat kesällä 2026.

Elinvoiman kehittäminen (elinkeinopalvelut, maaseutuelinkeinojen palvelut ja Woodpolis)

Elinkeinopalveluissa kehitetään ja vahvistetaan kaupungin ja yrittäjien välistä vuorovaikutusta. TE uudistuksen myötä yrityspalveluja kehitetään kokonaisvaltaisesti yhteistyössä työllisyyden hoidon palvelualueen kanssa. Yrittäjän iltatapahtuma toteutetaan 2026.

Lisäksi aktiivisesti edistetään alueen toimintaympäristöä, joka mahdollistaa monipuolisen yritystoiminnan ja sen kehittämisen. Yrityspalveluseteli on käytössä myös vuonna 2025.

Puualan kehittämiseksi aloitetaan Vastuullinen Woodpoliksen puutuoteyritysten verkosto –hanke. Matkailussa pääpaino on Kalevalan alueessa ja alueellisen yhteistyön kehittämisessä.

Mäntymäen aurinkoenergiapuistoa edistetään hakemalla alueelle aurinkosähköstä kiinnostuneita toimijoita. Biokaasulaitoksen investointia valmistellaan omassa erillisessä hankkeessaan.

Maaseutupalvelut jatkavat asiakassuuntaista maatalousyrittäjien palvelua. Viljelijöiden koulutuksia, infoja ja kyselytunteja jatketaan hybridimallilla yhteistyössä muiden alueen kuntien ja Elinvoimakeskuksen kanssa. Maatilojen varautumista parannetaan järjestämällä viljelijöiden kokoontumistilaisuuksia, mahdollisuuksien mukaan Pelastuslaitoksen kanssa. Yhdessä Sotkamon kunnan kanssa edistetään kyläturvallisuutta YHESSÄ-hankkeessa. Kyläradiotoimintaa edistetään osana hanketta ja yhteistyössä Pelastuslaitoksen HARAVA hankkeen kanssa.

Maaseudun neuvottelukunta tarjoaa kylien asukkaille kanavan, jossa he tulevat kuulluiksi ja kuulevat kaupungin työntekijöiltä ajankohtaisista maaseutua koskettavista asioista. Neuvottelukunta kokoontuu eri kylillä 5-10 kertaa vuodessa.

Vetovoimaisuuden palvelualueen kärkitoimenpiteet 2026

Numero	Toimenpiteet
1.2.	Hankintainfot, markkinavuoropuhelutilaisuudet, asukaskuulemiset kaupungin ja muiden julkisten tahojen hankinnoista merkittäviin hankintoihin liittyen.
1.3, 2.1,2.2	Uusiutuvan energian tuotannon mahdollisuuksien selvittäminen biokaasulaitos- ja aurinkopaneelivoimalaitoshankkeen edistäminen Mäntymäen teollisuusalueen yhteyteen.
2.1	Kalevalankankaan rakentuminen ja alueen ja palvelujen kehittäminen. Alueellisen matkailuyhteistyöhön osallistuminen. Markkinointi ja näkyvyyden lisääminen. Matkailustrategian vaatimien toimenpiteiden käynnistys. Uuden matkailuhankkeen käynnistäminen.
2.2. ja 4.3.	Aloitetaan Vastuullinen Woodpoliksen puutuoteyritysten verkosto -hanke.
2.3.	Kalevalan, Mäntymäen ja Sormulan alueiden markkinointia edistävien selvitysten tekeminen. Biokaasulaitos investoinnin edistäminen. Rahoitusinfot ja yrityshankkeiden edistäminen.
2.4.	Oppilaitosyhteistyön jatkaminen ja kotouttamisen edistäminen.
2.5 ja 2.6.	Kotouttamista kehitetään. Aktiivinen yritysviestintä ja sen seuraaminen. Avoimien ovien järjestäminen. Yrittäjän iltatilaus sekä yrittäjäkahvit.
3.1. 3.2. ja 3.3.	YHESSÄ-kyläturvallisuutta ja maaseudun kehittämistä edistävä hanke Sotkamon kanssa ja pelastusalueen HARAVA hanke. Kulttuuri- ja liikuntakaveritoiminnan kehittäminen. Harrastustoiminnan kehittämisen tukeminen yhdistyksissä kestävän kehityksen sopimuksilla. Kirjaston ja kulttuuritoimen järjestämät

	matalan kynnyksen tapahtumat vuosikellon mukaan. Omatoimikirjasto ja kirjastoauton monipuoliset palvelut perukkalaisille. Nuorten aikuisten olohuonetoiminnan jatkaminen
4.1. 4.2. 4.4.	Viestintä- ja matkailukoordinaattori koordinoi viestintää ja matkailun kehittämistä. Jalkautetaan verkkosivu-uudistus, jatketaan brändin jalkauttamista mm. kestävän kehityksen sopimuksilla. Edelleen kehitetään viestintätoimintaa. Unescon kirjallisuuskaukipuistikoyhteistyön syventäminen ja sen tukeminen uudella kehityshankkeella. Oulu2026 toimintaan osallistuminen Kuhmossa.
5.3. ja 5.4.	Rekrymessut yhdessä lukion ja yläkoulun kanssa. Taitotehtaan jatkuminen ja kehittyminen. a. KAMK-yhteistyön kehittäminen, opiskelijavierailut, yritys yhteistyö.
6.3.	Vahvistamme tiimimäistä työskentelyä palvelualueella: kulttuuritiimi ja elinkeinotiimi sekä näiden välinen yhteistyö. Vahvistetaan yhteistyötä työllisyyden palvelualueen kanssa. Viestintätoiminnan kehittämistä jatketaan. Vastuiden edelleen selkiyttäminen. Palvelualueen yhteinen ryhmäytyminen ja projektihenkilöstön huomioiminen.

Vetovoimaisuuden palvelualueen mittarit ja informatiiviset tunnusluvut

Tehokkuusmittarit	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kulttuuripalvelu nettom. €/as	11,67	11,31	13,43	21,38	17,17	17,36			
Kirjastopalvelu nettom. €/as	62,27	68,48	69,71	72,11	89,67	86,68			
Museopalvelu nettom. €/as	15,80	16,41	16,45	19,36	24,58	24,29			
Elinkeinopalvelu nettom. €/as	54,27	42,14	55,08	68,28	86,20	107,12			

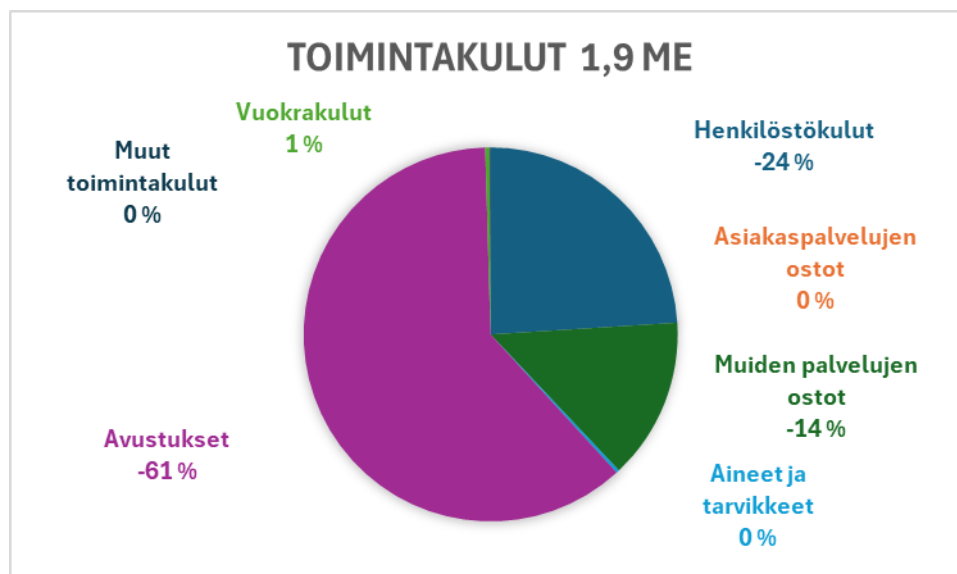
Informatiiviset tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kirjaston lainaukset/as	14,15 korona	15,73	15,96	15,89	15,52				
Kulttuuripalvelujen järjestämät tilaisuudet /kävijämäärät	18/ 2515 korona	32/ 5439	29/ 5420	27/ 4840					
Kulttuuriavustukset €/as	0,70	0,53	0,54	0,55	2,96	3,21			
Kulttuuriin käytettävät määrärahat €/as *	186,83	227,64	236,90	275,30	292,12	302,58			
Perustetut ja lopetetut yritykset sekä netto	33 -27 +6	40 -27 +13	22 -20 0	32 -20 +11	21 -18 +3				
Yritysten määrä	1052	1004	1087	1018					
Henkilöstö	1588	1466	1433	1415					
Liikevaihto, 1000 €	342.2	401.9	409.1	381.2					
Työpaikat, yhteensä	2605	2652	2567	2565					
Julkinen sektori	927	951	927	938					
%	36	36	36	37					
Yksityinen sektori	1678	1701	1640	1627					
%	64	64	64	63					

*Pitää sisällään Kuhmo-talon yhtiövastikkeen, Juminkeon kiinteistöavustuksen, avustukset eri toiminnoille, kulttuuri- ja kirjastopalvelujen nettomenot sekä musiikkiopiston nettomenot.

4.3 Työllisyyden edistämisen palvelualue

Talous

Tili	Tilin nimi	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026
4NTA530	- Työllistäminen			
TTUOTOT	TOIMINTATUOTOT	231 925		
30003199	Myyntituotot/Liikevaihto	15 540		
33003399	Tuet ja avustukset	216 385		
TKULUT	TOIMINTAKULUT	-1 341 683	-1 887 207	-1 847 827
40004299	Henkilöstökulut	-654 412	-455 650	-443 521
40004099	Palkat ja palkkiot	-526 152	-362 848	-350 043
41004229	Henkilösivukulut	-128 260	-92 802	-93 478
41004149	Eläkekulut	-114 095	-80 392	-79 896
41504229	Muut henkilösivukulut	-14 165	-12 410	-13 582
43004499	Palvelujen ostot	-49 701	-304 664	-258 113
43404499	Muiden palvelujen ostot	-49 701	-304 664	-258 113
45004699A	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-33 984		-4 800
45004699B	Ostot tilikauden aikana	-33 984		-4 800
47004799	Avustukset	-538 072	-1 126 893	-1 132 893
47004739	Avustukset kotitalouksille		-12 000	-12 000
47424799	Avustukset yhteisöille	-538 072	-1 114 893	-1 120 893
48004995	Muut toimintakulut	-65 514	0	-8 500
48004899	Vuokrakulut	-63 945	0	-6 500
49004995	Muut kulut	-1 568		-2 000
TKATE	TOIMINTAKATE	-1 109 758	-1 887 207	-1 847 827
VKATE	VUOSIKATE	-1 109 758	-1 887 207	-1 847 827
TTULOS	Tilikauden tulos	-1 109 758	-1 887 207	-1 847 827
8800	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 123 979	-1 887 207	-1 847 827



Toimintaympäristö

Työllisyyden edistämisen palvelualue muodostuu seuraavista tehtävistä:

- lakisääteisesti kunnille 1.1.2025 TE-toimistoilta siirtyneet työllisyyspalvelut ja tietyt elinkeinopalvelut
- ei-lakisääteiset työllisyshankkeet ja -projektit

Kuhmon kaupungin työllisyyden edistämisen palvelualueen tehtävänä on järjestää ja tuottaa palveluja, joiden tarkoituksena on tukea työttömien työnhakijoiden työllistymistä tai muutoin tukea työttömien elämäntilanteen hallinnan kehittymistä, parantaa omalla työllään ja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa Kuhmon työllisyyden kehitystä ja pienentää kaupungin maksamien työttömyysetuusmaksujen määrää. Työllisyyden edistämisen palvelualue tukee

toimenpiteillään asiakkaidensa työ- ja toimintakyvyn säilymistä ja kehittymistä suotuisaan suuntaan sekä Kuhmon yritysten tarvitseman työvoiman saatavuutta. Työllisyyden edistämisen palvelualue tuottaa kuhmolaisille työnhakijoille ja yrityksille TEPA-2024 uudistuksessa kuntien järjestettäväksi ja tuotettavaksi siirtyneitä lakisääteisiä työllisyys- ja elinkeinopalveluita.

Työllisyyden edistämisen palvelualueen strategiset ja toiminnalliset tavoitteet 2025

	Strateginen tavoite		Toiminnallinen tavoite	Toimenpide, jolla tavoitteeseen vaikutetaan
1	Kestävä kaupunki	1.5 1.6	Pitkän aikavälin talouden tasapaino Fiksu omistaminen	Laadukkaat ja jalkautuvat työllisyyspalvelut tukevat kuntalaisten työllistymistä ja vaikuttavat toiminnallaan positiivisesti KELAlle maksettavien työttömyysetuusmaksujen määrään.
2	Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne	2.4 2.6	Saamme osaajia Yrittäjämyönteinen kaupunki	Kartoitetaan keinoja, joilla voidaan eri rahoitusinstrumenttien kautta saada lisäresursseja yritystyönantajia palvelevien työllisyyspalvelujen osien ja toimintojen vahvistamiseen.
3	Täyttää elämää keskustassa ja kylissä - hyvinvoivat kuhmolaiset	3.1 3.3 3.4	Turvallinen ja avoin kaupunki Työllisyyden edistäminen	Osallisuus työelämässä ja yhteiskunnassa lisääntyy työllisyyspalveluiden toiminnan ja Kuhmon työvire ry:n uuden Kuhmon Toivo ESR-hankkeen kautta.
4	Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	4.2 4.5	Luotettava yhteistyökumppani Kuhmo tarjoaa lapsille ja nuorille kansainvälisyyskokemuksia	Työllisyyspalvelut toimivat aktiivisesti ja pitkäjännitteisesti maakunnallisissa ja ylimaakunnallisissa työllisyysalan vaikuttamisverkostoissa.
5	Inhimillinen kehitys on mahdollista kaikille	5.3 5.4	Vetovoimainen lukio Ammattiin voi opiskella Kuhmossa	Kuhmon työvire ry:n uusi Kuhmon Toivo ESR-hanke mahdollistaa uusia inhimillisen kehityksen tapoja hankeosallistujilleen ja mahdollistaa heille liikkumisen kohti työelämää.
6	Ihmislähtöinen organisaatio ja vetoimainen työyhteisö	6.1 6.5	Hyvä palveluasenne Yhteisöllinen, muutosjoustava ja yhdessä onnistumisia juhlista työyhteisö	Hyvä työilmapiiri ja henkilöstö työllisyyden edistämisen palvelualueella.

Työllisyyden edistämisen toiminta vuonna 2026

Lakisääteiset työllisyys- ja elinkeinopalvelut tukevat kuhmolaisia työnhakijoita

Vuoden 2026 aikana jatketaan tiivistä yhteistyötä Kainuu-Koillismaa työllisyysalueen muiden kuntien kanssa vuoden 2024 lopussa lakkautuneilta TE-toimistoilta kuntiin siirtyneiden työllisyys- ja elinkeinopalveluiden jatkuuotoilemiseksi kuntiin sopiviksi. Kiinnitetään huomiota muun muassa siihen, että työnhakija-asiakkaiden osaamisen kehittämistä tuetaan heidän hakiessaan työtä työmarkkinoilla, joilla työnhakijan on jatkuvasti tarpeen päivittää omaa osaamistaan. Työkennellään siten, että työllisyyspalvelut ovat kaikkien kuntalaisten ulottuvilla asuinpaikasta riippumatta, ja tehdään jalkautuvaa asiakastyötä asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Kehitetään Kuhmon kaupungin työllisyyspalveluita kokonaisvaltaisesti, tämän mahdollistaa se, että käytännössä kaikki työllisyys- ja elinkeinopalvelut ovat olleet vuoden 2025 alusta alkaen kuntien ja niiden muodostamien työllisyysalueiden järjestämisvallassa.

Työllistämishankkeet ja projektit

Vuoden 2026 helmi- tai maaliskuussa on tämänhetkisen tiedon valossa käynnistymässä Kuhmon työvire ry:n uusi ESR-rahoitteinen hanke, Kuhmon Toivo ESR-hanke. Kuhmon Toivo-hanke osallistaa työmarkkinoiden ja laajemmin yhteiskunnan toimintaan niitä kuhmolaisia työnhakijoita ja työtä kohti kuntoutujia, jotka ovat heikossa työmarkkinatilanteessa. Hankkeen kesto on 36 kk ja se perustuu Yhdysvalloissa vaikuttavan psykologin Daniel P. McAdamsin tunnetulle identiteettiteorialle, jonka mukaan identiteetti on yksilön kokemus itsestään osana yhteisöä (tässä tapauksessa myös työmarkkinoita), ja identiteettiään tietoisesti työstämällä yksilö voi muovata itseään osana yhteisöä.

Vaikka hanke onkin Kuhmo työvire ry:n yksin toteuttama ilman osatoteuttajia, se palvelee Kuhmon kaupungin työllisyyspalveluiden asiakkaita läheisessä yhteistyössä kaupungin työllisyyspalveluiden kanssa. Hankkeeseen odotetaan ohjautuvan hankeosallistujia kaupungin työllisyyspalveluiden lisäksi myös Kuhmon ev.lut. seurakunnan diakoniatyöpalvelujen sekä Kainuun hyvinvointialueen sosiaalitoimen kautta. Hankkeeseen odotetaan sen toiminta-aikana ohjautuvan vähintään 140 hankeosallistujaa, osaltaan hanke vastaa vuoden 2024 lopussa toimintansa päättäneen Kuhmon kaupungin määräaikaisen Tahko-hallin työllistämishankkeen jälkeensä jättämään palvelukysyntään.

Työllisyyden edistämisen palvelualueen kärkitoimenpiteet 2026

Numero	Toimenpiteet
1.5	Jatkomuotoillaan toimintansa päättäneiltä TE-toimistoilta kuntien järjestettäväksi ja tuotettavaksi siirtyneiden lakisäästeisten työ- ja elinkeinopalvelujen kokonaisuus Kuhmon paikalliseen työllisyyssektoriin yhä sopivammiksi. Kiinnitetään huomiota erityisesti kaikkein heikoimmassa työmarkkina-asemassa oleviin työnhakijoihin ja palvelee heitä yhteistyössä Kuhmon työvire ry:n uuden Kuhmon Toivo ESR-hankkeen kanssa. Jalkautuvina lähipalveluina tuotettavat, laadukkaat työllisyys- ja elinkeinopalvelut edesauttavat Kuhmon kaupungin talouden tasapainossa pysymistä pitkällä aikavälillä: kuntalaisten työttömyys ei pitkity, yritykset saavat työvoimaa, ja kaupungille syntyy lisää verotuloja.
2.4	Järjestetään yhteistyössä Kainuu-Koillismaa työllisyysalueen kuntien, Kuhmon kaupungin elinkeinopalveluiden ja muiden toimijoiden kanssa työvoimapolitiittisia koulutuksia, joiden avulla vahvistetaan Kuhmon yritysten tarvitseman osaavan työvoiman tarjontaa.
2.6	Palvelee yhteistyössä kaupunkiorganisaation elinkeinopalvelujen kanssa niitä kuntalaisia, jotka ovat kiinnostuneita kuntien työllisyyspalveluiden myönnettäväksi siirtyneen starttirahan hakemisesta uuden yritystoiminnan käynnistämiseksi ja oman yrityksen perustamiseksi.
3.3	Kaikkein heikoimmassa asemassa työmarkkinoilla olevat henkilöt osallistetaan työelämään Kuhmon Työvire ry:n uudelleen muotoiltavien ja uudistuvien toimintojen kautta. Kuhmon työvire ry:n Kuhmon Toivo ESR-hanke käynnistyy helmi-maaliskuussa 2026 ja osallistaa kaikkein heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevia kuntalaisia hanketoimintojensa kautta. Selvitetään myös mahdollisuutta jatkokehittää työllisyyspalveluja erilaisten ulkoisten rahoitusinstrumenttien kautta, tavoitteena Kuhmon paikallisiin tarpeisiin vastaavat ja asiakaslähtöiset työllisyyspalvelut.
4.2	Kuhmon kaupunki on valtakunnallisesti verkostoitunut työllisyyden edistäjä.
5.4	Osatutkinnon suorittaminen (mm. opinnollistamisen kautta) voi johtaa ammatillisen tutkinnon suorittamiseen Kuhmossa. Kuhmon kaupungin työllisyyspalvelut, mahdolliset työllisyys-hanketoiminnat, sekä Kuhmon Työvire ry:n toiminnot toimivat läheisessä yhteistyössä Kuhmon Taitotehtaan kanssa, tarjoten polun, jolla edetä ammatillisen perustutkinnon suorittamiseen saakka Kuhmossa.
6.1	Kartoitetaan työllisyyspalveluiden asiakkaiden asiakastytyväisyyttä heidän saamiinsa palveluihin asiakastytyväisyyskyselyn kautta. Hyödynnetään asiakastytyväisyyskyselyn tuloksia työllisyyspalveluiden asiakaslähtöisyyden ja henkilöstön palveluasenteen edelleen kehittämisessä.
6.5	Työllisyyden edistämisen palvelualue on tavoiteltu työpaikka.

Työllisyyden edistämisen palvelualueen mittarit ja informatiiviset tunnusluvut

Tehokkuusmittarit	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Palvelualueen nettokustannus €/as	144,6	130,8	144,2	148,4	252,4			
Työmarkkinatuen kuntasuus, €	600 270	545 000	425 599	377 823	-	-	-	-

Informatiiviset tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Työttömyysaste	13,5	12,0	11,4	10,2	10,8	11,4 **)			
Taloudellinen huoltosuhde*	195,5	195,1	193,9	196,3					

*kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on yhtä työllistä kohti.

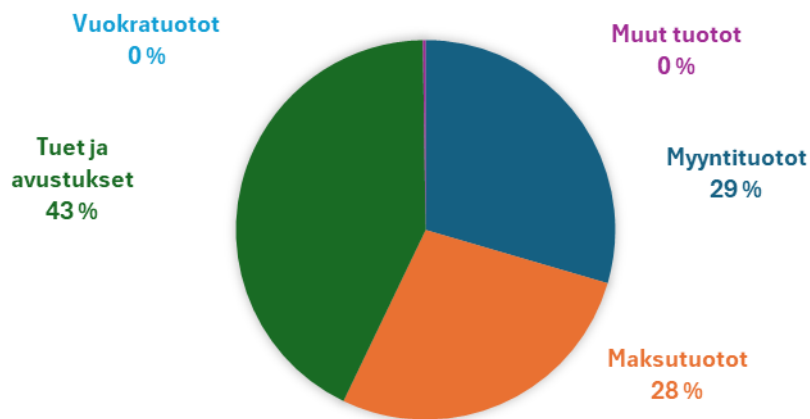
**) tammi-lokakuu 2025/keskiarvo

4.4 Kasvun ja oppimisen palvelualue

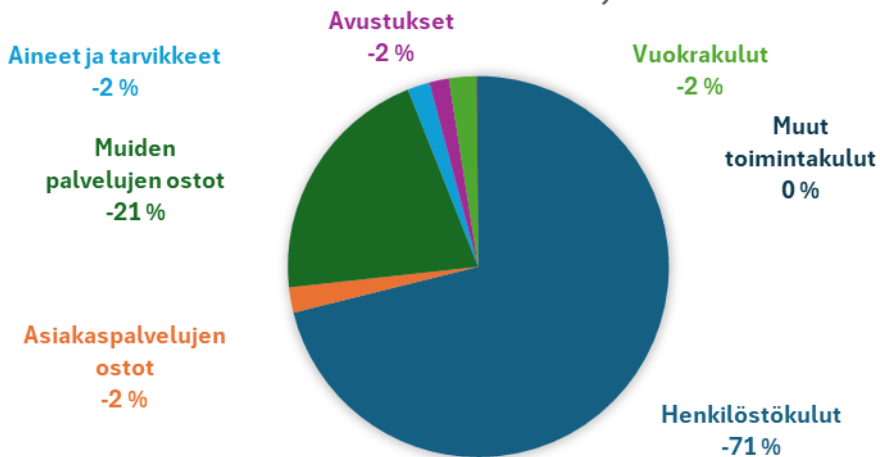
Talous

Tili	Tilin nimi	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026
4NLT60 - Sivistyspalvelut				
TTUOTOT	TOIMINTATUOTOT	826 232	664 826	619 425
30003199	Myyntituotot/Liikevaihto	240 672	157 127	182 903
32003299	Maksutuotot	228 989	213 700	171 000
33003399	Tuet ja avustukset	351 090	291 749	264 072
34003559	Muut toimintatuotot	5 480	2 250	1 450
34003499	Vuokratuotot	540	50	50
35003559	Muut tuotot	4 940	2 200	1 400
TKULUT	TOIMINTAKULUT	-13 992 487	-14 411 905	-14 551 333
40004299	Henkilöstökulut	-9 721 412	-9 960 467	-10 348 617
40004099	Palkat ja palkkiot	-7 791 297	-8 043 131	-8 302 222
41004229	Henkilösivukulut	-1 930 115	-1 917 337	-2 046 395
41004149	Eläkekulut	-1 722 827	-1 639 920	-1 721 787
41504229	Muut henkilösivukulut	-207 288	-277 417	-324 608
43004499	Palvelujen ostot	-3 416 711	-3 448 258	-3 325 052
43004339	Asiakaspalvelujen ostot	-392 894	-310 941	-313 385
43404499	Muiden palvelujen ostot	-3 023 817	-3 137 317	-3 011 667
45004699A	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-277 623	-360 505	-275 538
45004699B	Ostot tilikauden aikana	-277 623	-360 505	-275 538
47004799	Avustukset	-264 573	-274 960	-240 910
47004739	Avustukset kotitalouksille	-254 494	-259 400	-225 350
47424799	Avustukset yhteisöille	-10 079	-15 560	-15 560
48004995	Muut toimintakulut	-312 168	-367 715	-361 216
48004899	Vuokrakulut	-313 756	-352 217	-340 568
49004995	Muut kulut	1 588	-15 498	-20 648
TKATE	TOIMINTAKATE	-13 166 255	-13 747 079	-13 931 908
60006999	Rahoitustuotot ja -kulut	-4		
61006199	Muut rahoitustuotot	-4		
VKATE	VUOSIKATE	-13 166 259	-13 747 079	-13 931 908
70007299	Poistot ja arvonalentumiset	-54 210		
71007199	Suunnitelman mukaiset poistot	-54 210		
TTULOS	Tilikauden tulos	-13 220 468	-13 747 079	-13 931 908
8800	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-13 286 198	-13 747 079	-13 931 908

TOIMINTATUOTOT 0,6 ME



TOIMINTAKULUT 14,6 ME



Toimintaympäristö

Kasvun ja oppimisen palvelualue muodostuu seuraavista yksiköistä:

- varhaiskasvatus
- perusopetus
- lukiokoulutus
- nuorisopalvelut
- kuljetussuunnittelu
- musiikkiopisto, jonka toimintaa myydään ostopalveluna Sotkamon kunnalle
- kansalaisopistotoiminta ostopalveluna Sotkamon kunnalta
- lisäksi Kuhmon kaupunki osallistuu ammatillisen koulutuksen toteuttamiseen osallistumalla Taitotehtaan kustannuksiin
- hyvinvointityö

Kasvun ja oppimisen palvelualueen tehtävänä on luoda hyvän elämisen laadun takaamiseksi edellytykset kuhmolaisten henkiseen kasvuun, elinikäiseen oppimiseen ja kehittymiseen sekä viihtyvyydelle Kuhmossa tuottamalla laadukkaita varhaiskasvatus-, opetus-, nuoriso- ja koulukuljetuspalveluja sekä taiteen perusopetusta musiikissa ja tanssissa. Hyvinvointityö ulottuu kaikille kaupungin toimialoille.

Tili	Tilin nimi	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026
4NTA600	Sivistyspalveluiden hallinto			
TTUOTOT	TOIMINTATUOTOT	507		500
33003399	Tuet ja avustukset	507		500
TKULUT	TOIMINTAKULUT	-155 316	-210 943	-226 500
40004299	Henkilöstökulut	-136 483	-178 259	-186 050
40004099	Palkat ja palkkiot	-111 134	-145 884	-151 180
41004229	Henkilösivukulut	-25 349	-32 375	-34 870
41004149	Eläkekulut	-22 757	-27 383	-28 996
41504229	Muut henkilösivukulut	-2 592	-4 992	-5 874
43004499	Palvelujen ostot	-16 911	-23 984	-31 850
43004339	Asiakaspalvelujen ostot			-900
43404499	Muiden palvelujen ostot	-16 911	-23 984	-30 950
45004699A	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-209	-2 750	-2 000
45004699B	Ostot tilikauden aikana	-209	-2 750	-2 000
47004799	Avustukset	-850	-1 400	-1 400
47004739	Avustukset kotitalouksille	-850	-1 400	-1 400
48004995	Muut toimintakulut	-862	-4 550	-5 200
48004899	Vuokrakulut	-312	-3 350	-4 000
49004995	Muut kulut	-550	-1 200	-1 200
TKATE	TOIMINTAKATE	-154 809	-210 943	-226 000

Tili	Tilin nimi	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026
4NTA610	Varhaiskasvatus			
TTUOTOT	TOIMINTATUOTOT	141 224	79 889	76 704
30003199	Myyntituotot/Liikevaihto	20 269	11 389	32 704
32003299	Maksutuotot	64 711	55 000	30 500
33003399	Tuet ja avustukset	55 951	13 500	13 500
34003559	Muut toimintatuotot	293		
35003559	Muut tuotot	293		
TKULUT	TOIMINTAKULUT	-3 642 484	-3 676 877	-3 922 304
40004299	Henkilöstökulut	-2 833 327	-2 838 813	-3 197 128
40004099	Palkat ja palkkiot	-2 267 195	-2 292 689	-2 569 822
41004229	Henkilösivukulut	-566 131	-546 124	-627 306
41004149	Eläkekulut	-505 924	-466 961	-526 512
41504229	Muut henkilösivukulut	-60 208	-79 163	-100 794
43004499	Palvelujen ostot	-505 191	-525 064	-447 326
43004339	Asiakaspalvelujen ostot	-15 998	-23 000	-23 000
43404499	Muiden palvelujen ostot	-489 192	-502 064	-424 326
45004699A	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-21 907	-32 300	-29 800
45004699B	Ostot tilikauden aikana	-21 907	-32 300	-29 800
47004799	Avustukset	-253 166	-253 000	-219 250
47004739	Avustukset kotitalouksille	-253 166	-253 000	-219 250
48004995	Muut toimintakulut	-28 895	-27 700	-28 800
48004899	Vuokrakulut	-19 319	-21 200	-22 300
49004995	Muut kulut	-9 576	-6 500	-6 500
TKATE	TOIMINTAKATE	-3 501 261	-3 596 988	-3 845 600
VKATE	VUOSIKATE	-3 501 261	-3 596 988	-3 845 600
70007299	Poistot ja arvonalentumiset	-8 759		
71007199	Suunnitelman mukaiset poistot	-8 759		
TTULOS	Tilikauden tulos	-3 510 020	-3 596 988	-3 845 600
8800	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3 525 309	-3 596 988	-3 845 600

Tili	Tilin nimi	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026
4NTA620	- Perusopetus			
TTUOTOT	TOIMINTATUOTOT	215 548	199 902	186 941
30003199	Myyntituotot/Liikevaihto	65 738	55 008	49 469
32003299	Maksutuotot	22 980	15 200	16 000
33003399	Tuet ja avustukset	123 355	128 994	121 072
34003559	Muut toimintatuotot	3 476	700	400
35003559	Muut tuotot	3 476	700	400
TKULUT	TOIMINTAKULUT	-7 388 292	-7 614 892	-7 455 344
40004299	Henkilöstökulut	-4 579 055	-4 670 590	-4 714 218
40004099	Palkat ja palkkiot	-3 662 083	-3 769 621	-3 771 579
41004229	Henkilösivukulut	-916 972	-900 969	-942 639
41004149	Eläkekulut	-818 467	-772 057	-795 165
41504229	Muut henkilösivukulut	-98 505	-128 912	-147 474
43004499	Palvelujen ostot	-2 495 279	-2 522 008	-2 407 279
43004339	Asiakaspalvelujen ostot	-208 563	-186 061	-137 105
43404499	Muiden palvelujen ostot	-2 286 715	-2 335 947	-2 270 174
45004699A	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-165 117	-234 865	-155 548
45004699B	Ostot tilikauden aikana	-165 117	-234 865	-155 548
47004799	Avustukset	-64	-800	-500
47004739	Avustukset kotitalouksille	-64	-800	-500
48004995	Muut toimintakulut	-148 777	-186 629	-177 800
48004899	Vuokrakulut	-172 827	-185 129	-171 300
49004995	Muut kulut	24 051	-1 500	-6 500
TKATE	TOIMINTAKATE	-7 172 744	-7 414 990	-7 268 403
VKATE	VUOSIKATE	-7 172 744	-7 414 990	-7 268 403
70007299	Poistot ja arvonalentumiset	-43 500		
71007199	Suunnitelman mukaiset poistot	-43 500		
TTULOS	Tilikauden tulos	-7 216 243	-7 414 990	-7 268 403
8800	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-7 237 379	-7 414 990	-7 268 403

Tili	Tilin nimi	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026
4NTA630	- Lukio-opetus			
TTUOTOT	TOIMINTATUOTOT	27 065	20 305	7 050
30003199	Myyntituotot/Liikevaihto	3 283	1 500	1 500
32003299	Maksutuotot	12 082	3 000	4 000
33003399	Tuet ja avustukset	11 160	14 255	500
34003559	Muut toimintatuotot	540	1 550	1 050
34003499	Vuokratuotot	540	50	50
35003559	Muut tuotot		1 500	1 000
TKULUT	TOIMINTAKULUT	-1 064 086	-1 153 207	-1 164 948
40004299	Henkilöstökulut	-856 851	-910 585	-939 906
40004099	Palkat ja palkkiot	-691 200	-739 429	-757 957
41004229	Henkilösivukulut	-165 651	-171 156	-181 949
41004149	Eläkekulut	-147 614	-145 816	-152 484
41504229	Muut henkilösivukulut	-18 037	-25 339	-29 465
43004499	Palvelujen ostot	-134 953	-166 522	-145 862
43404499	Muiden palvelujen ostot	-134 953	-166 522	-145 862
45004699A	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-33 796	-35 230	-36 880
45004699B	Ostot tilikauden aikana	-33 796	-35 230	-36 880
47004799	Avustukset		-200	-200
47004739	Avustukset kotitalouksille		-200	-200
48004995	Muut toimintakulut	-38 485	-40 670	-42 100
48004899	Vuokrakulut	-32 698	-39 220	-39 900
49004995	Muut kulut	-5 787	-1 450	-2 200
TKATE	TOIMINTAKATE	-1 037 021	-1 132 902	-1 157 898
VKATE	VUOSIKATE	-1 037 021	-1 132 902	-1 157 898
70007299	Poistot ja arvonalentumiset	-524		
71007199	Suunnitelman mukaiset poistot	-524		
TTULOS	Tilikauden tulos	-1 037 544	-1 132 902	-1 157 898
8800	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 040 917	-1 132 902	-1 157 898

Tili	Tilin nimi	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026
4NTA640	Kansalaisopisto			
TKULUT	TOIMINTAKULUT	-168 313	-99 000	-150 000
43004499	Palvelujen ostot	-168 313	-99 000	-150 000
43004339	Asiakaspalvelujen ostot	-168 274	-99 000	-150 000
43404499	Muiden palvelujen ostot	-38		
TKATE	TOIMINTAKATE	-168 313	-99 000	-150 000

Tili	Tilin nimi	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026
4NTA660	Musiikkiopisto			
TTUOTOT	TOIMINTATUOTOT	287 356	246 430	247 430
30003199	Myyntituotot/Liikevaihto	149 453	86 430	97 430
32003299	Maksutuotot	126 188	140 000	120 000
33003399	Tuet ja avustukset	10 543	20 000	30 000
34003559	Muut toimintatuotot	1 172		
35003559	Muut tuotot	1 172		
TKULUT	TOIMINTAKULUT	-1 078 538	-1 100 151	-1 073 891
40004299	Henkilöstökulut	-912 813	-934 008	-880 818
40004099	Palkat ja palkkiot	-733 612	-747 829	-704 789
41004229	Henkilösivukulut	-179 201	-186 180	-176 029
41004149	Eläkekulut	-159 615	-159 060	-148 489
41504229	Muut henkilösivukulut	-19 585	-27 119	-27 540
43004499	Palvelujen ostot	-60 459	-66 605	-97 735
43004339	Asiakaspalvelujen ostot	-57	-880	-880
43404499	Muiden palvelujen ostot	-60 401	-65 725	-96 855
45004699A	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-28 178	-13 310	-9 710
45004699B	Ostot tilikauden aikana	-28 178	-13 310	-9 710
48004995	Muut toimintakulut	-77 087	-86 228	-85 628
48004899	Vuokrakulut	-72 438	-82 628	-82 628
49004995	Muut kulut	-4 650	-3 600	-3 000
TKATE	TOIMINTAKATE	-791 182	-853 721	-826 461
60006999	Rahoitustuotot ja -kulut	-4		
61006199	Muut rahoitustuotot	-4		
VKATE	VUOSIKATE	-791 186	-853 721	-826 461
TTULOS	Tilikauden tulos	-791 186	-853 721	-826 461
8800	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-798 520	-853 721	-826 461

Tili	Tilin nimi	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026
4NTA670 -	Nuorisopalvelut			
TTUOTOT	TOIMINTATUOTOT	154 533	118 300	100 800
30003199	Myyntituotot/Liikevaihto	1 929	2 800	1 800
32003299	Maksutuotot	3 029	500	500
33003399	Tuet ja avustukset	149 574	115 000	98 500
TKULUT	TOIMINTAKULUT	-461 356	-522 971	-520 409
40004299	Henkilöstökulut	-381 365	-408 366	-410 093
40004099	Palkat ja palkkiot	-308 076	-331 161	-330 042
41004229	Henkilösivukulut	-73 289	-77 205	-80 051
41004149	Eläkekulut	-65 414	-65 880	-67 244
41504229	Muut henkilösivukulut	-7 876	-11 325	-12 807
43004499	Palvelujen ostot	-34 086	-43 417	-39 828
43004339	Asiakaspalvelujen ostot		-2 000	-1 500
43404499	Muiden palvelujen ostot	-34 086	-41 417	-38 328
45004699A	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-26 710	-39 050	-38 600
45004699B	Ostot tilikauden aikana	-26 710	-39 050	-38 600
47004799	Avustukset	-10 493	-19 560	-19 560
47004739	Avustukset kotitalouksille	-414	-4 000	-4 000
47424799	Avustukset yhteisöille	-10 079	-15 560	-15 560
48004995	Muut toimintakulut	-8 702	-12 578	-12 328
48004899	Vuokrakulut	-6 801	-11 330	-11 080
49004995	Muut kulut	-1 901	-1 248	-1 248
TKATE	TOIMINTAKATE	-306 824	-404 671	-419 609
VKATE	VUOSIKATE	-306 824	-404 671	-419 609
70007299	Poistot ja arvonalentumiset	-1 427		
71007199	Suunnitelman mukaiset poistot	-1 427		
TTULOS	Tilikauden tulos	-308 251	-404 671	-419 609
8800	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-311 901	-404 671	-419 609

Tili	Tilin nimi	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026
4NTA695 -	TaitoTehdas			
TKULUT	TOIMINTAKULUT	-34 102	-33 864	-37 935
40004299	Henkilöstökulut	-21 518	-19 846	-20 403
40004099	Palkat ja palkkiot	-17 996	-16 518	-16 852
41004229	Henkilösivukulut	-3 522	-3 328	-3 551
41004149	Eläkekulut	-3 037	-2 762	-2 897
41504229	Muut henkilösivukulut	-485	-566	-654
43004499	Palvelujen ostot	-1 519	-1 658	-5 172
43404499	Muiden palvelujen ostot	-1 519	-1 658	-5 172
45004699A	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 705	-3 000	-3 000
45004699B	Ostot tilikauden aikana	-1 705	-3 000	-3 000
48004995	Muut toimintakulut	-9 360	-9 360	-9 360
48004899	Vuokrakulut	-9 360	-9 360	-9 360
TKATE	TOIMINTAKATE	-34 102	-33 864	-37 935

Kasvun ja oppimisen palvelualueen strategiset ja toiminnalliset tavoitteet 2026

	Strateginen ta- voite		Toiminnallinen tavoite	Toimenpide, jolla tavoitteeseen vaikutetaan
1	Kestävä kau- punki	1.5 1.6	Pitkän aikavälin talouden tasapaino Fiksu omistaminen	Palvelualueella tarkastellaan sen käytössä ole- vien kiinteistöjen tarvetta pitkällä aikavälillä ikäluokkien koko huomioiden. Kaikki ict- ja av-hankinnat tehdään pääsään- töisesi vuokraamalla.
2	Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen	2.4	Saamme osaajia	Kuhmon positiivisia puolia tuodaan jatkuvasti ja monipuolisesti esille eri kanavissa. Vakituisen

	elinkeinora- kenne	2.6	Yrittäjämönteinen kaupunki	henkilöstön rekrytoinnissa hyödynnetään rekry- tointilisiä. Rekrymessujen ja alumnien vierailujen myötä luodaan kontakteja.
3	Täyttä elämää keskustassa ja kylissä - hyvin- voivat Kuhmo- laiset	3.1 3.3 3.5. 3.6.	Turvallinen ja avoin kaupunki Osalliset ihmiset Monipuoliset ja ajassa elävät har- rastusmahdollisuudet Elämän murroskohdat ja ikä huomi- oidaan	Palvelualueen toiminta on avointa, erilaisiin uh- kiin varaudutaan ja suunnitelmista tiedotetaan. Kaikenikäisille kuntalaisille tarjotaan tilaisuuksia osallistua heitä koskevan toiminnan suunnitte- luun ja toteutukseen. Lasten parlamentin toi- minta vakiinnutetaan. Musiikkiopiston sekä Kuhmon ja Sotkamon pe- rusopetuksen yhteistyötä tiivistetään Harrastusmahdollisuudet säilyvät monipuolisina ja vetovoimaisina. Koulun kerhotoiminta pide- tään monipuolisena ja lasten ja nuorten toiveita kysytään. Suunnitelmat tukevat ikätasoisia ja hyvinvointi- vajeet huomioivia toimenpiteitä
4	Tunnettu ja ver- kostoitunut kau- punki	4.2 4.5	Luotettava yhteistyökumppani Kuhmo tarjoaa lapsille ja nuorille kansainvälisyyskokemuksia	Verkostoissa ja yhdyspinnoilla toimitaan avoi- mesti ja tietoon perustuen Jokaisella palvelualueen yksiköllä on kansainvä- listä toimintaa yksikölle sopivassa muodossa. Lu- kuvuosittain huomioidaan mm. Euroopan kiel- ten päivä. Hankerahalla on vuonna 2025 laadittu varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kansain- välisyysuunnitelma, jota lähdetään toteutta- maan soveltuvin osin vuonna 2026. Kansainväli- syys vahvistuu myös lukiossa opiskelevien ulko- maalaisten opiskelijoiden myötä. Varhaiskasva- tuksessa ja perusopetuksessa suomi toisena kie- lenä (S2) olevien lasten ja nuorten määrä kasvaa ja eri kulttuurien kohtaamista tapahtuu päivit- tään.
5	Inhimillinen ke- hitys on mah- dollista kaikille	5.1 5.2 5.3	Kannustava varhaiskasvatus Yhteisöllinen ja turvallinen perus- opetus Vetovoimainen oma lukio	Varhaiskasvatuksessa järjestetään lapsen var- hainen tuki inklusiivisesti. Varhaiskasvatuk- sessa tuetaan Huomaa Hyvä! -tutor toimintaa jokaisessa yksikössä. Henkilöstön työhyvinvoin- tia vahvistetaan koko varhaiskasvatuksen tyhy- ttiimin luoman vuosikellon avulla. Oppilaiden osallisuuden vahvistaminen ja yhtei- set tapahtumat. Kiusaamisen ennaltaehkäisy ja siihen puuttuminen. Tunne- ja vuorovaikutustai- tojen vahvistaminen. Lukio pitää markkinointimateriaalinsa houkut- televana sekä järjestää opiskelijoilleen arkea pi- ristäviä, mielenkiintoisia tapahtumia, joista viestitään eri kanavilla.

		5.4	Ammattiin voi opiskella Kuhmossa	Palvelualue tekee yhteistyötä ammatillisen koulutuksen järjestäjien sekä Kuhmon yrittäjien kanssa, jotta ammatillinen perustutkinto tai sen osia olisi mahdollista suorittaa Kuhmossa.
		5.5.	Laadukkaat elinikäisen oppimisen palvelut ja taiteen perusopetus	Musiikkiopiston oppilaita kannustetaan jatkamaan opintojaan päättötodistukseen asti. Kannustus on oppilaiden yhteisöllisyyden sekä sisäisen motivaation vahvistamista. Tarjotaan kuntalaisille mahdollisuuksia oppimiseen ikäriippumattomasti
6	Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö	6.1	Hyvä palveluasenne	Kaikkia asiakkaita, niin oman organisaation sisä- kuin ulkopuolisiakin, palvelee hyvin.
		6.5	Yhteisöllinen, muutosjoustava ja yhdessä onnistumisia juhliva työyhteisö	Työyhteisöissä on lupa kokeilla uutta epäonnistumisia pelkäämättä.

Kasvun ja oppimisen palvelualueen toiminta vuonna 2026

Kasvun ja oppimisen palvelualueella kehitetään kaupungin strategian mukaisesti paikkakunnan vahvuuksia korostaen, asiakaslähtöisestä näkökulmasta, yhdessä pohtien ja verkostoissa työskennellen.

Palvelualueen eri yksiköiden välisellä yhteistyöllä etsitään uusia toimintamalleja palveluiden tuottamiseen.

Rekrytointi- ja työvoiminnan haasteisiin pyritään vastaamaan kehittämällä toimintatapoja ja hyvistä käytänteistä tiedottaen. Lasten ja nuorten hyvinvointiin panostetaan.

Hyvinvointityö

Hyvinvointityön koordinointiin kuuluu mm. hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman laatiminen, tilastointi ja raportointi sekä hyvinvointikertomuksen kokoaminen. Hyvinvointikoordinaattorin (aiemmin hyvinvointiaktivaattori) tehtäväkuvaan on liitetty myös ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilön tehtävät sekä tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnittelu. Hyvinvointikoordinaattori tukee asiantuntijuudellaan myös liikunnan kehittämistyötä.

Keskeinen osa hyvinvointityötä on terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen yhteistyössä eri sektorien kanssa. Hyvinvointityötä tehdään paikallisissa, alueellisissa ja valtakunnallisissa verkostoissa. Yhdyspintatyö Kainuun hyvinvointialueen kanssa on tiivistä mm. Kainuun alueellisessa hytety-ryhmässä, perhekeskustiimissä ja ravitsemusterveyden edistämisen ryhmissä on Kuhmon kaupungin edustus.

Vuoden 2026 keskeisimpiä hyvinvointityön tehtäviä ovat kaupunkistrategiaan pohjautuvan laajan hyvinvointisuunnitelman laatiminen valtuustokauden 2029 loppuun saakka, sekä organisaation tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman valmistelutyö. Liikunnan perustoiminnan avustusten muuttaminen kestävä kehityksen sopimuksiksi alkuvuodesta 2026 sisältyy hyvinvointityöhön.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen maksutuottojen osuus pienenee mahdollisesti. Uusi indeksitarkastus tulee voimaan elokuussa 2026. Varhaiskasvatuksen palveluita kehitetään ja toiminnan tarkastelussa huomioidaan aktiivisesti lasten syntyvyys ja muutoliikenne. Laadun kehittämistä arvioidaan KARVI:n Valssi työkalun avulla ja arviointia toteutetaan asiakaspalautteen tuoman tiedon perusteella. Varhaiskasvatuksen palveluihin hakeutuu enemmän pieniä 1v. ikäisiä lapsia, joka lisää pienten lasten varhaiskasvatuksen järjestämisen tarvittavia paikkoja. Perhepäivähoitoon tulevia varhaiskasvatushakemusten määrä on vähentynyt. Varhaiskasvatuksen maksuttomuudesta on käyty keskustelua ja suunnitelma siirtymisestä maksuttomaan varhaiskasvatukseen on kuitenkin vielä avoin.

Lasten oppimisen ja kasvun tukeen kiinnitetään huomiota ja resursoidaan tarvittavat tukitoimet lapsen edun ensisijaisuuden mukaisesti. Oppimisen ja kasvun tuen muodot kirjataan viranhaltijapäätöksiin ja ne avataan tarkemmin lapsen omaan varhaiskasvatussuunnitelmaan.

Varhaiskasvatuksessa toimii Huomaa Hyvä! -tutoreita ja heidän toimintaansa kehitetään aktiivisesti.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön työhyvinvointia tuetaan päiväkotien omien tyhy -yhdyshenkilöiden avulla ja koko varhaiskasvatuksen yhteinen työhyvinvointitiimi toimii varhaiskasvatuksen kehittäjänä työhyvinvoinnin osalta.

Lukiokoulutus

Kuhmon yhteislukio on laadukas ja tarjoaa monipuolisen opintotarjottimen. Yleislinjan lisäksi lukiossa voi opiskella musiikkilinjalla. Paikallisina valinnaisina opintoina opiskelijat voivat suorittaa mm. turvallisuusopintoja, joihin sisältyy mm. Suomen turvallisuuspolitiikan opintoja, tutustumista pelastuslaitokseen, stressinhallintaa, eräopintoja, suunnistusta ja ensiaputaitoja.

Toiminnassa huomioidaan maksuttoman toisen asteen koulutuksen vaatimukset, jotka elokuusta 2023 alkaen ovat koskeneet kaikkia Suomessa vakituisesti asuvia alle 18-vuotiaina lukio-opinnot aloittaneita nuoria.

Lukio hyväksyy opiskelijoiksi myös ulkomailta tulevia nuoria, mikäli heidän kielitaitonsa on riittävä lukio-opintoihin.

Lukiolaiset opiskelevat pääsääntöisesti Tuupalan kivikouluun ja kaupungin kirjastoon remontoituissa tiloissa. Musiikin opetus siirtyy alkuvuodesta 2026 entisestä lukiorakennuksesta uuteen Tuupalan pihapiirissä olevaan puusiipeen. Kuvataiteen opetus uusiin tiloihin siirtyi jo loppuvuodesta 2025.

Verkostoitumista jatketaan sekä kotimaassa että ulkomailla ja turvallisuusopintoihin liittyviä käytänteitä vahvistetaan ja kehitetään.

Lukiossa työskennellään nuorten hyvinvoinnin ja tulevaisuudenuskon vahvistamiseksi. Tavoitteena on vastuuntuntoiset ja hyvinvoivat, kotiseudustaan ylpeät nuoret, jotka lähtevät jatkamaan opintojaan lukion jälkeen.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelujen tehtävänä on tuottaa hyvinvointipalveluja kohderyhmälleen. Toimenpiteinä ovat mm. kerho- ja päiväleiritoiminta, tapahtumat, retket ja Nuorisopassi -mobiilisovellus. Nuorisopassilla madalletaan lasten ja nuorten mahdollisuutta käydä tutustumassa erilaisiin harrasteisiin.

Etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa tuen tarpeessa olevat nuoret ja auttaa heitä sellaisiin palveluihin ja tuen piireihin, joilla edistetään nuorten kasvua, itsenäistymistä, osallisuutta ja muuta elämänhallintaa sekä pääsyä koulutukseen ja työmarkkinoille.

Nuorten työpajatoiminnassa, Ankkuri-valmennuksessa, toteutetaan yksilö-, ryhmä- ja työvalmennusta elämänhallinnan lisäämiseen, koulutukseen valmistavaa valmennusta sekä muita työllisyyttä lisääviä toimenpiteitä, kuten valmennusta sisältävää työkokeilua ja nuorten työelämävalmennusta. Ankkuri-valmennuksessa nuorilla on mahdollisuus kehittää ammatillista osaamistaan tekemällä työtehtäviä, jotka on opinnollistettu ja oppimisympäristöt tunnistettu ammatillisten opettajien toimesta.

Kuljetussuunnittelu

Koulukuljetusten suunnittelussa on huomioitu kyläkoulujen lakkauttaminen 1.8.2025 alkaen. Muutoksella on vaikutusta varsinkin iltapäivien koulukuljetuksiin. Koulukuljetusten kustannukset ovat suunnilleen samalla tasolla kuin edellisvuonna.

Toisen asteen maksuttomuus ei velvoita järjestämään lukion ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoille koulukuljetusta. Koulukuljetus on kuitenkin mahdollista, jos olemassa olevilla perusopetuksen oppilaiden kuljetuksissa on tilaa ja sillä ei ole vaikutuksia matkan pituuteen tai aikatauluun.

Kaupunki on mukana hankkeessa, jossa selvitetään Kajaanin lentoaseman ja matkakeskuksen liityntäliikenteen pilotointivaihtoehtoja ja niiden toteutusmahdollisuuksia Kainuussa. Tavoitteena mahdollistaa matkakettujen jatkaminen lentokentältä kuntiin.

Perusopetus

Perusopetuksen tehtävänä on antaa tukeva pohja elämää ja tulevia jatko-opintoja ajatellen. Opetusryhmien koot pyritään pitämään maltillisina, jotta laadukasta ja opetussuunnitelman mukaista opetusta voidaan toteuttaa. Henkilöstömäärää kasvattaa OKM:n ja OPH:n erityisavustusten avulla palkattavan henkilöstön määrä. Koko kouluyhteisön hyvinvointiin kiinnitetään erityistä huomiota, ja yhteisöllisyyttä ja osallisuutta pyritään vahvistamaan. Lukuvuosittain laaditaan Hyvinvoiva koulu- toimintasuunnitelma, johon kirjataan tavoitteet ja toimenpiteet sekä oppilaiden että henkilöstön osalta. Perusopetuksen henkilöstöä on koulutettu Huomaa Hyvä! -vahvuusperustaiseen pedagogiseen toimintakulttuuriin. Koulutukseen osallistuvat alkuopettajat ja erityisopettajat. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoittelu osana opetusta ja erillisinä kokonaisuuksina on keskeistä ja tällä pyritään vaikuttamaan myös kiusaamisen vähenemiseen. Työnohjauksella tuetaan henkilöstön jaksamista. Oppilaiden monikulttuurisuus on lisääntynyt ja lisääntyy edelleen. Perusopetukseen valmistavan opetuksen määrää on lisättävä jatkossa. Opetuksen digitalisaation kehittämisen myötä leasing-laitteiden määrää tarkastellaan vastaamaan päivitettyä suunnitelmaa.

Lentuan ja Hietaperän kyläkoulujen toiminta on loppunut 31.7.2025 ja kaikki perusopetuksen oppilaat opiskelevat Tuupalan yhtenäiskoulussa. Oppimisen tuen uudistus on tullut voimaan 1.8.2025 ja sen vaikutuksia on huomioitu taloussuunnittelussa vuodelle 2026. Tuntijakouudistus on lisännyt 1.8.2025 alkaen opetusta vuosiluokilla 1, 2, 5 ja 6 yhden vuosiviikkotunnin verran/luokka.

Musiikkiopisto

Kuhmon musiikkiopisto järjestää taiteen perusopetusta laajan oppimäärän mukaan musiikissa ja yleisen oppimäärän mukaan tanssissa. Musiikin opetusta myydään ostopalveluna Sotkamon kunnalle.

Opetusta säätelee laki taiteen perusopetuksesta. Toimintaa ohjaavat Opetushallituksen laatimat opetussuunnitelman perusteet sekä oppilaitoksen oma opetussuunnitelma. Opetus on tavoitteellista opetusta, jonka päätteeksi oppilaalle myönnetään taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus. Musiikkiopistossa annettavan opetuksen tulee antaa valmiudet alan jatko-opintoihin.

Musiikkiopistossa annettava opetus antaa opiskelijoilleen musiikista ja tanssista voimavaran, joka on tärkeä osa hyvää elämää.

Kuhmo-talo on musiikkiopiston koti. Tämän lisäksi musiikkiopistolla on -kuusi muuta opetuspiirittä. Vuonna 2026 tärkeitä asioita on varhaisiän musiikkikasvatukseen eli muskariin osallistuvien perheiden määrän kasvattaminen Kuhmossa ja Sotkamossa, tanssinopiskelijoiden määrän kasvattaminen Kuhmossa sekä kesämuusikoiden kauden toteuttaminen Kuhmossa ja Sotkamossa. Yhteisötoito ja sen ympärille muotoutuva yhteisöllisyys on tärkeässä asemassa kamarimusiikin pääkaupungissa.

Musiikkiopisto jatkaa kansallisen ja kansainvälisen yhteistyöverkoston luomista.

Kansalaisopisto

Kansalaisopiston toimintaa järjestetään kuntalaisten toiveita kuunnellen, tavoitteena on järjestää opetusta noin 5900 tuntia vuodessa. Kansalaisopiston ja kaupungin eri yksiköiden yhteistyötä tarkastellaan, tavoitteena on järjestää kaupungin tarjoamat palvelut kaiken ikäisille kuntalaisille mahdollisimman tehokkaasti ja tarjota heille monipuoliset harastusmahdollisuudet.

Kasvun ja oppimisen palvelualueen kärkitoimenpiteet 2026

Numero	Toimenpiteet
1.5	Palvelualueella tarkastellaan sen käytössä olevien kiinteistöjen tarvetta pitkällä aikavälillä ikäluokkien koko huomioiden.

1.6	Kaikki ict- ja av-hankinnat tehdään pääsääntöisesti vuokraamalla.
2.4	Kuhmon positiivisia puolia tuodaan jatkuvasti ja monipuolisesti esille eri kanavissa. Vakituisten henkilöstön rekrytoinnissa hyödynnetään rekrytointilisää.
2.6	Rekrymessujen ja alumnien vierailujen myötä luodaan kontakteja.
3.1	Palvelualueen toiminta on avointa, erilaisiin uhkiin varaudutaan ja suunnitelmista tiedotetaan.
3.3	Laajassa hyvinvointisuunnittelussa huomioidaan arjen turvallisuutta tukevat tavoitteet ja toimenpiteet.
	Kaikenikäisille kuntalaisille tarjotaan tilaisuuksia osallistua heitä koskevan toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. Lasten parlamentti kokoontuu suunnitelman mukaisesti.
	Musiikkiopiston sekä Kuhmon ja Sotkamon perusopetuksen yhteistyötä tiivistetään
3.5.	Yhdistystoiminnan avustusjärjestelmää kehitetään kestävä kehityksen periaatteita noudattaen. Koulun ja nuorisopalvelujen kerhotoiminta, sekä musiikkiopiston ja kansalaisopiston kurssit tarjoavat monipuolisia ja edullisia harrastemahdollisuuksia.
	Laajassa hyvinvointisuunnittelussa huomioidaan elinkaarimallin mukaisesti eri väestöryhmät tavoitteena tukea hyvinvointia ja kaupungin elinvoimaa.
3.6	
4.2.	Hyvinvointityötä tehdään laaja-alaisesti verkostoissa ja yhdyspinnoilla.
4.5	Jokaisella palvelualueen yksiköllä on kansainvälistä toimintaa yksikölle sopivassa muodossa. Kansainvälisyysuunnitelman toteuttaminen soveltuvin osin. Kansainvälisyys vahvistuu myös lukiossa opiskelevien ulkomaalaisten opiskelijoiden myötä. Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa kansainvälisyyskasvatus vahvistaa erilaisten kielten ja kulttuurien tunnettavuutta ja niiden hahmottamista rikkautena.
5.1	Varhaiskasvatuksessa järjestetään lapsen varhainen tuki inklusiivisesti. Varhaiskasvatuksessa vahvistetaan Huomaa Hyvä! -tutor toimintaa jokaisessa yksikössä. Henkilöstön työhyvinvointia vahvistetaan koko varhaiskasvatuksen tyhy-tiimin avulla.
5.3	Lukion markkinointia monella kanavalla ja lähikunnissa vierailemalla. Lukion saavutuksista ja mielenkiintoisista tapahtumista tiedotetaan aktiivisesti.
5.4	Palvelualue tekee yhteistyötä ammatillisen koulutuksen järjestäjien sekä Kuhmon yrittäjien kanssa, jotta ammatillinen perustutkinto tai sen osia olisi mahdollista suorittaa Kuhmossa.
	Musiikkiopiston oppilaita kannustetaan jatkamaan opintojaan päättötodistukseen asti. Kannustus on oppilaiden yhteisöllisyyden sekä sisäisen motivaation vahvistamista.
5.5	Kansalaisopisto mahdollistaa elinikäisen oppimisen monipuolisella tarjonnallaan.
6.1	Kaikkia asiakkaita, niin oman organisaation sisä- kuin ulkopuolisiakin, palvelee hyvin.
6.4	Työyhteisöissä on lupa kokeilla uutta epäonnistumisia pelkäämättä.

Kasvun ja oppimisen palvelualueen mittarit ja informatiiviset tunnusluvut

Tehokkuusmittarit	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Päiväkotipaikka, nettomenot €/päivä *	64,40	74,28	85,25	107,41	111,50			
Perusopetuksen opetuspalvelut nettomenot €/oppilas ¹	6 580	7 224	8 239	8 684	8 713	9254		
Perusopetuksen ateriapalvelut ja koulukuljetukset huomioitu, nettomenot e/oppilas **			11 486	12 240	12 588	13531		

Lukion opetuspalvelut, nettomenot €/opiskelija ²	8 528	8 398	9 110	10 121	10 993	12736		
Lukion ateriapalvelut huomioituna, nettomenot e/opiskelija ***			9 616	10 691	11588	13380		
Musiikkiopiston nettomenot €/oppilas	1 704	1 869	1 823	1 536	2 053			
Sivistyspalveluiden nettomenot, €/as	1 303	1 633	1 569	1 879	1 977	1968		
Hyte-kerroin Kuhmo, 1000 €	148,2	162,6	164,6	152,5		170	170	175

* Varhaiskasvatuksen nettomenot lasketaan seuraavasti: Päiväkotikohtaiset lasten läsnäolomäärät jaetaan päiväkodin toimintakatteella. Lopullinen nettomeno/päivä lasketaan kolmen päiväkodin ja perhepäivähoidon lukujen keskiarvolla.

1) Perusopetuksen opetuspalveluiden nettomenot on laskettu seuraavasti -->toiminto 310 (opetus = opettamisen ja opiskelumateriaalien kustannukset) -->toimintakate -->jaetaan tilastointipäivän 20.9. oppilas/opiskelijamäärällä

Perusopetuksen oppilasmäärä pienenee kokonaisuutena johtuen ikäluokkien pienenemisestä. Koulukuljetuskulujen kasvu vaikuttaa osaltaan nettomenoihin/oppilas ja vaikka oppilasmäärä vähenee, opetusryhmien määrä ei vielä lähde laskuun (mm. rinnakkaisluokkia ja jaettuja opetusryhmiä tarvitaan edelleen). Vuoden 2025 elokuussa kyläkoulujen oppilaat siirtyvät Tuupalaan ja tämän vuoksi joillekin luokka-asteille on muodostettava kolmas rinnakkaisluokka.

2) Lukiokoulutuksen opetuspalveluiden nettomenot on laskettu seuraavasti -->toiminto 310 (opetus = opettamisen ja opiskelumateriaalien kustannukset) -->toimintakate -->jaetaan tilastointipäivän 20.9. oppilas/opiskelijamäärällä

Maksuton toisen asteen koulutus kasvattaa lukion opiskelijakohtaisia kustannuksia, mutta tasaantuu hieman vuoden 2025 syksystä lähtien, koska kierrätettävä oppimateriaali on nyt hankittu ja jatkossa tarvitaan vain lisätilauksia tai uudistamisia kirjasarjoihin. Vuoden 2022 laskennallinen valtionosuus/nuorisoasteen opiskelija oli 10.314,59 € ja vuonna 2023 se oli 10 789,21 € ja vuonna 2024 laskennallinen valtionosuus/nuorisoasteen opiskelija oli 10.980,79 €. Vuoden 2025 laskennallinen valtionosuus/nuorisoasteen opiskelija on 11.833,77 euroa. Vuoden 2026 laskennallinen yksikköhinta ei vielä tiedossa.

3) Musiikkiopiston laskennallinen valtionosuuden yksikköhinta vuodelle 2026 on 96,41 euroa.

Sivistyspalveluiden nettomenoissa on huomioitu kaikki toiminnot ja luku on saatu jakamalla toimintakulut edellisvuoden viimeisen päivän asukasmäärällä.

Seuraavan taulukon kommentit:

1 Palvelualueen hankkeet kasvattavat pääsääntöisesti henkilöstömäärää, mutta henkilöstökulujen omavastuuosuus on matala. Musiikkiopiston kesätyöntekijät eivät sisälly tässä taulukossa henkilöstölukuihin.

3 Musiikkiopiston oppilaista noin 30 % asuu Sotkamossa. Vuonna 2021 opiskelijan kaikki suoritukset on huomioitu taiteen perusopetuksessa olevien oppilaiden määrässä (brutto-opiskelijat), mutta muina vuosina luku kertoo vain opiskelijoiden määrän (netto-opiskelijat).

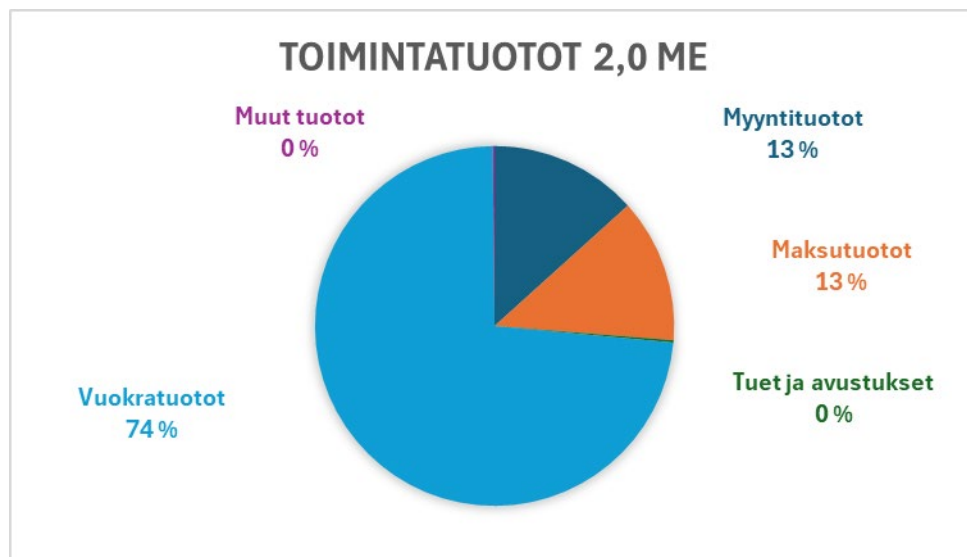
4 Brutto-opiskelijamäärä = kursseille ilmoittautumiset yhteensä, netto-opiskelijamäärä = kansalaisopiston opiskelijamäärä henkilöinä.

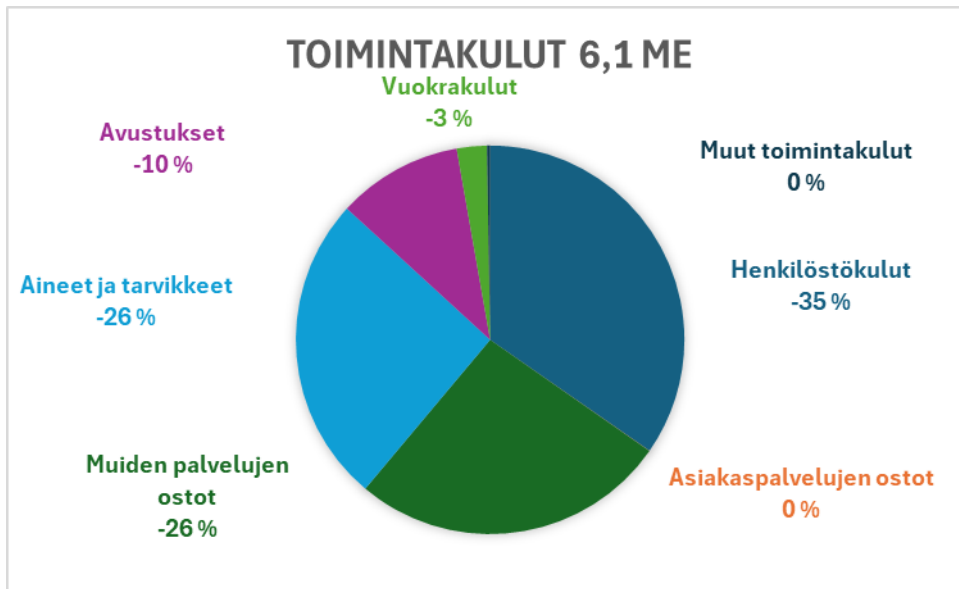
Informatiiviset tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä	198	275	230	129	136	120	100	100	90
Esiopetuksessa olevien lasten määrä	46	51	47	45	36	36	34	31	41
Perusopetuksessa olevien oppilaiden määrä 20.9. tilastointipäivän mukaan (kyläkoulujen esioppilaat sisältyvät lukiuihin 2020-2024)	637	627	610	564	544	544	479	447	422
Lukiokoulutuksessa opiskelevien määrä 20.9. tilastointipäivän mukaan (ilman aine- ja aikuisopiskelijoita)	76	70	77	84	79	79	73	70	70
Palvelualueen henkilöstön määrä, nuorisopalveluissa laskettu ainoastaan ohjaushenkilöstön määrä ¹	174,5	190	181,67	189	182	175	173		
Nuorten työpajatoiminnalle annetun palautteen keskiarvo (asteikko 1-5)	4,2	4,4	4,2	4,3	4,4	>4	>4		
Nuoret ovat kokeneet saavansa apua ja tukea etsivältä nuorisotyöltä, asteikko 1 - 5	4,3	4,4	4,4	4,3	4,5	>4	>4		
Nuorisotyössä sosiaalista vahvistumista kokeneiden osuus, %	93	92	78	85	94	>80	>80		
Syrjäytymisriskissä olevien 15-28 -vuotiaiden osuus (%) ikäluokasta *		16,8 %	16,7 %	15 %	luku julk. Joulukuussa 2025				
Taiteen perusopetuksessa olevien oppilaiden määrä ³	330	423	347	371	373				
Kansalaisopiston opiskelijamäärä ⁴ brutto	1629	1113	1219	1381	2187	1500	1500		
netto	693	637	732	785	758	790	790		
Palvelualueen henkilömäärä, HTV	167,22	173,3	180,43	174,07	164,59				
TEA-viisari Kuhmon kaikki sektorit KA		68	72	71	73		75	76	
TEA-viisari perusopetus	70	59	59	59	59		62	62	
TEA-viisari lukiokoulutus	73	73	72	72	71		73	73	

4.5 Kaupunkiympäristön palvelualue

Talous

Tili	Tilin nimi	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026
4NLT70	Tekniset palvelut			
TTUOTOT	TOIMINTATUOTOT	3 010 483	2 784 335	1 966 371
30003199	Myyntituotot/Liikevaihto	334 719	107 800	262 042
32003299	Maksutuotot	251 241	263 200	254 500
33003399	Tuet ja avustukset	60 524	8 200	4 200
34003559	Muut toimintatuotot	2 363 999	2 405 135	1 445 629
34003499	Vuokratuotot	2 353 666	2 384 487	1 442 229
35003559	Muut tuotot	10 333	20 648	3 400
37003799	VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	286 633		
TKULUT	TOIMINTAKULUT	-7 294 767	-6 473 037	-6 108 566
40004299	Henkilöstökulut	-2 432 810	-2 193 532	-2 118 248
40004099	Palkat ja palkkiot	-1 966 766	-1 771 147	-1 696 457
41004229	Henkilösivukulut	-466 044	-422 385	-421 791
41004149	Eläkekulut	-405 833	-361 586	-355 969
41504229	Muut henkilösivukulut	-60 211	-60 799	-65 822
43004499	Palvelujen ostot	-2 260 704	-1 719 667	-1 614 384
43004339	Asiakaspalvelujen ostot	-600	-2 300	-1 300
43404499	Muiden palvelujen ostot	-2 260 104	-1 717 367	-1 613 084
45004699A	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 810 489	-1 700 915	-1 569 998
45004699B	Ostot tilikauden aikana	-1 810 489	-1 700 915	-1 569 998
47004799	Avustukset	-573 561	-673 500	-637 000
47004739	Avustukset kotitalouksille		-8 000	-8 000
47424799	Avustukset yhteisöille	-573 561	-665 500	-629 000
48004995	Muut toimintakulut	-217 203	-185 423	-168 936
48004899	Vuokrakulut	-186 647	-173 885	-153 548
49004995	Muut kulut	-30 556	-11 538	-15 388
TKATE	TOIMINTAKATE	-3 997 651	-3 688 702	-4 142 195
60006999	Rahoitustuotot ja -kulut	-55		
61006199	Muut rahoitustuotot	-55		
VKATE	VUOSIKATE	-3 997 707	-3 688 702	-4 142 195
70007299	Poistot ja arvonalentumiset	-2 742 698	-2 422 900	-2 305 600
71007199	Suunnitelman mukaiset poistot	-2 256 215	-2 422 900	-2 305 600
72307299	Arvonalentumiset	-486 483		
TTULOS	Tilikauden tulos	-6 740 404	-6 111 602	-6 447 795
8800	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-6 783 596	-6 111 602	-6 447 795





Toimintaympäristö

Kaupunkiympäristön palvelualue muodostuu seuraavista tehtävistä:

- teknisten palveluiden hallinto
- rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu
- kunnallistekniikka
- yksityistiepalvelut
- tilapalvelut (ateria- ja siivouspalvelut sekä tilapalvelut)
- maankäyttö ja mittaus

Kaupunkiympäristön palvelualueen tehtävänä on tuottaa ja ylläpitää taloudellisesti kaupungin tarvitsemat toimitilat sekä turvalliset ja viihtyisät yhdyskuntatekniset palvelut sekä edistää ympäristön viihtyisyyttä, Kuhmon luonnon monimuotoisuuden säilymistä ja kaikkien maankäyttömuotojen sopeuttamista ympäristöön.

Tili	Tilin nimi	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026
4NTA700	Teknisten palveluiden hallinto			
TTUOTOT	TOIMINTATUOTOT	241	400	400
30003199	Myyntituotot/Liikevaihto		200	200
33003399	Tuet ja avustukset	241		
34003559	Muut toimintatuotot		200	200
35003559	Muut tuotot		200	200
TKULUT	TOIMINTAKULUT	-877 579	-121 996	-124 931
40004299	Henkilöstökulut	-97 025	-99 136	-102 331
40004099	Palkat ja palkkiot	-77 822	-79 603	-81 631
41004229	Henkilösivukulut	-19 203	-19 534	-20 700
41004149	Eläkekulut	-17 252	-16 812	-17 534
41504229	Muut henkilösivukulut	-1 951	-2 722	-3 166
43004499	Palvelujen ostot	-779 048	-12 860	-12 600
43404499	Muiden palvelujen ostot	-779 048	-12 860	-12 600
45004699A	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-636	-500	-500
45004699B	Ostot tilikauden aikana	-636	-500	-500
47004799	Avustukset		-8 000	-8 000
47004739	Avustukset kotitalouksille		-8 000	-8 000
48004995	Muut toimintakulut	-870	-1 500	-1 500
48004899	Vuokratulot	-870	-1 200	-1 200
49004995	Muut kulut		-300	-300
TKATE	TOIMINTAKATE	-877 339	-121 596	-124 531

Tili	Tilin nimi	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026
4NTA705 - Rakennusvalvonta ja ympäristö				
TTUOTOT	TOIMINTATUOTOT	78 444	79 500	73 500
30003199	Myyntituotot/Liikevaihto	200	500	500
32003299	Maksutuotot	77 763	79 000	73 000
33003399	Tuet ja avustukset	481		
TKULUT	TOIMINTAKULUT	-177 239	-188 829	-123 323
40004299	Henkilöstökulut	-130 210	-137 439	-77 673
40004099	Palkat ja palkkiot	-105 181	-111 322	-61 103
41004229	Henkilösivukulut	-25 030	-26 117	-16 570
41004149	Eläkekulut	-22 316	-22 310	-14 200
41504229	Muut henkilösivukulut	-2 714	-3 807	-2 370
43004499	Palvelujen ostot	-43 476	-46 190	-41 750
43404499	Muiden palvelujen ostot	-43 476	-46 190	-41 750
45004699A	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-742	-1 500	-1 500
45004699B	Ostot tilikauden aikana	-742	-1 500	-1 500
48004995	Muut toimintakulut	-2 811	-3 700	-2 400
48004899	Vuokrakulut	-2 810	-3 600	-2 300
49004995	Muut kulut	-1	-100	-100
TKATE	TOIMINTAKATE	-98 795	-109 329	-49 823

Tili	Tilin nimi	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026
4NTA710 - Kunnallistekniikka				
TTUOTOT	TOIMINTATUOTOT	163 450	120 180	97 180
30003199	Myyntituotot/Liikevaihto	65 627	26 300	28 900
32003299	Maksutuotot	57 610	65 300	62 600
33003399	Tuet ja avustukset	31 767	4 000	
34003559	Muut toimintatuotot	8 445	24 580	5 680
34003499	Vuokratuotot	4 938	11 180	4 180
35003559	Muut tuotot	3 507	13 400	1 500
37003799	VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	113 265		
TKULUT	TOIMINTAKULUT	-1 965 337	-1 955 354	-1 993 815
40004299	Henkilöstökulut	-873 008	-889 739	-930 563
40004099	Palkat ja palkkiot	-701 175	-717 245	-746 548
41004229	Henkilösivukulut	-171 833	-172 495	-184 015
41004149	Eläkekulut	-153 422	-147 739	-155 048
41504229	Muut henkilösivukulut	-18 411	-24 755	-28 967
43004499	Palvelujen ostot	-819 357	-739 617	-773 804
43004339	Asiakaspalvelujen ostot	-600	-500	-500
43404499	Muiden palvelujen ostot	-818 757	-739 117	-773 304
45004699A	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-162 102	-199 100	-176 900
45004699B	Ostot tilikauden aikana	-162 102	-199 100	-176 900
47004799	Avustukset	-29 150	-30 500	-24 000
47424799	Avustukset yhteisöille	-29 150	-30 500	-24 000
48004995	Muut toimintakulut	-81 721	-96 398	-88 548
48004899	Vuokrakulut	-75 595	-88 460	-77 060
49004995	Muut kulut	-6 126	-7 938	-11 488
TKATE	TOIMINTAKATE	-1 688 622	-1 835 174	-1 896 635
VKATE	VUOSIKATE	-1 688 622	-1 835 174	-1 896 635
70007299	Poistot ja arvonalentumiset	-696 028		
71007199	Suunnitelman mukaiset poistot	-696 028		
TTULOS	Tilikauden tulos	-2 384 651	-1 835 174	-1 896 635
8800	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 395 825	-1 835 174	-1 896 635

Tili	Tilin nimi	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026
4NTA720	Yksityistiepalvelut			
TTUOTOT	TOIMINTATUOTOT	112 900	118 700	118 700
30003199	Myyntituotot/Liikevaihto		300	300
32003299	Maksutuotot	103 990	112 500	112 500
33003399	Tuet ja avustukset	4 896	4 200	4 200
34003559	Muut toimintatuotot	4 014	1 700	1 700
35003559	Muut tuotot	4 014	1 700	1 700
TKULUT	TOIMINTAKULUT	-700 745	-763 470	-748 014
40004299	Henkilöstökulut	-118 569	-101 370	-117 914
40004099	Palkat ja palkkiot	-96 613	-82 596	-95 627
41004229	Henkilösivukulut	-21 956	-18 774	-22 287
41004149	Eläkekulut	-19 475	-15 949	-18 577
41504229	Muut henkilösivukulut	-2 480	-2 825	-3 710
43004499	Palvelujen ostot	-30 681	-19 700	-19 000
43404499	Muiden palvelujen ostot	-30 681	-19 700	-19 000
45004699A	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 595	-5 750	-4 450
45004699B	Ostot tilikauden aikana	-5 595	-5 750	-4 450
47004799	Avustukset	-544 411	-635 000	-605 000
47424799	Avustukset yhteisöille	-544 411	-635 000	-605 000
48004995	Muut toimintakulut	-1 489	-1 650	-1 650
48004899	Vuokratulut	-1 068	-950	-950
49004995	Muut kulut	-421	-700	-700
TKATE	TOIMINTAKATE	-587 844	-644 770	-629 314
VKATE	VUOSIKATE	-587 844	-644 770	-629 314
70007299	Poistot ja arvonalentumiset	-1 642		
71007199	Suunnitelman mukaiset poistot	-1 642		
TTULOS	Tilikauden tulos	-589 487	-644 770	-629 314
8800	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-589 937	-644 770	-629 314

Tili	Tilin nimi	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026
4NTA730	Tilapalvelut			
TTUOTOT	TOIMINTATUOTOT	2 391 488	2 135 655	1 232 849
30003199	Myyntituotot/Liikevaihto	267 278	14 000	51 800
32003299	Maksutuotot	609		
33003399	Tuet ja avustukset	22 658		
34003559	Muut toimintatuotot	2 100 943	2 121 655	1 181 049
34003499	Vuokratuotot	2 100 638	2 116 307	1 181 049
35003559	Muut tuotot	304	5 348	
37003799	VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	173 368		
TKULUT	TOIMINTAKULUT	-3 399 264	-3 232 025	-2 575 836
40004299	Henkilöstökulut	-1 102 472	-837 185	-409 448
40004099	Palkat ja palkkiot	-896 135	-676 275	-317 782
41004229	Henkilösivukulut	-206 336	-160 910	-91 666
41004149	Eläkekulut	-174 005	-137 782	-79 335
41504229	Muut henkilösivukulut	-32 331	-23 128	-12 331
43004499	Palvelujen ostot	-542 779	-836 900	-722 502
43404499	Muiden palvelujen ostot	-542 779	-836 900	-722 502
45004699A	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 638 859	-1 485 965	-1 376 548
45004699B	Ostot tilikauden aikana	-1 638 859	-1 485 965	-1 376 548
48004995	Muut toimintakulut	-115 155	-71 975	-67 338
48004899	Vuokratulut	-100 615	-70 175	-65 238
49004995	Muut kulut	-14 540	-1 800	-2 100
TKATE	TOIMINTAKATE	-834 408	-1 096 370	-1 342 987
60006999	Rahoitustuotot ja -kulut	-55		
61006199	Muut rahoitustuotot	-55		
VKATE	VUOSIKATE	-834 463	-1 096 370	-1 342 987
70007299	Poistot ja arvonalentumiset	-1 971 531	-2 422 900	-2 305 600
71007199	Suunnitelman mukaiset poistot	-1 485 049	-2 422 900	-2 305 600
72307299	Arvonalentumiset	-486 483		
TTULOS	Tilikauden tulos	-2 805 994	-3 519 270	-3 648 587
8800	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 818 345	-3 519 270	-3 648 587

Tili	Tilin nimi	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026
4NTA750 - Kiinteistöpalvelut				
TTUOTOT	TOIMINTATUOTOT			113 842
30003199	Myyntituotot/Liikevaihto			113 842
TKULUT	TOIMINTAKULUT			-359 809
40004299	Henkilöstökulut			-353 409
40004099	Palkat ja palkkiot			-291 905
41004229	Henkilösivukulut			-61 504
41004149	Eläkekulut			-50 178
41504229	Muut henkilösivukulut			-11 326
45004699A	Aineet, tarvikkeet ja tavarat			-6 400
45004699B	Ostot tilikauden aikana			-6 400
TKATE	TOIMINTAKATE			-245 967

Tili	Tilin nimi	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026
4NTA760 - Maankäyttö ja mittaus				
TTUOTOT	TOIMINTATUOTOT	263 960	329 900	329 900
30003199	Myyntituotot/Liikevaihto	1 614	66 500	66 500
32003299	Maksutuotot	11 268	6 400	6 400
33003399	Tuet ja avustukset	481		
34003559	Muut toimintatuotot	250 597	257 000	257 000
34003499	Vuokratuotot	248 090	257 000	257 000
35003559	Muut tuotot	2 507		
TKULUT	TOIMINTAKULUT	-174 603	-211 362	-182 838
40004299	Henkilöstökulut	-111 527	-128 662	-126 910
40004099	Palkat ja palkkiot	-89 840	-104 107	-101 861
41004229	Henkilösivukulut	-21 687	-24 555	-25 049
41004149	Eläkekulut	-19 363	-20 994	-21 097
41504229	Muut henkilösivukulut	-2 324	-3 561	-3 952
43004499	Palvelujen ostot	-45 364	-64 400	-44 728
43004339	Asiakaspalvelujen ostot	0	-1 800	-800
43404499	Muiden palvelujen ostot	-45 364	-62 600	-43 928
45004699A	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 556	-8 100	-3 700
45004699B	Ostot tilikauden aikana	-2 556	-8 100	-3 700
48004995	Muut toimintakulut	-15 157	-10 200	-7 500
48004899	Vuokratulot	-5 688	-9 500	-6 800
49004995	Muut kulut	-9 469	-700	-700
TKATE	TOIMINTAKATE	89 357	118 538	147 062
VKATE	VUOSIKATE	89 357	118 538	147 062
70007299	Poistot ja arvonalentumiset	-73 496		
71007199	Suunnitelman mukaiset poistot	-73 496		
TTULOS	Tilikauden tulos	15 862	118 538	147 062
8800	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	9 824	118 538	147 062

Kaupunkiympäristön palvelualueen strategiset ja toiminnalliset tavoitteet 2026

	Strateginen tavoite		Toiminnallinen tavoite
1.	Kestävä kaupunki	1.5 1.6	Pitkän aikavälin talouden tasapaino Fiksu omistaminen
2.	Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkei- norakenne	2.4 2.6	Saamme osaajia Yrittäjämysteinen kaupunki
3.	Täyttä elämää keskustassa ja kylissä - hyvinvoivat Kuhmolaiset	3.1 3.3	Turvallinen ja avoin kaupunki Osalliset ihmiset
4.	Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	4.2	Luotettava yhteistyökumppani
5.	Inhimillinen kehitys on mahdollista kaikille		
6.	Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työ- yhteisö	6.1 6.5	Hyvä palveluasenne Yhteisöllinen, muutosjoustava ja yhdessä onnistu- misia juhlija työyhteisö

Kaupunkiympäristön palvelualueen toiminta vuonna 2026

Kaupunkiympäristön palvelualueella perustoimintoja tarkastellaan talouden tasapainottamisen mukaisesti. Energian kulutukseen ja energiatehokkuuteen kiinnitetään erityisesti huomioita. Kaupunki liittyy uuteen Julkisen alan energiatehokkuussopimukseen 2025-2035. Kiinteistöstrategian valmistelussa aloittaa uusi työryhmä ja sen esitysten pohjalta tehtävien päätösten mukaan toteutetaan kiinteistöstrategisia toimenpiteitä. Palvelualueen avustuksia saavat hankkeet tullaan toteuttamaan suunnitelmien mukaisesti.

Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu

Rakennusvalvonnassa rakentamislakiin mahdollisesti tehtävät muutokset voivat aiheuttaa rakennusjärjestyksen tarkistamista, tarkistukset taksoitukseen sekä hallintosääntöön. Rakennuslupatulot ovat tippuneet rakentamislain myötä, koska laki mahdollistaa alle 30 m² rakennusten rakentamisen ilman rakennuslupaa. Rakennusvalvonnassa jatketaan kiinteistöveroselvityksen tekoa. Rakentamis-, ympäristönsuojelun- ja maa-ainestenottolakien mukaiset lupahakemukset käsitellään mahdollisimman nopeasti täydellisten lupahakemusten tultua vireille. Keskenäisten lupahankkeiden tarkastaminen sekä loppukatselmusten suorittaminen. Rakennusvalvonnan ohjelmistot tullaan kilpailuttamaan jatkuvien hinnan nousujen takia.

Kunnallistekniikka

Kunnallistekniikassa tullaan tekemään investointiohjelman mukaisesti rakennettavat ja saneerattavat liikenneväylät ja aluerakentamiset (Kalevalakylän mahdolliset investoinnit) sekä ylläpitämään olemassa olevia väyliä, verkkoja ja alueita. Koirisärkän reitin rakentaminen suoritetaan loppuun. Hankkeelle on haettu 60%:n Leader-avustusta.

Liikuntapalvelujen tavoitteena on edistää eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikua ja harrastaa liikuntaa, sekä tarjota hyvinvointia ja terveyttä tukevia liikuntamuotoja fyysisen toimintakyvyn ylläpitämiseksi ja parantamiseksi erityisliikunta huomioiden. Liikuntaneuvontatyö jatkuu nykyiseltä pohjalta. Ravitsemusterveyden edistäminen: elintapaohjaus on mahdollista liikuntaneuvonnan yhteydessä kaikille ikäryhmille. Kuhmo mukana useamman kunnan yhteisessä Cemis-liikuntadata -hankkeessa, sekä Voimaa vanhuuteen -hankkeessa.

Liikuntapalvelut osallistuvat lasten ja nuorten kasvun ja kehityksen tukemiseen liikunnallisilla menetelmin. Tavoitteena on tukea taloudellisesti ja yhteistyöllä liikuntaseurojen laadukasta toimintaa, mahdollistaen myös tavoitteellisen urheilun. Pyrkimyksenä on myös eriarvoisuuden vähentäminen liikunnassa. Liikuntapalvelut painottavat tavoitteissa tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta, yhteisöllisyyttä, terveitä elämäntapoja sekä ympäristön kunnioittamista ja kestävä kehitystä. Aiempaa enemmän pyritään huomioimaan myös kielivähemmistöt mm. tiedottamisessa. Jatkuva ammattitaidon kehittäminen ja henkilöstön työkyvyn ylläpitäminen mahdollistavat laadukkaat ja turvalliset terveystilapalvelut kuntalaisille.

Yksityistiepalvelut

Yksityisteillä toteutetaan saneerauksia avustuspäätöksen mukaisesti, mikäli tiekunnat ottavat vastaan mahdollisen valtionavustuksen. Avustusta on haettu mm. Kattilakoski- Nivan ja Harjula-Koskenmäki-Alapihan yksityisteiden parantamiseen. Vastuuyksikössä hoidetaan myös yksityisteiden avustus- ja ylläpitotyöt sekä kaupungin omistamien metsien hoito. Syksyllä 2024 alkoi uusi yksityisteiden kunnossapitosopimuskausi.

Tilapalvelut

Tilapalveluissa tulee muutoksia toimintaan, kun Kainuun hyvinvointialueen käytössä olevat kiinteistöt (Honkalinna, Levälahtikoti ja Louhela) siirtyvät uuteen perustettavaan kiinteistöyhtiöön ja kiinteistönhoidosta perustetaan uusi taseyksikkö, joka pystyy myymään palvelujaan kaupungin omille tytäryhtiöille, kunhan myynti tapahtuu markkinahintaan.

Tilapalvelujen edustajat osallistuvat yhdessä valmistelemaan kiinteistöstrategiatyöryhmän kanssa tekemään esityksiä päättäjille kiinteistöstrategian pohjalta kiinteistökantaan tehtäviksi toimenpiteiksi.

Suunnitteluhankkeiden (mahdollisesti terveysasema ja pelastuslaitos) suunnitelmia edistetään kaupungin päätösten mukaisesti.

Investointi- ja käyttötaloushankkeiden toteutukset. Suurimpia investointihankkeita ovat uusi terveysasema sekä pelastusasema.

Maankäyttö ja mittaus

Kontion alueen asemakaavamuutoksen uudelleen valmistelu oikeuskäsittelyssä hylättyjen alueiden osalta. Vanhan terveysaseman alueen asemakaavamuutoksen ja Pelastusaseman asemakaavamuutosten käynnistäminen ja muiden mahdollisten asemakaavamuutosten edistäminen. Ranta-asemakaavojen laadinnan hallinnointi.

Kaupunkiympäristön palvelualueen kärkitoimenpiteet 2026

Numero	Toimenpiteet
1.5	Mukautetaan kiinteistöinfraa kiinteistöstrategian mukaisesti.
1.6	Toimintoja tiivistetään, tarpeettomista kiinteistöistä luovutaan joko myymällä tai purkamalla ne.
2.4	Positiivinen viestintä Kuhmosta mm. hankkeiden osalta.
2.6	Keskeneräisten asemakaavamuutosten läpivienti ja uusiin kaavamuutostarpeisiin reagoiminen. Yritystonttien markkinointi ja vuokraaminen. Mäntymäen yrityspuiston ja Kalevalan katuhankkeet toteutetaan investointiohjelman mukaan.
3.1	Liikkumisen turvaaminen kunnossapitotoimenpitein kaikissa olosuhteissa. Varautuminen poikkeusoloihin mm. varavoimakontin siirtämisellä Honkalinnaan vanhalta terveysasemalta, kun se vapautuu.
3.3	Osallistetaan kuntalaiset ja sidosryhmät kaavoituksen eri vaiheissa. Katurakennuskohteiden osalta järjestetään yhteisrakentamistilaisuuksia eri verkonomistajille yhteisrakentamisen mahdollistamiseksi.
4.2	Sopimusten mukainen avoin toiminta. Toimitaan verkostoituneena mm. Kainuun kuntien kanssa useissa yhteisissä hankkeissa. Ympärivuotinen terveystoiminta eri ikäryhmille myös soveltavaa liikuntaa tarjoten. Katkeamaton liikuntapalvelutarjonta – toimintakatkosten minimointi energiakriisi huomioiden. Liikuntaneuvontatyön kehittäminen ja jalkauttaminen. Liikunta-avustuksilla ja maksuttomilla salivuoroilla sekä liikuntapaikka-avustuksilla kolmannen sektorin tukeminen. Tiivis yhteistyö liikunnan aluejärjestön, muiden kuntien kanssa, yhdistysten, yritysten, alueen oppilaitosten, sidosryhmien ja muiden palvelualueiden kanssa. Liikuntaseurayhteistyön tiivistäminen. Tapahtumat: Korpikansa seikkailee, valtakunnallisiin teemaviikkoihin liittyvät matalan kynnyksen osallistavat tapahtumat. Hankekumppanuus, Voimaa vanhuuteen -hanke ja Cemis-liikuntadata -hanke
6.1	Asiakkaat pyritään palvelemaan niin hyvin kuin mahdollista ja pyritään ratkaisemaan asiat.
6.5	Toimitaan kaikki Kuhmon kaupungin työntekijöinä, ei lokeroitua. Osallistutaan yhteisiin tapahtumiin.

Kaupunkiympäristön palvelualueen mittarit ja informatiiviset tunnusluvut

Tehokkuusmittarit	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Rakennusten energiakulutus kWh/m3 (242005 m3)	65,62	70,25	72,2	59,63	61,07	55,00	55,00		

(lämpö+sähkö)(mitattu kulu-tus)									
Katujen hoito, €/m2 (408900 m2)	1,71	1,61	1,59	1,96	1,92	1,92	1,98		
Yksityisteiden nettokulut €/km (486 km)(sis. peruskorjaukset)	1138	1078	1333	1518	1119	1364	1357		
Yksityisteiden nettokulut €/as (7290 as.)	65,07	62,57	79,10	92,04	71,84	83,38	90,49		
Palvelualueen nettokulut €/as (7290 as.)	519,50	506,77	574,39	571,76	494,01	476,75	615,58		
Kuudennen luokan uimataito, %	92,3	92,3	92,3	93,6	89,7	92	92		
TEAvisari Liikuntapisteet		57	83	85	84	84	85		

Informatiiviset tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Asuntotonttien vuokraus-aste, kpl	347/ 393	347/ 393	347/ 393	374/ 393	374/ 393	347/ 393	347/ 393		
Teollisuustonttien vuokraus-aste	56/70	56/70	56/70	56/70	56/70	56/75	56/75		
Liikenneväylät, km kadut/ kevyen liikenteenväylät)	56/ 22,6	56/ 22,6	56/ 22,8	56/ 22,8	56/ 22,8	56/ 22,8	56/ 23,2		
Leikkikentät ja ulkoliikunta- paikat, kpl	16	16	16	16	16	16	16		
Uima- ja venerannat, kpl	15	15	13	13	13	15	15		
Metsien hoito, ha	30	40	25	40	30	20	20		
Palvelualueen henkilömäärä, HTV	86	82	82	82	43	43	42		
Uimahallin vuosi-kävijä- määrä	15247	17 479	17757	20429	19844	25000	25000		
Senioripassin lunastaneet kpl	43	193	128	159	150	190	170		
Junioripassin lunastaneet kpl	-	7	3	5	20	20	20		
Liikuntasali-varaukset h/vko	196	175,4	268	250,25	254	246	246		
Kokonaisenergian kulutus MWh	16325,2	16417,2	16989,3	16749,1	16201,3	16000	15900		

5 Kuhmon kaupunkikonsernin taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet

Kuhmon kaupunkikonserni

Tytäryhteisöt	Omistus- osuus-%	Osakkuus- ja omistusyhteisöt	Omistus- osuus-%
Kuhmon VesiEnergia Oy	100 %	Kainuun jätehuollon kuntayhtymä	12,57 %
KOY Kuhmon Terva-asunnot	100 %	Kainuun Liitto	12,44 %
Kuhmon Yrityssampo Oy	100 %		
KOY Kuhmon Kulttuuritalo	94 %		
Kuhmon Lämpö Oy	51,32 %		
"KOY Kuhmon Terveys ja Turva"	100 %		

5.1 Kuhmon VesiEnergia Oy

Kuhmon Vesienergia Oy vastaa toiminta-alueensa vesihuollosta ja jakelee lämpöenergiaa kaukolämpöasiakkaille. Yhtiön tavoitteena on tuottaa laadukkaita palveluita järkevin kustannuksin. Kaukolämmön jakelu on ollut yhtiön hoidossa vuoden 2015 alusta alkaen. Kuhmon kaupungin vesiliiketoiminta liitettiin osaksi yhtiön toimintaa vuoden 2021 alusta alkaen.

Talous (1000 €)

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liikevaihto	5413	5564	5785	5958	6048
Kulut	-5411	-5364	-5498	-5634	-5709
Tulos ennen veroja	2	200	287	324	339
Verot	0	-40	-57	-65	-68
Tulos verojen jälkeen	2	160	230	259	271

Strateginen tavoite	Omistajan tavoite	Yhtiön toimenpiteet
Kestävä kaupunki	Osinko omistajalle Yhtiön toiminta tukee kaupungin energiatehokkuuden ja ekologisen kestävyys tavoitteita	Yrityksen investoidessa vuosina 2026 – 2027 ei ole mahdollista maksaa osinkoa Yhtiö laajentaa kaukolämpöverkostoa kaukolämpöstrategiansa mukaisti Energianeuvontaa toteutetaan yhdessä kaupungin kanssa
Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne	Osallistuminen uusien merkittävien alueiden kehittämiseen	Mäntymäen teollisuusalueella vesiverkostoa laajennetaan suunnitelmallisesti Kaukolämpöverkoston laajennus Kalevalan alueelle
Täyttä elämää keskustassa ja kylissä -hyvinvoivat kuhmolaiset	Mahdollistetaan asukkaille kaukolämmön saaminen taajama-alueella	Uusia liittymiä rakennetaan kohteisiin, jonne ne ovat taloudellisesti mahdollisia ja jotka ovat kaukolämpöstrategian mukaisia
Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	Yrityksen viestintä tukee kaupunkistrategiaa	Yritys viestii aktiivisesti ja asiakkaita palvelevasti. Viestinnässä nouda-tetaan kaupungin viestintäohjeita ja brändiohjeita

Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö	Yritys noudattaa kaupungin henkilöstöpolitiikkaa	Noudatetaan kaupungin henkilöstöpolitiikkaa soveltuvin osin
---	--	---

Kärkitoimenpiteet vuonna 2026

- Vesi- ja kaukolämpömittareiden vaihtotyötä etäluettaviksi mittareiksi jatketaan.
- Jätevedenpuhdistamon tulopumppaamon ja esikäsittelylaitteiston hankinta ja asennus
- Viemäriverkoston saneerausta (jätevedenpumppaamo ja Ruukintie)
- Vesiverkoston saneerausta (mm. Sudenpolku ja Huoltotie)
- Kaukolämpöverkoston saneerausta (mm. Saarikoski)
- Kalevalan kaukolämpöhanke 2026-2027

Riskit

Toiminnan strategisiksi riskit:

- ilkivalta, sabotaasi ja kyber-hyökkäykset
- ilmastonmuutosta seuraavat äärimmäiset luonnonilmiöt
- lämmöntuotannon häiriöt

Talouden strategisiksi riskit:

- ennalta arvaamattomat vahingonkorvauksiin johtavat tilanteet
- maailmanpoliittinen tilanne
- asukasmäärä ja ilmaston lämpeneminen

5.2 Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asunnot

Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asunnot tarjoaa kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja Kuhmossa. Kiinteistöjä rakennetaan, puretaan ja perusparannetaan Kuhmon kaupunkikonsernin kiinteistöstrategian mukaisesti.

Talous (1000 €)

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liikevaihto	3 631	3 400	3 340	3 200	3 100
Kulut	3 631	3 590	3 957	3 750	3 300
Tulos ennen veroja	0	-190	-617	-550	-200
Verot	0	0	0	0	0
Tulos verojen jälkeen	0	-190	-617	-550	-200

Strateginen tavoite	Omistajan tavoite	Yhtiön toimenpiteet
Kestävä kaupunki	Osinko omistajalle 100 t€ Toiminnallinen käyttöaste 93 % Yhtiön toiminta tukee kaupungin energiatehokkuuden ja ekologisen kestävyys tavoitteita Vaikutamme hankinnoilla	Yhtiö ei ole sisällyttänyt vuokranmääritykseensä osinkoa. Vuokrissa on korotuspainetta kasvavien hoitokulujen johdosta. Käyttöaste 31.10.2025 on 87,9 %. Käyttöaste on parantunut kesän aikana syntyneestä laskusta. Yhtiö pyrkii pitämään käyttöasteen omistajan asettamassa tavoitteessa kunnostamalla ja vähenevässä kysyntätilanteessa tarvittaessa purkamalla. Yhtiö on säästöjen hakemiseksi tyhjentänyt kaksi kerrostalorappua ja yhden rivitalorakennuksen tyhjentäminen on vireillä. Yhtiö pyrkii energiatehokkuuteen. Peruskorjauksissa huoneistoihin asennetaan vesimittarit. Asuntokanta on liitetty kiinteistöautomaation etävalvontaan, jolloin ajantasainen kulutusseuranta on mahdollista. Kiinteistöjen ulkovalaistuksessa on haettu energiatehokkuutta ja ekologisuutta valaistusratkaisuilla. Yhtiö pyrkii hankkimaan paikallisesti. Korjausurakat pyritään toteuttamaan laajuudeltaan paikalliset toimijat huomioiden.
Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne	Yhtiö pystyy tarjoamaan joustavasti asuntoja yritysten työntekijöiden tarpeisiin	Yhtiö tarjoaa tehokkaasti asuntoja yritysten työntekijöiden tarpeisiin. Yhtiö tarjoaa sujuvaa asumista ja toimivia koteja eri elämänvaiheisiin.
Täyttä elämää keskustassa ja kylissä -hyvinvoivat kuhmolaiset	Kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja erilaisiin tarpeisiin Esteettömiä asuntoja	Yhtiön asuntokannasta noin puolet on kerrostaloasuntoja ja puolet rivitaloasuntoja. Yhtiö on pystynyt pitämään vuokratason hyvin kohtuullisena. Yhtiö edistää esteettömyyttä asuntokannassaan. Sudenpolku 2-4 talon 7 perusparannus on valmis ja yhtiön rakennuskannassa on nyt yhteensä 13 jälkiasennushisisiä.

	Lähiötupatoiminnan jatkon kehittäminen yhdessä sidosryhmien kanssa	Yhtiö tarjoaa tilat veloituksetta Lähiötuvan käyttöön ja huolehtii tiloissa kulutetusta vedestä, sähköstä ja siivoustarvikkeista. Toimintaa pyörittävät vapaaehtoiset. Lähiötuvan toimintaa suunnitellaan Lähiötuvan koulutus- ja hyvinvointimallin pohjalta. Toimintaa rahoitetaan Kuhmon kaupungille osoitetulla perintörahalla. Toimintaa ohjaa Lähiötuvan ohjausryhmä. Yhtiö on tuottanut kaupungin tarjoamat asumisneuvontapalvelut kuntalaisille. Vuodelle 2026 kaupunki on jättänyt asumisneuvonta-avustushakemuksen Varhelle.
Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	Yrityksen viestintä tukee kaupunkistrategiaa	Viestintää toteutetaan kaupungin brändikäsikirjaa (ohjeita) noudattaen.
Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö	Yritys noudattaa kaupungin henkilöstöpolitiikkaa soveltuvien osin	Noudatetaan soveltuvilta osin.

Kärkitoimenpiteet vuonna 2026

- Virkatie 26 talo 1 peruskorjaus

Riskit

- Väestöennusteiden mukainen väestömäärän väheneminen paikkakunnalla.

5.3 Kuhmon Yrityssampo Oy

Kuhmon Yrityssampo Oy hallinnoi ja vuokraa sekä rakentaa ja rakennuttaa kiinteistöjä Kuhmon kaupungissa toimiville ja tänne muuttaville teollisille ja kaupallisille yrityksille.

Talous (1000 €)

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liikevaihto	845	920	955	965	980
Kulut	-951	1 006	1 015	1 020	1 030
Tulos ennen veroja	-106	-86	-60	-55	-50
Verot	0	0	0	0	0
Tulos verojen jälkeen	-106	-86	-60	-55	-50

Strateginen tavoite	Omistajan tavoite	Yhtiön toimenpiteet
Kestävä kaupunki	Toiminnallinen käyttöaste 93 % Yhtiö toimii omillaan ilman emon konserniavustusta Yhtiön toiminta tukee kaupungin energiatehokkuuden ja ekologisen kestävyys tavoitteita Vaikutamme hankinnoilla	Käyttöaste on 1.10.2025 lukien 85 %. Käyttöastetta parantaa Tahko-hallin myynti huuto-kaupalla. Ilman konserniavustusta toimitilojen tyhjilläänolo-kustannukset ja luottotappioriskit yhtiö joutuu kattamaan vuokratuloilla. Yhtiö on hankkinut kiinteistöihin automatiikan etävalvontaohjelmiston, joka mahdollistaa ajantasaisen kulutusseurannan. Hankinnat pyritään tekemään paikallisesti.
Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne	Yritys edistää yritysten sijoittumista Kuhmoon	Jokaiseen yhteydenottoon yhtiö on reagoinut välittömästi.
Täyttä elämää keskustassa ja kylissä -hyvinvoivat kuhmolaiset	Yrityksen tiloissa toimivat palvelu-yritykset luovat hyvinvointia	Yhtiö järjestää tarvittavat toimitilat niitä tarvitseville yrityksille resurssiensa puitteissa.
Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	Yrityksen viestintä tukee kaupunkistrategiaa	Viestintää toteutetaan kaupungin ohjeita noudattaen.
Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö	Yritys noudattaa kaupungin henkilöstöpolitiikkaa soveltuvin osin	Noudatetaan.

Kärkitoimenpiteet vuonna 2026

- Käyttöasteen parantaminen

Riskit

- toimitilojen käyttöasteen laskeminen

5.4 Kiinteistö Oy Kuhmon Kulttuuritalo

Talous (1000 €)

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liikevaihto	703	717	723		
Kulut	-778	753	753		
Tulos ennen veroja	-75	-36	-30		
Verot					
Tulos verojen jälkeen	-75	-36	-30		

Strateginen tavoite	Osakkaan tavoite	Yhtiön toimenpiteet
Kestävä kaupunki	Yhtiön toiminta tukee kaupungin taloudellisen, sosio-kulttuurisen ja ekologisen toiminnan tavoitteita.	Yhtiö- ja investointivastikeeseen ehdotetaan vuonna 2024 tehtäväksi takautuva 5 % indeksikorotus edelliseltä vuodelta, jolloin täysimääräistä korotusta ei tehty.
Monipuolinen, kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne	Luovien alojen toimintaympäristönä toimiminen.	Kuhmo-talon toiminnalla saadaan talousaluelle miljoonien eurojen välillinen vaikutus.
Täyttä elämää keskustassa ja kylissä -hyvinvoivat kuhmolaiset	Tavoitetaan uusia asiakasryhmiä. Tiivis yhteistyö kulttuuri- ja luontomatkailun sekä yritysmaailman kanssa. Jatketaan yhteistyötä Kuhmon kulttuuritoiminnan, musiikkiopiston ja kansalaisopiston kanssa. Kuhmo-talo on matalan kynnyksen kohtaamispaikka.	Monipuolisen tapahtumatuotannon mahdollistaminen. Kuhmo-talo vahvistaa entisestään yhteistyötä matkailun ja yritysmaailman kanssa. Yhteistyötä jatketaan ja kehitetään myös muiden alueen toimijoiden kanssa.
Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	Yrityksen viestintä tukee kaupunkistrategiaa.	Maan arvostetuimpiin kuuluva kulttuuritalo luo paikkakunnalle pito-, veto- ja lumovoimaa. Luodaan Kuhmo-taloa ja Kuhmoa hyödyttäviä verkostoja myös kansallisesti ja kansainvälisesti.
Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö	Yritys noudattaa kaupungin henkilöstöpolitiikkaa.	Huolehditaan osaavasta ja motivoituneesta henkilökunnasta.

Kärkitoimenpiteet vuonna 2026

Vastuullisuus ja energiatehokkuus. Yhteistyön vahvistaminen ja laajentaminen eri tahojen kanssa.

Riskit

Kustannusten nousu. Energian, raaka-aineiden ja palveluiden hintojen nousu voi vaikuttaa negatiivisesti Kuhmo-talon taloudelliseen tilanteeseen.

Kiinteistön iän ja talotekniikan sekä osittain esitystekniikan vanhenemisen vuoksi kustannusten nousuun on varauduttava. On varauduttava yllättäviinkin korjaus- tai huoltokuluihin.

5.5 Kuhmon Lämpö Oy

Kuhmon Lämpö Oy tuottaa ympäristöystävällistä lämpö- ja sähköenergiaa biopolttoaineita käyttäen.

Talous (1000 €)

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liikevaihto	10263	8904	10933		
Kulut	-10060	-8538	-10667		
Tulos ennen veroja	203	366	266		
Verot	-192	-120	54		
Tulos verojen jälkeen	11	246	212		

Strateginen tavoite	Omistajan tavoite	Yhtiön toimenpiteet
Kestävä kaupunki	Yhtiön toiminta tukee kaupungin energiatehokkuuden ja ekologisen kestävyys-tavoitteita	Biopolttoaineen käyttö, energiatehokkuuden huomiointi ja öljynkäytön minimointi.
Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne	Laajennusinvestoinnin toteuttaminen on mahdollistanut Kuhmo Oy:n laajen-nuksen Kaukolämmön hinnan pitäminen nykyi-sellä edullisella tasolla.	Toiminnan tehokkuuden seuranta.
Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	Yrityksen viestintä tukee kaupunkistra-tegiaa	Noudatetaan soveltuvin osin
Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö	Yritys noudattaa kaupungin henkilöstö-politiikkaa soveltuvin osin	Noudatetaan soveltuvin osin

Kärkitoimenpiteet vuonna 2026

- Varalämpökeskuksen saneerauksen suunnittelu
- Päälaitoksen laitteistojen korjaus/huoltoinvestoinnit
- Päästöoikeuksien myynti

Riskit

- Lisääntyvä byrokratia sekä jatkuvasti muuttuva lainsäädäntö aiheuttavat kustannuksia
- Maailmantilanteen vaikutukset

5.6 "Kiinteistö Oy Kuhmon Terveys ja Turva"

Talous (1000 €)

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liikevaihto			749	1123	1123
Kulut			373	556	556
Tulos ennen veroja			376	567	567
Verot					
Tulos verojen jälkeen					

Strateginen tavoite	Omistajan tavoite	Yhtiön toimenpiteet
Tilojen vuokraaminen HVA:lle	"Sote-yhtiö" saadaan perustettua ja tarvittavat tilat vuokrattua HVA:lle.	Yhtiön perustaminen. Tilojen vuokraus. Kiinteistöjen kunnossapito ja investointien suunnittelu.

Kärkitoimenpiteet vuonna 2026

- Yhtiön perustaminen ja toimintakulttuurin vakiinnuttaminen.
- Kiinteistöjen kunnossapito ja tarvittavien investointien suunnittelu.
- HVA:n sitouttaminen yhtiön tiloihin ja tuleviin investointeihin.

Riskit

HVA ei sitoudu investointeihin ja vuokriin, jolloin yhtiön toimintamahdollisuudet heikkenevät ja tarvittavat investoinnit vaarantuvat.

6 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA 2.12.2025	TP 2024	TA 2025	Ennuste 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	672 436	288 227	288 227	459 145	468 328	469 265
Maksutuotot	505 899	516 400	516 400	462 500	462 500	462 500
Tuet ja avustukset	1 191 566	1 025 282	987 151	662 418	662 418	662 418
Muut toimintatuotot	2 376 356	2 413 385	2 396 639	1 453 079	1 464 704	1 467 633
TOIMINTATUOTOT	4 746 257	4 243 294	4 188 417	3 037 142	3 057 950	3 061 816
Valmistus omaan käyttöön	286 633		239 263			
Henkilöstökulut	-14 992 868	-14 837 029	-14 837 029	-14 813 995	-15 465 811	-15 929 785
Palvelujen ostot	-7 863 136	-7 776 451	-7 658 870	-7 437 559	-7 712 749	-7 920 993
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 260 220	-2 185 120	-2 166 989	-1 975 086	-2 048 164	-2 103 465
Avustukset	-1 727 218	-2 377 772	-2 277 772	-2 302 122	-2 302 122	-2 302 122
Muut toimintakulut	-1 346 354	-1 280 638	-1 617 822	-1 371 708	-1 422 461	-1 460 868
TOIMINTAKULUT	-28 189 796	-28 457 010	-28 558 482	-27 900 470	-28 951 307	-29 717 232
TOIMINTAKATE	-23 156 906	-24 213 716	-24 130 802	-24 863 327	-25 893 357	-26 655 417
Kunnan tulovero	12 866 666	12 519 000	12 428 000	13 072 000	12 995 000	13 300 000
Kiinteistövero	2 517 305	2 539 000	2 514 000	2 554 783	2 518 000	2 518 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 324 368	3 314 000	2 879 000	2 980 000	3 152 000	3 309 000
VEROTULOT	18 708 339	18 372 000	17 822 000	18 606 783	18 665 000	19 127 000
VALTIONOSUUDET	8 297 974	8 057 756	8 225 955	8 022 742	7 922 742	7 822 742
Korkotuotot	110 598	137 467	137 467	268 226	790 183	871 559
Muut rahoitustuotot	2 320 147	1 030 000	2 431 042	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Korkokulut	-935 773	-631 405	-611 027	-549 346	-852 654	-959 441
Muut rahoituskulut	-517 535		-908 038			
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	977 437	536 062	1 049 445	718 880	937 529	912 118
VUOSIKATE	4 826 844	2 752 102	2 966 598	2 485 078	1 631 914	1 206 443
POISTOT JA ARVONALENTUMIEST	-3 290 838	-2 862 900	-2 862 900	-2 305 600	-2 305 600	-2 305 600
TILIKAUDEN TULOS	1 536 006	-110 798	103 698	179 478	-673 686	-1 099 157
TILINPÄÄTÖSSIIRROT	42 448	42 448	42 448	42 448	42 448	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1 578 454	-68 350	146 146	221 926	-631 238	-1 099 157

7 Investoinnit palvelualueittain

						1.12.2025
	Kustannus- arvio	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Hallintopalvelut ja vetovoimaisuuden palvelut						
Tuotot						
Kulut	489 000	208 000	30 500	30 500	0	0
Netto	489 000	208 000	30 500	30 500	0	0
Sote-kiinteistöt						
Tuotot						
Kulut	14 957 000	6 170 000	7 675 000			
Netto	14 957 000	6 170 000	7 675 000	0	0	0
Sivistyspalvelut						
Tuotot						
Kulut	1 572 900	578 000	92 000	0	0	4 000 000
Netto	1 572 900	578 000	92 000	0	0	4 000 000
Tekniset palvelut						
Tuotot						
Kulut	14 877 162	2 207 802	1 511 160	1 668 200	5 124 000	3 630 000
Netto	14 877 162	2 207 802	1 511 160	1 668 200	5 124 000	3 630 000
Investoinnit yhteensä						
Tuotot	-2 144 800	-684 160	-460 640	0	0	-1 000 000
Kulut	31 896 062	9 163 802	9 308 660	1 698 700	5 124 000	7 630 000
Netto	29 751 262	8 479 642	8 848 020	1 698 700	5 124 000	6 630 000

8 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA				3.12.2025		
	Toteuma 2024	Budjetti 2025	Enn 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Vuosikate	4 826 843	2 752 102	2 966 598	2 485 078	1 631 914	1 206 443
Tulorahoituksen korjauserät	537 252					
Toiminnan rahavirta	5 364 095	2 752 102	2 966 598	2 485 078	1 631 914	1 206 443
Investointimenot	-1 728 524	-6 115 800	-3 500 000	-9 203 802	-9 308 660	-1 698 700
Rahoitusosuudet investointeihin	115 074	76 800		684 160	460 640	
Pysyvien vastaavien osto/myynti	129 785					
Investoinnit, netto	-1 483 666	-6 039 000	-3 500 000	-8 519 642	-8 848 020	-1 698 700
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 880 430	-3 286 898	-533 402	-6 034 564	-7 216 106	-492 257
Rahoituksen rahavirta						
Antolainasaamisten lisäykset						
Antolainasaamisten vähennykset						
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 200 000	6 000 000	4 000 000	9 200 000	9 300 000	1 700 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 623 809	-3 730 952	-3 730 952	-4 080 951	-4 345 237	-4 672 023
Lyhtyaikaisten lainojen muutos				1 600 000		
Lainakannan muutokset, netto	-1 423 809	2 269 048	269 048	6 719 049	4 954 763	-2 972 023
Toimeksiantojen varojen muutokset	38 710					
Saamisten muutos	296 088					
Korottomien velkojen muutos	-235 681					
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Vaikutus maksuvalmiuteen	-1 324 692	2 269 048	269 048	6 719 049	4 954 763	-2 972 023
Rahavarojen muutos	2 555 738	-1 017 850	-264 354	684 485	-2 261 343	-3 464 280

9 Kiinteistöpalvelut -liikelaitos

KIINTEISTÖPALVELUT			
	TA 2026	TS 2027	TS 2028
(ulkoiset erät)	€	€	€
Käyttötalousosa			
Liikevaihto			
Myyntituotot	113 842		
Maksutuotot			
Tuet ja avustukset			
Muut tuotot			
Valmistus omaan käyttöön			
Aineet ja tarvikkeet	6 400		
Ostot tilikaudella	6 400		
Palvelujen ostot			
Henkilöstömenot	353 409		
Palkat	291 905		
Henkilöstösivukulut	61 504		
Eläkekulut	50 178		
Muut henkilösivukulut	11 326		
Muut toimintakulut			
Poistot			
Liikeylijäämä	-245 967	0	0
Rahoitustuotot ja kulut			
Tilikauden ylijäämä +/-alijäämä -	-245 967	0	0

Liitteet

Liite 1	Kuhmon kaupungin avustusmäärärahat ja yhtiövastikkeet 2026
Liite 2	Rahoitusarvopaperit
Liite 3	Elinvoiman kehittämismäärärahat
Liite 4	Investoinnit ta 2026 ja ts 2027-2030, hankeluettelo
Liite 5	Yhteistoimintaosuudet 2026
Liite 6	Henkilöstö
Liite7	Hankkeet

		78			25.11.2025
		TA 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos
		Kustannuspaikka			
Konserniavustukset					
Kuhmon Yrityssampo		40 000	0	0	
Yhtiövastike					
Kuhmo-talo (yhtiövastike/vuokra)	1)	447 675	447 675	470 651	22 975
Sopimukseen pohjautuvat avustukset					
Kuhmon Musiikkiyhdistys		88 160	88 160	88 160	
Kamarimusiikin tuki (puhtaanapito 2026)		20 000	20 000	5 000	-15 000
Juminkeko		15 500	15 500	15 500	
Juminkeko kiinteistönhoito		5 000	5 000	5 000	
Pro Sommelo		16 000	16 000	16 000	
Elokuvatoiminta		6 714	6 714	6 714	
Liikkuva nuorisotyö 4H-yhdistys		10 000	10 000	10 000	
Kuhmon 4H-yhdistys		25 445	25 445	25 445	
		186 819	186 819	171 819	
Sosiaaliluonteinen tuki					
Työmarkkinatuki pitkäaik.työttömät		375 000			
Kunnan rahoitusosuus työll.tuista			707 602	767 602	60 000
Palkkatuki			244 291	224 291	-20 000
Yli 55-v. työllistämistuki			49 000	49 000	
Starttiraha			12 000	12 000	
Työolosuhteiden järjestäminen			10 000	10 000	
Kuhmon kaupungin työllistämistuki		40 000			
Kuhmon Työvire ry		70 000	104 000	70 000	-34 000
Lasten kotihoidontuki		190 000	215 000	200 000	-15 000
Kotihoidontuen kuntalisä		35 000	38 000	19 250	-18 750
		710 000	1 379 893	1 352 143	-27 750
Maaseutuelinkeinojen tuki					
Maatalouslomitut		15 000	15 000	15 000	
Sukupolvenvaihdokset		800	800	800	
		15 800	15 800	15 800	
Muut avustussuoritteiden määrät					
Kestävän kehityksen sopimus/kyläyhdy.	3)			25 400	
Kyläyhdistykset (yleisav.)		14 000	14 000		
Kyläyhdistykset, energia-avustus		5 000	5 000		
Avustus kyläyhdistyksille/kohdeav.	4)	6 400	6 400		
Avustukset nuorisotoimintaan		560	560	560	
Kulttuuripalvelun tuet		4 200	5 500	5 500	
Kamarimusiikki/kesätyöntekijät		17 962	18 000	15 500	-2 500
Tuki urheiluseuroille		19 700	19 700		
Vuokra-avustukset		4 400	4 400		
Kestävän kehityksen sopimus	5)			20 000	
Kehittämisyhteistyö	6)			4 000	
Kestävän keh.sop. - varaus uusille sop.				5 000	
		72 222	73 560	75 960	2 400
Yksityishenkilöille kohdistuva					
Oppilasstipendit		1 400	1 400	1 400	
Koulumatkatuki		500	0	0	
Tuki lukiolaisille + muut tuet		150	200	200	
Tuki perusopetuksessa yksit.talouksille		500	800	500	-300
Vesihuoltoavustukset		8 000	8 000	8 000	
Tykyavustus + työsuhte pp.henkilöstö		40 000	35 000	35 000	
Yksityistieavustukset		645 000	635 000	615 000	-20 000
Harrastekortti nuorille		18 000	15 000	15 000	
Harrasteseteli lapsille ja nuorille		5 000	0	0	
Työpaja, kulukorvaus nuorille			4 000	4 000	
Kesätyösetelit 2)		22 300	22 300	22 300	
		740 850	721 700	701 400	
Avustukset yhteensä		1 765 691	2 377 772	2 317 122	-25 350
Yhtiövastikkeet yhteensä		447 675	447 675	470 651	22 975
					219 519

219 519

Tapahtumiin liittyen kaupunki erikseen sovittaessa voi tukea tapahtumaa antamalla tiloja ja työvoimaa tapahtuman käyttöön.
Näitä kuluja ei ole laskettu yllä mainittuihin avustuskuluihin sisään.

- Kesätyösetelin arvo on 250 euroa. Kesätyösetelien saa, kun kesätyöntekijä on Kuhmossa kirjoilla oleva 2008 – 2011 syntynyt nuori. Työnantaja on yritys, yhteisö tai järjestö, työnantajan ei tarvitse olla kuhmolainen. Kesätyösuhte kestää vähintään kaksi viikkoa, työaika on 30 h viikossa ja palkka on alalla noudatettavan työehtosopimuksen mukainen. Samalle nuorelle haetaan tukea vain kerran 1.5. – 31.8. välisenä aikana. **Yhdelle työnantajalle varataan enintään 5 kesätyöseteliä.** Kesätyöseteli on mahdollista käyttää myös kesätyöttäjäyteen, kun hakija suorittaa 4H-yhdistyksen järjestämän yrittäjäkoulutuksen ja yritys perustetaan Kuhmon 4H-yhdistyksen kautta. Kesätyöttäjien arvo oli 300 euroa. Mikäli nuori on kesätyössä Kuhmon kaupungeilla ei kesätyöseteliä voi käyttää.
- Kestävän kehityksen sopimus sisältää yleisavustuksen, toimitila-avustuksen, energia-avustuksen ja kohdeavustuksen (latujen ja jäähoidon)
- Avustukset kyläyhdistyksille budj. 2025 saakka liikuntatoimeen, siirt. 2026 kh:n alle
- Kestävän kehityksen sopimus sisältää perusavustuksen ja toimitila-avustuksen.
- Kehittämisyhteistyö urheiluseuroille ja kansanterveysyhtiön

RAHOITUSARVOPAPERIT

Liite 2

Kuhmon kaupunki

Ajopvm: 01.12.25 10.44

Pvm: 31.10.25

Positiot

OP

Raportoinnin valuutta: EUR

1/

1

Arvopaperi	Kpl	Hinta/kpl	Hankinta-arvo	Kurssi	Markkina-arvo	Muutos	Osuus %	Päivää
Rahasto								
Blackrock Global Funds - Susta	17 596,92	11,19	196 821,93	11,72	206 235,90	9 413,97	1,75 %	378
DB X-trackers S&P 500 Equal Weight ETF	1 722,	82,84	142 649,12	89,61	154 308,42	11 659,30	1,31 %	422
iShares MSCI EM IMI ESG Screened	22 256,	6,05	134 632,93	7,41	164 805,68	30 172,75	1,40 %	378
iShares NASDAQ 100 UCITS ETF	10 934,	13,94	152 423,49	15,28	167 049,65	14 626,16	1,42 %	85
JPMorgan Funds - Europe Equity	690,468	413,01	285 169,89	447,65	309 088,00	23 918,11	2,62 %	256
JPMorgan US Research Enhanced	5 536,	49,08	271 724,67	58,84	325 738,24	54 013,57	2,77 %	711
OP-Amerikka Indeksi II A (kasvu)	1 712,8388	451,98	774 162,76	573,21	981 816,33	207 653,57	8,33 %	1 228
OP-Euro III A (kasvu)	3,9537	10 772,41	42 590,88	10 816,26	42 764,25	173,37	0,36 %	71
OP-Eurooppa Indeksi II A (kasvu)	2 658,0781	216,06	574 303,15	238,40	633 685,82	59 382,67	5,38 %	715
OP-Eurooppa Pienyhtiöt -sijoitusrahasto	2 363,0491	105,68	249 722,11	130,55	308 496,06	58 773,95	2,62 %	1 030
OP-High Yield A (kasvu)	999,7601	228,49	228 434,99	240,91	240 852,21	12 417,22	2,04 %	514
OP-Kehittyvät Korkomarkkinat A	1 072,8773	177,54	190 482,29	200,13	214 714,93	24 232,64	1,82 %	883
OP-Kehittyvät Osakemarkkinat A (kasvu)	815,9102	196,10	160 000,00	204,61	166 943,39	6 943,39	1,42 %	49
OP-Kestävä Yrityslaina -sijoitusrahasto	4 000,711631	101,57	406 344,42	107,56	430 316,54	23 972,12	3,65 %	528
OP-Metsänomistaja B (tuotto)	6 438,7408	126,55	814 804,62	205,87	1 325 543,57	510 738,95	11,25 %	2 408
OP-Obligaatio Tuotto A (kasvu)	998,8425	121,31	121 167,42	124,60	124 455,78	3 288,36	1,06 %	644
OP-Suomi Indeksi II A (kasvu)	2 974,7352	128,13	381 149,12	164,80	490 236,36	109 087,24	4,16 %	1 338
OP-Vuokratuotto II B (tuotto)	3 201,5423	112,27	359 441,14	114,17	365 520,08	6 078,94	3,10 %	4 141
OP-Yrityslaina A (kasvu)	7 001,4777	201,14	1 408 277,73	216,81	1 517 990,38	109 712,65	12,89 %	1 130
OP-Yrityslaina Amerikka	1 548,3931	135,08	209 156,95	141,73	219 453,75	10 296,80	1,86 %	198
Robeco Capital Growth - Robeco	614,9149	307,65	189 179,84	358,72	220 582,27	31 402,43	1,87 %	378
Schroder ISF EURO High Yield IZ Acc	1 215,02	197,28	239 699,38	195,66	237 734,94	-1 964,44	2,02 %	37
UBS Euro Stoxx 50 ESG UCITS ETF	15 951,	19,53	311 585,95	20,46	326 357,46	14 771,51	2,77 %	259
			7 843 924,78		9 174 690,01	1 330 765,23	77,88 %	

Sijoitusvakuutus

OPVH Kapitalisaatiosopimus 68-70000-	2 008 000,	1,00	2 008 000,00	1,30	2 605 400,48	597 400,48	22,12 %	2 131
			2 008 000,00		2 605 400,48	597 400,48	22,12 %	
Arvopaperit yhteensä			9 851 924,78		11 780 090,49	1 928 165,71		
Siirtyvät korot								
Sijoitukset yhteensä			9 851 924,78		11 780 090,49	1 928 165,71		
Tilit								
OP	1 525,8	1,00	1 525,80	1,00	1 525,80	0,00		
Rahasaldo yhteensä			1 525,80		1 525,80	0,00		
Salkku yhteensä			9 853 450,58		11 781 616,29	1 928 165,71		

© FA Solutions

Kuhmon kaupunki

Positiot

Ajopvm: 01.12.25 10.45

Evli

Pvm: 31.10.25

Raportoinnin valuutta: EUR

1/

1

Arvopaperi	Kpl	Hinta/kpl	Hankinta-arvo	Kurssi	Markkina-arvo	Muutos	Osuus %	Päivää
Rahasto								
Alma Platinum Quantica Managed	212,368	1 390,33	295 262,25	1 479,67	314 234,61	18 972,36	1,60 %	904
AMUNDI PRIME JAPAN UCITS ETF D	7 604,	29,89	227 270,42	31,07	236 256,28	8 985,86	1,20 %	39
AQR Systematic Total Return UC	3 674,456946	137,42	504 932,62	150,91	554 512,30	49 579,68	2,83 %	487
BGF European High Yield Bond Fund Z2	62 397,4	12,23	762 852,77	12,48	778 719,55	15 866,78	3,97 %	597
BSF European Absolute Return Fund I2	1 654,21	175,30	289 984,17	176,54	292 034,23	2 050,06	1,49 %	905
Emerging Markets Debt Opportun	61 673,044	11,78	726 585,24	13,44	828 885,71	102 300,47	4,23 %	1 064
Evli Atlas Europe Enhanced Index B	5 791,1802	99,89	578 479,00	103,35	598 541,64	20 062,64	3,05 %	39
Evli Atlas USA Enhanced Index B	14 386,488	99,44	1 430 574,00	103,80	1 493 346,23	62 772,23	7,61 %	39
Evli Euro Likvidi B	34 134,583801	27,91	952 832,77	28,38	968 739,49	15 906,72	4,94 %	211
Evli Eurooppa B	390,5559	171,46	66 963,55	186,13	72 694,17	5 730,62	0,37 %	961
Evli Europe Growth Fund\Finlan	863,421	101,27	87 440,65	109,58	94 613,67	7 173,02	0,48 %	533
Evli European Investment Grade	4 831,3933	212,81	1 028 163,99	218,17	1 054 060,24	25 896,25	5,37 %	269
Evli GEM B	131,6196	210,99	27 770,43	229,57	30 215,91	2 445,48	0,15 %	289

Evli Green Corporate Bond	2 244,001999	118,69	266 330,46	100,15	224 743,53	-41 586,93	1,15 %	1 901
Evli Healthcare I voitonjakolaina D	5 000 000,	0,99	4 941 831,06	0,89	4 473 800,00	-468 031,06	22,81 %	2 131
Evli High Yield Yrityslaina B	1 876,4418	316,33	593 581,48	346,88	650 900,13	57 318,65	3,32 %	1 172
Evli kehittyvät markkinat yrityslaina B	584,3658	112,88	65 964,97	123,50	72 169,18	6 204,21	0,37 %	1 305
Evli Leveraged Loan Fund	2 427,417899	115,35	280 000,00	121,62	295 222,56	15 222,56	1,51 %	1 522
Evli Lyhyt Yrityslaina B	10 255,454	32,18	330 000,00	33,13	339 763,19	9 763,19	1,73 %	213
Evli Nordic Corporate Bond B	2 881,9684	153,41	442 132,99	159,88	460 769,11	18 636,12	2,35 %	357
Evli Q7	4 221,2972	118,45	500 000,00	150,08	633 532,28	133 532,28	3,23 %	906
Evli Suomi Pienyhtiöt B	730,1876	524,45	382 946,77	582,81	425 560,64	42 613,87	2,17 %	961
Evli Suomi Select B	10 487,1644	57,17	599 505,46	66,15	693 725,93	94 220,47	3,54 %	743
GAM Star Cat Bond Fund	28 616,95	16,60	474 999,54	18,89	540 660,04	65 660,50	2,76 %	893
Ishares Em. Mark. Gov Bond Hdg	7 956,4608	101,46	807 273,15	115,42	918 334,71	111 061,56	4,68 %	1 094
iShares MSCI EM ESG Enhanced U	38 024,	5,63	214 177,50	6,68	254 000,32	39 822,82	1,30 %	961
iShares MSCI Japan ESG Enhanced	27 093,	5,62	152 157,60	7,32	198 456,22	46 298,62	1,01 %	1 514
JPMorgan Europe Research Enhan	4 613,	42,54	196 249,65	48,23	222 484,99	26 235,34	1,13 %	569
JPMorgan US Research Enhanced	9 922,	51,52	511 159,96	58,84	583 810,48	72 650,52	2,98 %	318
Lumyna BOFA MLCX Commodity Alpha	3 744,275	109,51	410 044,72	107,76	403 483,07	-6 561,65	2,06 %	904
Sijoitusrahasto Evli USA Kasvu B	3 651,7696	135,83	496 003,43	169,86	620 289,58	124 286,15	3,16 %	533
Xtrackers MSCI Europe Small Ca	1 618,	65,53	106 025,94	66,36	107 370,48	1 344,54	0,55 %	64
			18 749 496,54		19 435 930,47	686 433,93	99,11 %	
Vaihtoehtoinen sijoitus								
Evli Private Equity IV Feeder A profit	175 000,	1,00	175 000,00	1,00	175 000,00	0,00	0,89 %	129
			175 000,00		175 000,00	0,00	0,89 %	
Arvopaperit yhteensä			18 924 496,54		19 610 930,47	686 433,93		
Siirtyvät korot								
Sijoitukset yhteensä			18 924 496,54		19 610 930,47	686 433,93		
Tilit								
Evli	9 876,75	1,00	9 876,75	1,00	9 876,75	0,00		
Rahasaldo yhteensä			9 876,75		9 876,75	0,00		
Salkku yhteensä			18 934 373,29		19 620 807,22	686 433,93		

ELINVOIMAN KEHITTÄMISMÄÄRÄRAHAT

LIITE 3

27.11.2025

KAUPUNKISTRATEGIAN JA ELINKEINO-OHJELMAN TAVOITTEIDEN MUKAAN

2026

2027

1. KESTÄVÄ KAUPUNKI

(Puurakentaminen, vaikuttavat hankinnat, vihreän siirtymän mahdollisuudet, infrastruktuuriin)

Puurakentamisen edistäminen (Woodpolis)

Yritysten julkisivut kuntoon -seteli, **Yhdistysten avustuspottiin KEKE sopimuksiin 2026 ?**

1048 Vastuullinen Woodpoliksen yritysverkoston kehityshanke

1049 Itäisen Suomen puutuoteklusteri ITÄPUU

1056 SÄIHKE hanke (Sähköisen ilmailun kehittäminen)

Arvoesi 3 hanke

VT 22 Tervan tie

Biokaasulaitosinvestoinnin valmisteluhanke (teollisuusaluekehitys)

Varaus mahdollisille uusille hankkeille

10 000

19 227

24 034

7 053

11 285

5 644

6 000

6 000

2 500

2 500

10 000

10 000

20 000

20 000

KESTÄVÄ KAUPUNKI YHTEENSÄ

86 065

68 178

KP 1790 -elinvoimapalveluiden projektit

37 565

29 678

KP1740 -elinvoiman kehittäminen

48 500

38 500

2. MONIPUOLINEN KANNATTAVA JA KANSAINVÄLINEN ELIKEINORAKENNE

(Kestävä matkailu ja luovat alat, Woodpolis, julkisten ja yksityisten investointien edistäminen)

Erittelemätön varaus elinvoiman kehittämiseen

29 000

KAMK-yhteistyö -sopimus

11 000

11 000

Idän Taiga ry:n markkinointisopimus (khal 21.1.2015 §27)

18 000

18 000

Arctic Lakeland -yhteistyö

8 000

8 000

Yritysseteilit

20 000

20 000

Yhteistyö -Vuokatin matkailu Oy

5 000

3 000

Uusi matkailuhanke

20 000

20 000

Kainuun matkailun DMO-toimintamallin kehittäminen 2025-2026(Sotkamo)

4000

0

Uudistuvaa vetovoimaa matkailuun AL Kainuu (jatkoaika 3/2026 asti)

Puolustusteollisuuden kehittämistarpeet Vuosangassa-jatkohanke (KAMK)

8 000

3 600

KV matkailun kehittämien-AL Charterhanke

10 000

Omistajanvaihdos-hanke, Kainuun yrittäjät

3 600

Kalatalouden logistiikan kehittäminen Kainuussa

1 155

Kainuun kalastusmatkailu uudistuu (KAMK)

1 063

888

MONIPUOLINEN KANNATTAVA JA KANSAINVÄLINEN ELIKEINORAKENNE YHTEENSÄ

138 818

84 488

KP 1790 -elinvoimapalveluiden projektit

0

0

KP1740 -elinvoiman kehittäminen

138 818

84 488

3. TÄYTTÄ ELÄMÄÄ KESKUSTASSA JA KYLISSÄ - HYVINVOIVAT KUHMOLAISET

(Turvallinen ja avoin kaupunki, aktiiviset toimijat, osalliset ihmiset, työllisyyden edistäminen, monipuoliset ja ajassa elävät harrastusmahdollisuudet, elämän murroskohdat ja ikä huomioidaan)

Erittelemätön varaus elinvoiman kehittämiseen

Elävä Kainuu Leader -kuntaraha 2021-2027 (kh15.9.2020 § 212)

41 976

41 976

sisältää Kalaleader -kuntarahoitussuuden

Jäähileaseman käyttökustannukset

500

500

CEMIS-URHEILU-Urheilun ja liikunnan mittausten sekä datan keruuosaamisen kehittäminen

700

1052 Kuhmon erityiskalastuskohteet -hanke

3 694

0

YHESSÄ -Yhteisöllistä hyvinvointia ja turvaa- kyläturvallisuushanke (Sotkamon kanssa)

10 000

VEKA -Vetovoimainen kainuulainen maatala (PRO AGRIA)

1 500

1 500

1050 Yhdistystoiminnan kehittäminen

1 189

Varaus mahdollisille uusille hankkeille	10 000	10 000
TAYTTA ELAMAA KESKUSTASSA JA KYLISSA - HYVINVOIVAT KUHMOLAISET YHTEENSA	69 559	53 976
KP 1790 -elinvoimapalveluiden projektit	4 883	0
KP1740 -elinvoiman kehittäminen	64 676	53 976

4. TUNNETTU JA VERKOSTOITUNUT KAUPUNKI

(Aluebrändin tunnettuus, luotettava yhteistyökumppani, metsään liittyvät verkostot, kansainväliset kulttuuriverkostot, lapsille ja nuorille kansainvälisyyskokemuksia)

Singin Heritage Route (Runonlaulu Akatemia)-kulttuurimatkailuverkosto	3 000	
Sotamatkailu -LRE- Liberation Route Europe -jäsenyys (liitytty 6/2025)	1 000	1 000

Erittelemätön varaus elinvoiman kehittämiseen

Alueellisten lentokenttäpaikkakuntien verkoston jäsenmaksu	3 000	3 000
Kasvua modernista ilmaliikenteestä Itä-Suomeen (Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy, Xamk)	2 000	
Tapahtumat, vierailut, messut, lasten ja nuorten kv-toiminta	25 000	25 000
1055 Rajaseudun muistot -hanke	19 163	6 785

TUNNETTU JA VERKOSTOITUNUT KAUPUNKI YHTEENSÄ	68 163	50 785
KP 1790 -elinvoimapalveluiden projektit	19 163	6 785
KP1740 -elinvoiman kehittäminen	49 000	44 000

5. INHIMILLINEN KEHITYS ON MAHDOLLISTA KAIKILLE

(Kannustava varhaiskasvatus, yhteisöllinen ja turvallinen perusopetus, vetovoimainen oma lukio, ammattiin voi opiskella Kuhmossa, laadukkaat elinikäisen oppimisen palvelut ja taiteen perusopetus)

Erittelemätön varaus elinvoiman kehittämiseen	15 000	
INHIMILLINEN KEHITYS ON MAHDOLLISTA KAIKILLE YHTEENSA	15 000	0
KP 1790 -elinvoimapalveluiden projektit	0	
KP1740 -elinvoiman kehittäminen	15 000	0

ELINVOIMAN KEHITTÄMISMÄÄRÄRAHAT	377 605	257 427
KP 1790 -elinvoimapalveluiden projektit	61 611	36 463
KP1740 -elinvoiman kehittäminen	315 994	220 964

INVESTOINNIT, SUUNNITTELU JA SEURANTA 2026

Kh 25.11.2025 LIITE 4

INVESTOINNIT		Suunnitteluvaihe 2026					
Omat investoinnit	proj.	Kustannus- arvio	TS 2026	TS 2027	TS2028	TS2029	TS2030
MENOT, brutto		19 123 862	3 717 962	2 094 300	1 698 700	5 124 000	8 630 000
TULOT		-2 144 800	-684 160	-460 640	0	0	-1 000 000
NETTO		16 979 062	3 033 802	1 633 660	1 698 700	5 124 000	7 630 000
Omat ja sote-investoinnit yhteensä							
MENOT, brutto		34 080 862	9 887 962	9 769 300	1 698 700	5 124 000	8 630 000
TULOT		-2 144 800	-684 160	-460 640	0	0	-1 000 000
NETTO		31 936 062	9 203 802	9 308 660	1 698 700	5 124 000	7 630 000
Yhtiötettävät sote-kiinteistöt							
MENOT, brutto		14 957 000	6 170 000	7 675 000	0	0	0
TULOT						0	0
NETTO		14 957 000	6 170 000	7 675 000	0	0	0
Yhtiötettävät Sote-kiinteistöt							
Terveysasema							
suunnittelu	8061	240 000	170 000				
Uusi terveysasema	8224	8 000 000	4 000 000	4 000 000			
Pelastusasema							
Uuden pelastusaseman rakentaminen		5 675 000	2 000 000	3 675 000			
Yhteensä, netto		14 957 000	6 170 000	7 675 000	0	0	0
TALONRAKENNUS							
Uudisrakennukset ja peruskorjaukset							
Sivistyspalvelujen kiinteistöt							
Tuupalan ruokalarakennus	8008						
ulkoseinän huoltomaalaus (rappauskorjaukset) (1000 m²)		103 000	35 000				
pakaste- ja kylmiöhuon. koneistojen uusinta (4+6 kpl)							
lastauslaiturin muutostyöt			15 000				
Tuupalan ruokalarakennuksen sp-kesuksen uusiminen		50 000	50 000				
Viemärin sukitus ja led-valaistuksen vaihto		11 000	6 000				
Tuupalan yläkoulun	8010	419 000					
3. vaihe, yläkoulun peruskorjaus	8067						
ulkoseinän huoltomaalaus (rappauskorjaukset) (2650m²)	8063		93 000				
Teknisten töiden tilat ja liikuntasali							4 000 000
Tuupalan uusi puukoulu	8068	123 000					
pienet muutos- ja korjaustyöt	8246		20 000				
opastetaulut	8247		10 000				
luokkien pöytätasot	8248		30 000				
eteläsivun luokkien ja hallintotilojen jäähdytys?	8068			38 000			
salin valaistuksen muutos ledeiksi	8249		15 000				
eskarin aita ja portit	8250		10 000				
Tuupalan yhenäiskoulun piha-alueen saneeraus							
Suunnittelu			10 000				
Saneeraus				100 000			
Lupa- ja valvontaviraston (nyk.AVI) avustus (60 %)				-66 000			
Kirjasto	8013	174 400					
julkisivun maalaukset	8073		31 000				
yleisö WC:t	8251		15 000				
Kuusenkuiske		98 000					
Ilmalämpöpumppu			10 000				
Satumetsän päiväkotitö muutostyö	8075	368 500					
keittiön korjaus (varaus)			42000				
Oppimiskeskus							
hallien valaistuksen muutos ledeiksi		40 000	20 000	20 000			
Piilolan koulu, tekninen siipi							
Muutostyöt, lämmönjako		30 000	30 000				
Yhteensä, netto		1 416 900	442 000	92 000	0	0	4 000 000

Hallintopalvelujen kiinteistöt							
Kaupungintalo (sisäilmakorj)	8020	160 000					
lattian korjaukset ja tiivistystyöt (1. ja 2. krs)			20 000	20 000	20 000		
tilojen muutostyöt?	8214		20 000				
piha-alueen pintavesiviemärinti	8252		40 000				
kaupungintalon jäähdytys			50 000				
Kalevalakylän rakennukset	8078	140 000					
lähitulevaisuuden välttämättömät remontit (Pohjolatalon vesikatto, Kelo YP:n tuuletus)							
pienien rakennusten kunnostus			5 000				
Kelo							
automaation uusiminen			15 000				
Tuupalan Museo	8079	130 000					
Väentuvan remontti			20 000				
Parman avustus			-10 000				
uusi venekatos			26 000				
Talvisotamuseo							
lämmitysjärjestelmän muutos				?			
Yhteensä, netto		430 000	186 000	20 000	20 000	0	0
Teknisten palvelujen kiinteistöt							
Kuntokadun toimintakeskus (Suojatyökeskus)	8114	1 293 200					
peruskorjauksen suunnittelu				45 000	20 000		
peruskorjaus (890 m2 x 1380 €/m2)					1 228 200	? Jatkokäyttö	
Kaupungin varikko	8117	50 000		50 000			
JS-pellityksen uusiminen							
Uimahalli	8019	9 700 000				4 884 000	4 600 000
hankkeen suunnittelukulut				194000			
valtionosuus		-1 000 000					-1 000 000
Hiihtokeskus							
lämmitysjärjestelmän muutos+ peruskorjaus				?			
Torilava	8184		5 000				
Rakennusautomaatio, säätölaitteet, lämpöpumput(Siemensin aut	8022	145 000	85 000	30 000			
Huonekohtaiset IV-laitteet	8192		10 000				
Materiaalivarasto, lämmin, 300 m2, tarve	8118	450 000		Uuden paloaseman yhteydessä			
Sähköautojen latauspisteet	8175	40 000	40 000				
Tilapalvelujen kiinteistöjen saneeraussuunnittelu ja korj.	8024	300 000	60 000	60 000	60 000	60 000	
äkillisiin suunnitteluihin ja korjaustöihin varautuminen							
Yhteensä, netto		10 978 200	200 000	379 000	1 308 200	4 944 000	3 600 000
TALONRAKENNUS YHTEENSÄ, nettokustannukset		12 825 100	828 000	491 000	1 328 200	4 944 000	7 600 000
JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS							
Kaavateiden rakentaminen							
Mäntymäen yrityspuisto/Nurmestien ja raviadan teoll.tiestö	8081	400 000	200 000	200 000			
EAKR-avustus 50 %		-200 000	-100 000	-100 000			
Kalevalan tiestön rakent.: leirintäalueen tiet 5000m ² á 46 €		230 000	230 000				
MH:n mökkialueen tie 720 m x 5,5 m= 3960 m2 á 60 €		237 600		237 600			
Jaurapolku	8227	30 000	30 000				
EAKR-avustus 50 %		-15 000	-15 000				
Yhteensä, netto		682 600	345 000	337 600	0	0	0
Katujen saneeraukset							
Liikenneturvallisuutta parantavat rakenteet	8032	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Lakkatie välillä Saarikosken tie- KT 76	8127	190 000	190 000				
Pallokuja välillä Metsäkatu-Rajakatu	8088	45 000		45 000			
Pajakkakatu	8169	97 000	97 000				
Konttiokatu välillä Koulukatu-Könninmäentie	8128	85 000	85 000				
Koulukatu välillä Konttiokatu-Kainuuntie	8228	61 000	40 000				
Virkatie välillä Vientantie-Puistokatu	8129	85 000		85 000			
Vientantie välillä Torikatu-Koulukatu	8130	292 000			192 000	100 000	
Kaarnatie		48 000			48 000		

Kainuuntie välillä Mälikatu-Levälähdentie		330 000		330 000			
Kainuuntie-Koulukatu jyrästä ja päällystäminen	8037	250 000	50 000	50 000	50 000	50 000	
Kunnallistekninen suunnittelu	8040	30 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Yhteensä, netto		1 523 000	482 000	530 000	310 000	170 000	20 000
Kaavatiet yhteensä, netto		2 205 600	827 000	867 600	310 000	170 000	20 000
Puistojen ja yleisten al. rakentaminen ja kunnostus							
Kontion ja Pajakan alueen aluesuunnittelu	8041	130 000	25 000				
Terveyskeskuksen ympäristön asemakaavan laadinta	8133	25 000	25 000				
Yleisten alueiden suunnittelu (mm. venesatama, teollisuustontit, retkeilyreitit)	8044	50 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Linja-autoaseman muutostyöt, uusi tonttitieyhteys (suunnittelu terveysaseman yhteydessä)	8196	61 000	61 000				
Uimarannan P-alueen kehittäminen (linja-autolle P-paikka)		32 000					
Tuupalan P-alueen kehittäminen (jättöpysäkki, P-alueen laajentaminen 2000 m ² á 40 €)		80 000	80 000				
Huoltotie - liittymä rekkaparkille, parkkialueen kehittäminen		40 000	40 000				
Koriskenttä jäähallin taakse	8232	23 000	23 000				
Urheilukeskus, pesäpallokenttä ja heittolajien alustat	8198	110 000	50 000	50 000			
Leikkikenttä Kontion rantaan (korvaa Maakunnanrannan leikkikentän)		100 000	50 000	50 000			
Ulkoilmatrappoliinipuisto+mingolfradat(kestävän kehityksen budjetointi) sijainti liikuntapaikkaselvityksen pohjalta	8199	49 000	40 000				
Uimahallin P-alueen saneeraustyöt	8200	40 000			40 000		
Rantaraitin valaisu vanhan hautausmaan ympäristössä		20 000	20 000				
Pajakan maisemasillan vesilupahakemus(jos on suunnitelmat ja rahoitus hankkeelle)			10 000				
• Koirisärkän retkeilyreitti ja P-alue	8253	47 000	15 000				
Leader avustus 60%		-28 200	-28 200				
Leirintäalueen vesihuoltoverkko	8233	485 662	485 662				
Lentokentän parantaminen	8097	1 288 000	772 800	515 200			
LVM:n avustus		-901 600	-540 960	-360 640			
Yhteensä, netto		1 650 862	1 138 302	264 560	50 000	10 000	10 000
Alueiden rakentaminen							
-		0	0	0	0	0	0
Yhteensä, netto		0	0	0	0	0	0
JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS YHTEENSÄ, nettokustannukset		3 856 462	1 965 302	1 132 160	360 000	180 000	30 000
Julkisen käyttöomaisuuden rakentamishankkeiden kustannukset voivat olla enintään varatun määrärahan suuruisia.							
IRTAIN OMAISUUS							
Hallintopalvelut							
Keskushallinto							
Sähköinen arkisto	8204	59 000	22 000	10 500	10 500		
Yhteensä, netto		59 000	22 000	10 500	10 500	0	0
Vetotoimaisuuden palvelualue							
Yhteensä, netto							
Kasvun ja oppimisen palvelualue							
Perusopetus ja lukio (puusiipeen)							
soittimet, puhdistus (ei toteutunut 2025)	8235	40 000	40 000				
Tuupalan uusi siipi, kalustaminen (2025-2026)	8236	100 000	80 000				
Lukio							
Äänieristetty työtila		16 000	16 000	leasing-vaihtoehto?			
Yhteensä, netto		156 000	136 000	0	0	0	0
Kaupunkiympäristön palvelualue							
Kalusto:							
Urheilukentän/leikkikenttien investoinnit (liikuntapaikkaselvityk	8156	60 000	60 000				
Polkupyöräkatos kirjasto		12 500	12 500				

Suunnistuskartat seuraavaan Kainuun Rastiviikkoon Kuhmossa		10 000	10 000				
Yhteensä, netto		82 500	82 500	0	0	0	0
IRTAIN KÄYTTÖOMAISUUS YHTEENSÄ, nettokustannukset		297 500	240 500	10 500	10 500	0	0

YHTEISTOIMINTAOSUUDET 2026

Liite 5

KAINUUN LIITTO

KAINUUN LIITON TALOUSARVIO 2026										
Jäsenkuntien maksuosuuslaskelma vuodelle 2026 (v. 2024 asukasluvun perusteella)										
Kunta	Asukasluku vuonna 2022	Asukasluku vuonna 2023	Asukasluku vuonna 2024	Maksuosuus vuonna 2022 euroa	Maksuosuus vuonna 2023 euroa	Maksuosuus vuonna 2024 euroa	Maksuosuus vuonna 2025 euroa	Maksuosuus vuonna 2026 euroa	Muutos euroa	Prosenttia koko maksuosuudesta
Hyrnsalmi	2 094	2 063	2 002	80 306	78 563	77 711	78 482	80 052	1 570	2,87
Kajaani	36 297	36 513	36 433	1 335 402	1 340 349	1 347 026	1 389 189	1 416 972	27 784	52,32
Kuhmo	7 755	7 582	7 483	293 688	291 187	287 798	288 569	292 707	4 138	10,75
Paltamo	3 100	3 037	2 990	118 140	116 908	115 045	115 588	116 810	1 223	4,29
Puolanka	2 380	2 359	2 345	90 970	89 839	88 325	89 694	91 760	2 066	3,37
Ristijärvi	1 174	1 164	1 163	45 101	44 442	43 569	44 313	45 472	1 159	1,67
Sotkamo	10 354	10 274	10 185	376 186	380 071	384 250	390 809	398 353	7 544	14,63
Suomussalmi	7 367	7 172	7 038	277 328	275 762	273 397	272 819	275 280	2 461	10,11
Yhteensä	70 521	70 164	69 639	2 617 121	2 617 121	2 617 121	2 669 463	2 722 852		100,00

YMPÄRISTÖTERVEYSPALVELUT

Kuntien maksuosuudet ja niiden perusteet talousarviossa 2026								
	Yhteensä	Hyrynsalmi	Kajaani	Kuhmo	Paltamo	Ristijärvi	Sotkamo	Suomussalmi
Asukasluku 31.12.2024	67294	2002	36433	7483	2990	1163	10185	7038
Asukasluku %		3,0 %	54,1 %	11,1 %	4,4 %	1,7 %	15,1 %	10,5 %
Nautojen määrä lypsykarjailoilla	8241	541	1073	2204	316	591	2417	1099
Nautojen määrä lypsykarjailoilla %		6,6 %	13,0 %	26,7 %	3,8 %	7,2 %	29,3 %	13,3 %
Terveysvalvonta								
Asukasluku 100 %		2,98 %	54,14 %	11,12 %	4,44 %	1,73 %	15,14 %	10,5 %
		24 342	442 976	90 983	36 354	14 141	123 836	85 573
Eläinlääkintähuolto								
Asukasluku 70 %, naudat 30 %		4,05 %	41,80 %	15,81 %	4,26 %	3,36 %	19,39 %	11,3 %
		81 956	845 552	319 725	86 177	67 985	392 258	228 999
Ympäristöterveydenhuolto yht								
		106298	1288528	410708	122531	82126	516094	314572
		3,74 %	45,36 %	14,46 %	4,31 %	2,89 %	18,17 %	11,07 %

Vertailu talousarvioon 2025. Muutoksessa on mukana sisäiset vyörytyskulut (n 173 000e), jotka aiempina vuosina on laskutettu jälkikäteen.

Vuosi TA25 maksuosuudet	99695	1181587	379852	116130	76039	485782	292916
	3,79 %	44,89 %	14,43 %	4,41 %	2,89 %	18,46 %	11,13 %

Muutos 25-26	6603	106942	30856	6401	6087	30312	21656
	6,62 %	9,05 %	8,12 %	5,51 %	8,01 %	6,24 %	7,39 %

KAINUU-KOILLISMAAN TYÖLLISYYSALUE

Maksuosuudet yhteisistä palveluista 2026

Kajaanin tekemä talousarvio yhteisestä työllisyysalueesta, kulut yhteensä

-1 717 206

HUOM.

-2 404 715

2026 osuus	KK-lasku
Hyrynsalmi	-32 422
Kajaani	-765 822
Kuhmo	-130 253
Kuusamo	-283 838
Paltamo	-53 239
Puolanka	-51 684
Ristijärvi	-20 370
Sotkamo	-177 497
Suomussalmi	-128 686
Taivalkoski	-73 395
	-1 717 206

-143 100,50

Jäsenkuntien maksuosuus	
TA 2026	-951 384
Joten KNI jää	-765 822

päiv.15.9.2025

Toimintakuluista vähennetään:
eli etuuksien osuus jotka laskutetaan
ja tth tuotto

679 500

8 009

Tilin nimi	T P	Muutettu KS 2025	Syötettävä kausi
Kainuu-Koillismaa työllisyysalue			
TOIMINTATUOTOT		1 522 318	1 638 893
Myyntituotot		1 516 214	1 630 884
Tuet ja avustukset		6 104	8 009
TOIMINTAKULUT		-2 460 398	-2 404 715
Henkilöstökulut		-1 684 103	-1 407 112
Palvelujen ostot		-317 241	-201 658
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Avustukset		-400 000	-719 500
Muut toimintakulut		-59 054	-76 445
TOIMINTAKATE		-938 080	-765 822
VUOSIKATE		-938 080	-765 822
TILIKAUDEN TULOS		-938 080	-765 822
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ		-938 080	-765 822
VYÖRYTYSERÄT			
Vyörytyskulut			
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ VYÖRYT		-938 080	-765 822

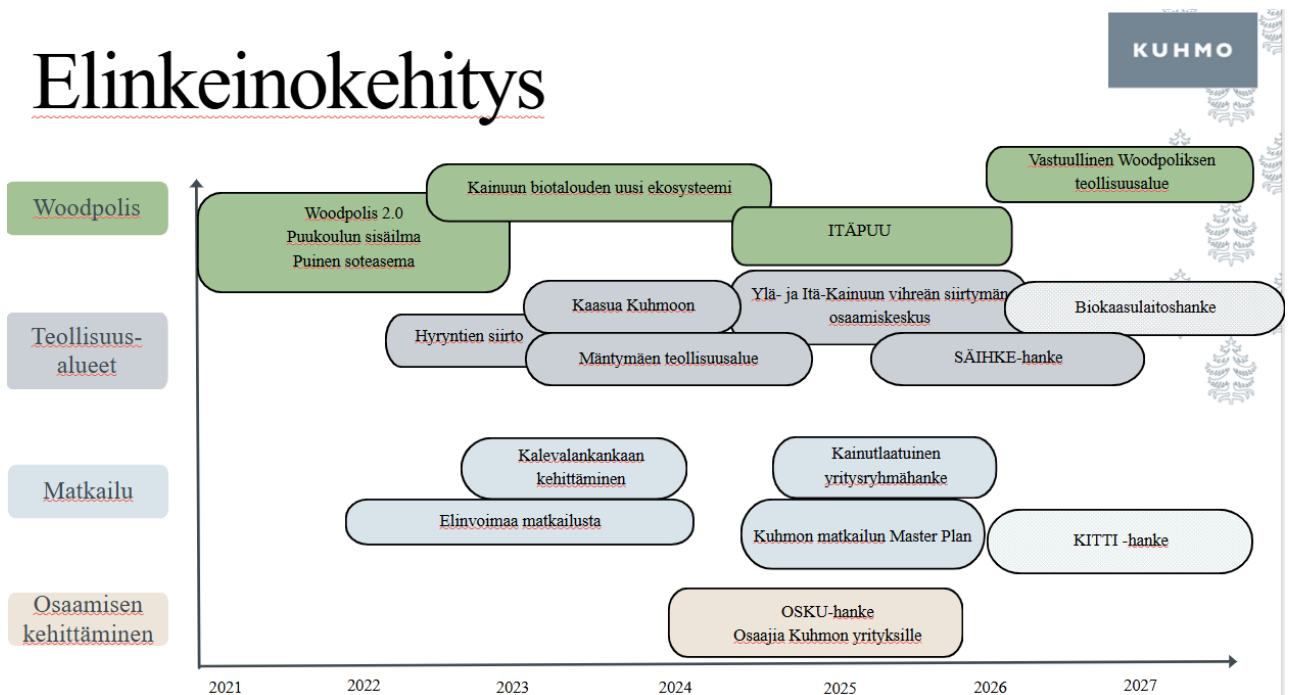
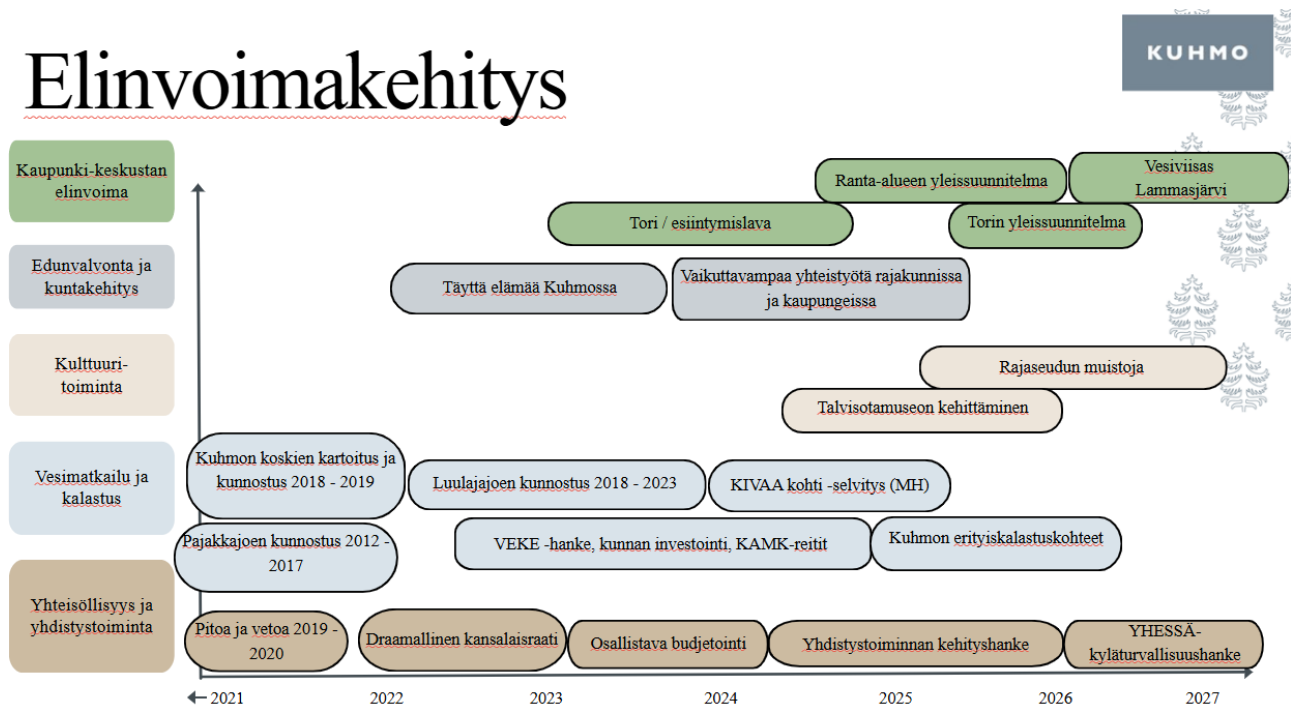
KUHMON KAUPUNGIN HENKILÖSTÖ, htv

Liite 6

Henkilöstötyövuodet

	Suunn. 2027	Suunn. 2026	Suunn. TA25 2025	Tot 2024	Tot. 2023	Tot. 2022	Tot. 2021
Kaupunginhallitus	1,0	1,0	1,0	2,0	0,6	1,0	1,0
Vetovoimaisuuden palvelualue	19,2	19,2	24,2	24,3	19,3	18,1	16,8
Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut	1,2	1,2	1,7	2,8	2,9	1,8	1,8
Kirjastopalvelut	6,0	6,0	5,7	7,0	7,3	6,3	6,1
Museopalvelut	3,0	3,0	2,2	2,8	2,7	6,3	2,3
Viestintä ja markkinointi	0,5	0,5	0,5	0,5			
Kulttuuripalvelujen projektit			0,6	0,2			
Elinvoimapalveluiden hallinto	2,2	2,2	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Matkailu	0,5	0,5	0,5	0,5			
Elinvoimapalveluiden projektit	3,8	3,8	9,0	6,5	2,2	3,6	2,8
Maaseutuelinkeinot	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	1,9	1,9
Keskushallinnon palvelualue	7,0	7,4	8,2	7,8	8,5	11,9	12,7
Hallintopalvelut	2,0	2,0	2,0	1,6	0,7	1,0	0,6
Talous- ja henkilöstöhallinto	2,0	2,0	2,2	2,0	2,9	3,0	3,1
Toimistopalvelut	3,0	3,4	4,0	4,2	4,9	7,9	9,0
Työllisyyden edistämisen palvelualue	8,2	8,2	8,0	17,3	18,3	17,4	11,4
Työllisyyspalveluiden hallinto	1,1	1,1	1,5	1,1	0,5	0,6	1,1
Työllisyyden edistäminen	7,1	7,1	6,5				
Kuntouttava työtoiminta	0,0	0,0	0,0		0,0	0,1	1,0
Työllistämisen pilotti	0,0	0,0	0,0	3,0	2,4	3,4	1,7
Tahko-halli	0,0	0,0	0,0	13,2	13,3	3,4	0,6
Työllisyyden edistämisen projektit	?	?	0,0		0,0	0,0	2,0
Palkkatuki	0,0	0,0	0,0		2,1	10,0	4,9
Kasvun ja oppimisen palvelualue	170,3	170,3	162,2	180,6	183,5	178,6	173,3
Sivistyspalveluiden hallinto	2,5	2,5	2,5	1,6	1,5	1,5	1,5
Varhaiskasvatus	57,2	57,2	53,9	60,8	61,1	59,4	55,3
Perusopetus	70,0	70,0	68,7	75,1	76,8	76,3	74,6
Lukio	11,3	11,3	9,8	11,7	11,4	11,3	11,2
Musiikkiopisto	14,9	14,9	16,5	17,3	16,7	16,2	15,0
Nuorisotyö	5,7	5,7	7,7	4,1	8,6	4,6	7,3
Palkkatuki	0,0	0,0	0,0	1,1	0,0	1,2	2,2
Kasvun ja oppimisen projektit	8,4	8,4	2,8	8,6	7,0	8,0	6,2
Taitotehdas	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5		
Kaupunkiympäristön palvelualue	32,4	32,4	41,7	50,0	83,2	82,3	81,3
Teknisten palveluiden hallinto	1,0	1,0	1,0	1,8	1,0	1,0	1,0
Kaupunkiympäristön projektit/investoinnit	2,0	2,0	1,0	5,5	1,6	1,2	1,4
Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu	1,1	1,1	2,0	2,0	2,0	1,6	1,0
Mittaus ja kaavoitus	2,3	2,3	2,6	2,4	2,2	2,5	2,5
Kunnallistekniikka	7,3	7,3	7,2	10,4	10,6	9,5	9,0
Ulkoliikuntapalvelut	5,2	5,2	6,5	3,4	4,4	5,7	5,5
Sisäliikuntapaikat ja terveystoiminta	5,7	5,7	5,8	4,6	6,2	5,5	5,8
Yksitystiet	2,0	2,0	1,8	2,0	2,4	1,0	1,1
Tilapalvelut hallinto	1,5	1,5	1,7	2,3	1,4	1,0	1,0
Kiinteistönhoito	7,0	7,0	7,5	7,1	9,0	8,2	8,4
Kunnossapito	4,0	4,0	4,6	5,0	4,0	4,5	4,0
Ruokapalvelut	0,5	0,5	0,0	2,0	22,8	23,5	25,1
Siivouspalvelut	0,0	0,0	0,0	1,6	15,5	17,2	15,6
	238,1	238,5	245,2	282,0	313,2	309,3	296,5

VETOVOIMAISUUDEN PALVELUALUE, HANKKEET 2026-2027



KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUEEN HANKKEET 2026-2027

- Sähköisen ilmailun kehittämishanke, SÄIHKE, omarahoitusosuudet 11285 € (v. 2026) ja 5644 € (v. 2027)
- Alueellisten lentokenttäpaikkakuntien verkosto, omarahoitusosuus 3000 €/v
- Kasvua modernista ilmailienteestä Itä-Suomeen (Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy, Xamk), omarahoitusosuus 2000 €
- CEMIS-Urheilu, Urheilun ja liikunnan mittausten ja datan keruun osaamisen kehittäminen, omarahoitusosuus 700 €
- Voimaa vanhuuteen hanke, omarahoitusosuus 1000 €/v (v. 2026 ja 2027)
- Koirisärkän retkeilyreittihanke, omarahoitusosuus 19000 €
- PSAVI:n vesilupa Lentuan ja Nivan koskien virtavesikunnostukseen, kaksi hanketta, joiden omarahoitusosuus yht. 5327,50 €
- Lentokentän parantamishanke, haetaan 2026, omarahoitusosuus 231840 € (v. 2026) ja 154560 € (v.2027)
- Mäntymäen teollisuusalueen tiestön rakentaminen, haetaan 2026, omarahoitusosuus 100000 € (v. 2026) ja 100000 € (v. 2027)
- Jaurapolun rakentaminen, haetaan 2026, omarahoitusosuus 15000 €

KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUALUEEN HANKKEET 2026

	Päivitys tehty 1.12.2025						
Yksikkö proj.nr.	Hankkeen nimi	päättty	Saatu avustus €	Ostavastuu €	avustus %		TA2026
Varhaiskasvatus							
3190	3043 Digipedagogiikka vaka	31.12.2026	17 383	1 932	90 %	13 800	siirretään vuodelle 2026 tuo 13.800e
Perusopetus							
3290	3011 Lähtitapiolan lahjoitus		9 000	0	100 %	2 572	käytettävissä1.12./siirty 2026 vuodelle
3036	Jengitymisen ehkäisy OKM/114/520/2023	31.12.2025					0 Jatkoika 31.12.2025 saakka, palautettava loput
3040	Tasa-arvon edistämisen ja laadunkehittäminen	31.12.2027	148 000	370 000	80 %	20 000	94 000 saatua 3x74 000,kaksi osaa tullut, viimeinen 2026
3046	Kerhotoiminnan tuki 2025 (OPH)	31.12.2026	7 000	3 000	70 %	7 000	13 000
	(samassa varaus 6000 uuteen projektiin)						
3044	Näe, koe ja tunne – kansainvälisyys Kuhmon varhaiskasvatuksesta perusopetukseen OPH22/733/2024	30.6.2026	11 600		72,50 %	10 974,75/10 800	saatua jatkoika 30.6.2026 saakka, entinen 7000 ja uusi varaus 6000, yhteensä 13 000e
3045	Monipaikkaopetus		4 500			4500	4 500
Lukiokoulutus							
3350	3103 Maksuton toisen asteen koulutus	jatkuvaa	0	0	0 %		
		päättty	Saatu avustus €	Ostavastuu €	avustus %	käytettävissä1.12./siirty 2026 vuodelle	
Musiiikiopisto							
3690	Pohjoisen Hilpeät huihut varaus uuteen	31.12.2026	16	20 %			14 000
							6 000
Nuorisopalvelut							
3790	3304 Koulunuorisotyö	31.7.2026	33 000	36 667	90 %		Hanke päättnyt 30.6.2025, jolloin avustus + omarahoitisuus tuli täyteen
3300	Nuorten työpajatoiminta	31.12.2025	69 000	väh. 23 000	max 75 %		Avustusta haetaan vuodelle 2026
3740	Etsivä nuorisotyö	23.10.2026	27 500				23 000 Avustusta haetaan vuodelle 2027
3790	3301 Lasten ja nuorten paikallinen harr.toim.	31.5.2026	4 300	väh. 7 778	max 90 %		600 Avustusta haetaan vuodelle 2026-2027
Kansalaisopisto							
3430							